

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 12/št. 126

oktober–november 2016

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Branimir Nešović in Bronislava Aubelj, Ivan Sivec, Zoran Smiljanić, Jerica Snoj; Slovenski knjižni sejem; MEGA kviz

Naslovna intervjuja:

avtorja **SUZANA TRATNIK** in **ROMAN ROZINA**
o svojih novih knjigah

buklaplus

Tokrat predstavljamo več kot 120 novih knjig. Naslednja Bukla izide 22. novembra 2016.

Čestitamo zmagovalcem!

Petru Svetini za večernico
(Kako zorijo ježevci)

Nataši Konc Lorenzutti in Tanji Komadina
za **priznanje zlata hruška**
za najboljšo izvirno slovensko knjigo 2015
(Kdo je danes glavni)

Damijanu Šinigoju za priznanje zlata hruška
za najboljšo prevedeno knjigo 2015
(za prevod knjige Alena Meškovića Ukulele jam)

Iztoku Ilichu in Damijanu Stepančiču za
diplomo Slovanskega knjižnega sejma v Minsku
(priredba Visoške kronike)

MIŠ
ZALOŽBA

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar**Pisci:** Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan,
Iztok Ilich, Klara Jarc, Sonja Juvan,
Aljaž Krivec, Maša Ogrizek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Vesna Sivc Poljansek,
Kristina Sluga, Žiga Valetič**Gostujoči pisci:**Živa Čebulj, Sabina Fras Popović,
Zdravko Kafol, Maja Kavzar Hudej,
Manca Košir, Kristina Picco,
Boštjan Videmšek

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavabukla
Brezplačna revija o dobrih knjigah.Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Knjige kot naložba

V prejšnjem uvodniku *Bukle* smo se na kratko posvetili pogosto po krivici spregledanim drobnim knjižnicam, ki pa kljub temu lahko predstavljajo unikatno bralsko doživetje. Tokrat se odpravljamo na skrajni drugi krak slovenske knjižne ponudbe: k prestižnim knjižnim izdajam, ki lahko predstavljajo tudi svojevrstno denarno naložbo.

Pred nekaj leti sva se s znancem antikvarjem odpravila na Primorsko, saj me je povabil, da si v živo ogledam eno tamkajšnjih zasebnih knjižnic. Bila je res fascinantna: v skrbno opremljenih in klimatiziranih prostorih je bilo za vrednost več milijonov evrov različnih bibliofilskih knjižnih izdaj, od katerih jih je nekaj doseglo ceno tudi sto tisoč evrov in več. Knjižni zbiralec, gospod v poznih srednjih letih, je imel – poleg vsega drugega – tudi tri dokaj dobro ohranjene komplete izvornih izdaj *Slave vojvodine Kranjske*, za vsakega od teh antikvarnih izdaj pa je tržna cena takrat znašala nekako dvajset tisoč evrov.

Kako leto ali dve kasneje smo integralno *Slavo vojvodine Kranjske* v štirih knjigah ter s peto dodatno knjigo spremnih študij navsezadnje dobili tudi v novi izdaji in slovenskem prevodu, pri čemer je bila osnovna cena cenejša, t. i. meščanske izdaje približno sedemkrat nižja (3500 evrov) od nemske izvirne izdaje. Ob tem je izšla tudi bolj razkošna, t. i. bibliofilska izdaja, ki je stala dvakrat več. Ne glede na to, da so se nekateri zgražali nad to visoko ceno, je bil izid tovrstnega knjižnega projekta, ene temeljnih in mnogokrat citiranih knjig o naši domovini, svojevrsten knjižni podvig, ki je pokazal, da v Sloveniji obstaja (sicer majhen) trg za bolj luksuzne knjižne izdaje.

Najbrž se postavlja vprašanje, kje je meja med običajnimi in prestižnimi knjižnimi izdajami. Sam bi jo postavil nekje pri tristo evrih, kolikor je (približno) pred leti znašala cena za *Platonova zbrana dela* (Celjska Mohorjeva družba) ali pa razkošna *Ars Sacra*, ki je pred dvema letoma izšla pri založbi Učila. Knjig v tem cenovnem rangu smo v zadnjem času dobili še kar nekaj: približno sem spadajo *Argonavti* v treh knjigah (Galerija 2), luksuzna izdaja Svetlaninih pravljic (založba Miš) in še nekaj prestižnih samozaložniških projektov.

Pomemben in najbolj opazen preboj pa je na področju izdajanja knjig kot umetniških del v zadnjem obdobju naredila Mladinska knjiga, pri vseh pa je kot urednik sodeloval Tine Logar. Po prestižni bibliofilski izdaji *Biblije*, ki je doživela tudi cenejšo izdajo, so se v nadaljevanju lotili ekskluzivnih umetniških knjižnih izdaj, posvečenih nekaterim ključnim italijanskim renesančnim umetnikom, kot so Leonardo da Vinci, Michelangelo in Rafael. Izjemno oblikovanje, izpiljena strokovna besedila, veliki knjižni formati, zelo kakovosten tisk in ročna vezava ter predvsem številne reprodukcije »neznanih« slik iz sicer nedostopnih zasebnih zbirk so zaščitni znaki tovrstnih knjižnih izdaj. Slovenske jezikovne različice, natisnjene v nekaj sto izvodih, so predstavljale nekako desetino celotne tiskane svetovne naklade, kar jim je že samo po sebi podelilo ustrezno unikatnost ter upravičilo visoko ceno več kot tri tisoč evrov.

Vrhunec dosedanjega dela na tem segmentu knjižnega založništva najbrž predstavlja tridelna monografija (tudi s trikratno ceno, izide novembra), v kateri bo z barvnimi reprodukcijami, od katerih bodo številne natisnjene v razmerju 1 : 1, predstavljena Sikstinska kapela, eden od biserov svetovne umetnosti in kulturne dediščine človeštva, ki bo letos izšla tudi v slovenskem jeziku, in sicer le v petdesetih izvodih. Najbrž bi se kdo vprašal, ali so take knjižne izdaje sploh smiselne.

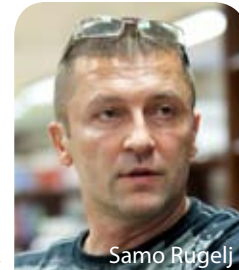
Odgovor na to je gotovo pritrdilen. Po eni strani tako lahko najboljše, kar je zmožno izdelati svetovno nišno založništvo, beremo (no, govorimo seveda o kupcih teh knjig, nekatere od njih so na voljo tudi v knjižnicah) tudi v slovenskem jeziku. Po drugi strani pa s tovrstnimi bibliofilskimi knjižnimi izdajami pokrivamo potrebe tistih prestižnih in premožnih knjigoljubcev, ki bi se v nasprotnem primeru za nakup takih knjižnih umetnin pač ozirali po tujezičnih izdajah.

Seveda so vse do zdaj omenjene knjige že v osnovi namenjene ozkemu delu bralsko-nakupovalske občinstva. A vendar, kot je pri tovrstnih prestižnih knjigah značilno, te izdaje vsekakor še dolgo ne bodo romale med odpadni papir. Prek raznih menjalnih načinov – od dedovanja prek podarjanja do prodajanja iz takih ali drugačnih razlogov – bodo v naslednjih letih in desetletjih vsaj nekatere od njih (večkrat) zamenjale lastnika in tako se lahko slej ko prej ponudi ugodna priložnost, da kot visoko cenjene antikvarne knjige pridejo tudi do vas. A to na sedanjem in prihodnjem bibliofilskem trgu še zdaleč ni vse.

Prej omenjeni antikvar mi je med potjo zaupal eno od skrivnosti starih knjig. Enim visoko ceno že v startu postavi založnik, drugim pa cena zraste skozi čas kot ekstrakt narodovega vrednotenja. V času svojega izvirnega izida so bile, denimo, Cankarjeva *Erotika*, Prešernove *Poezije* ali pa knjižna izdaja *Krsta pri Savici* čisto običajne knjige, ki pa jim je z leti cena zrasla do neslutnih višin, tako da so zdaj med bibliofili poimenovane za »veliko trojko«.

Zato gre vsekakor pobrskati po vseh knjižnih policah s starimi knjigami, ki so vam dostopne – morada se kje v kotu skriva kakšen skriti knjižni biser.

Samo Rugelj

Roman Rozina (1960) je pisanju zavezan že vse življenje. Najprej je deloval kot publicist; je avtor več vodnikov, kronik in letopisov o preteklem in današnjem Zasavju, leta 2008 pa se je odločil preizkusiti se v vlogi pisatelja. Očitno ga je pošteno zgrabilo, saj je od svojega prvenca Štiri sneguljčice in Palček nanizal še štiri romane, novele in dve zbirki kratkih zgodb. Tudi literarna kritika ni ostala ravnodušna, poleg nagrade za najboljšo zgodbo na Slovenskih dnevnih knjige leta 2009 se je z romanom Galerija na izviru Sončne ulice (2010) uvrstil med kresnikove nominirance, medtem ko je bil Županski kandidat Gams (2014) ovenčan z nagrado modra ptica. Zadnji roman Zločin in ljubezen, o katerem teče pogovor, je prišel na knjižne police pred kratkim, z njim pa je založba Modrijan obeležila še dva jubileja: 100. izdajo svoje zbirke Bralec in 20-letnico delovanja.

»Knjiga bi se morala z izidom odlepiti od avtorja in zaživeti samostojno.«

Zločin in ljubezen

Roman Rozina

Modrijan, zbirka Bralec,
2016, m. v., 191 str., 12,90 €, JAK

Bukla: Vaš novi roman v središče postavlja pisateljsko-založniško sceno. Po nekaterih opisanih dogodkih (zažig knjig, tožbe posameznikov, ki se prepoznajo v literarnih likih) bi rekla, da ste našli dovolj gradiva za pisanje že na domačih tleh. Zakaj ste se odločili pisati ravno o tej temi?

Rozina: Knjige imam rad, o tistem, kar imam radi, pa razmišljamo, se z njim ukvarjamo, mu skušamo zlesti pod kožo in videti v možgane. Razlog za pisanje je bil(a) prav ta rad(ost), ne pa dejanja, ki jih omenjate in jih po navadi poganja želja po zbujanju pozornosti. Nedoumljivo mi je predvsem to, kako se je lahko tako dragocena in pomembna stvar, kot je knjiga, znašla tako na obrobju. Nalašč sem ustvaril zelo pretirano situacijo, saj se v takšnih okoliščinah jasneje izrišejo različna gledišča in opredelitve, pisanje in ustvarjanje zgodb pa je zame tudi ali predvsem način razmišljanja. Resda nimam zelo širokega vpogleda v literarno in založniško dogajanje na Slovenskem, ne nazadnje je bilo še nedolgo tega pisateljevanje le večerno ali nedeljsko opravilo, najbrž sem tudi naiven in podcenjujem sodobne zahteve po instantnosti, vizualnosti, ampak še vseeno ne razumem. Moram priznati, da povsem brez krivde ni niti navdušujoč Calvinov *Če neke zimske noči popotnik*. Ne želim česar koli primerjati, gre le za dejstvo, da omenjena mojstrovina skoraj terja nove in nove zgodbe o knjigah.

Bukla: Romaneska junaka – uspešnega pisca kriminalk in nesrečno pisateljico ljubezenskih romanov – ste postavili v ekstremen položaj. Mesec dni živita vsak v svoji stekleni

kletki v knjigarni, izolirana od zunanjega dogajanja in hkrati vsem na očeh pišeta skupni ljubezensko-kriminalni roman. Literarni performans se izkaže za zlata vredno idejo, saj naklada njenih del doseže vrtoglave številke. Vseeno pa se poraja vprašanje, kaj takšen dogodek pomeni za njune pisateljske kolege, saj ustvarjata vtis, da se knjiga lahko napiše »čez noč«. Kaj menite o takšnih literarnih podvigih, ki smo jim vse pogosteje priča tudi pri nas?

Rozina: Ti pojavi seveda s književnostjo nimajo nobene zveze ali skoraj nobene, ta povezava je tako šibka kot na primer tista med kočijami in današnjim avtomobilizmom. Zavedam pa se določenih pasti, ki jih prinaša nepregledna količina izdanih knjig, zaradi česar je panoramski pogled na knjižno krajino postal nemogoč. Bilo bi idealno, če bi obstajale nekakšne konfekcijske številke, od XS do XXL, če bi bil iznajden sistem, ki bi zožil prostor po naši meri, nam omogočal, da se razgledujemo med knjigami, ki so nam prav. Seveda je to le pobožna želja, v resnici imamo klasične pristope predstavljanja knjig, kot so na primer medijska poročila in ocene, in bolj inovativne trženjske poskuse, ki želijo upleniti čim več pozornosti. Pri prvih smo zaradi individualnega okusa in pričakovanj velikokrat še vedno na precej majavih tleh, pri drugem pa je pogosto najmanj pomembno tisto, kar je med platnicami in naj bi bilo vsebina promocije. Navdušenje nad izvirnim pristopom preglasi vse drugo, velikokrat gre tudi za zavajanje, kot če na primer pod naslovom *Pedofilski papež* preberemo vest, da je papež sklical svoje sodelavce na pogovor o tej problematiki.

Bukla: Roman pripoveduje o treh pisateljskih tipih. Uspešen pisec kriminalk si želi slave in prepoznavnosti, nesrečna avtorica »ljubičev« se nezansko boji bližine, medtem ko je mlad nesamozavesten urednik Peter romantičen častilec knjig. Kje med njimi vidite sodobnega avtorja, je dobro oz. celo nujno, da ima v sebi kanček »zvezdnitva«, ali je še vedno najpomembnejša vsebina?

Rozina: Verjetno je zvezdnitvo dobro za prodajo knjige, dobrodošlo je tistim, ki raje poslušajo avtorje kot berejo njihove knjige, najbrž je dobro tudi za avtorje, ki jim godi takšna pozornost. Zame so nastopi bolj ali manj obveznost, nekaj, kar je treba narediti, zato ob vabilih vsaj nič več ne odkimavam in godrnjam. Morda je takšno mnenje samo obrambni mehanizem, ker nisem kaj

Roman Rozina

Foto: Borut Krajnc

prida prepričljiv sogovornik. Spretni, zanimivi govorniki so v prednosti pred tistimi, ki nam gre to slabše, saj se vsaj nezavedno vzpostavlja enačaj med privlačnostjo nastopa in vsebino predstavljanega. Zagotovo so odlični pisatelji tako med zvezdniki kot med tistimi, katerih nastopi niso tako vabljivi. In obratno, med obojimi so tudi slabi. Prepričan sem, utopičnost gor ali dol, da bi se morala knjiga z izidom odlepiti od avtorja, začeti svoje samostojno življenje, navdušiti ali razočarati bralca samo s tem, kar je.

Bukla: Kakšna je vaša izkušnja, kako kot pisec krmarite med čermi kakovostne literature, ki bi pritegnila tudi širše bralstvo, ne da bi pri tem zdrsnili v trivialnost, skratka, kakšen je vaš »recept« za uspešnico?

Rozina: Ker rad pripovedujem zgodbe in razmišljam skozi zgodbe, si domišljam, da so moje knjige precej berljive, da jih je moč brati tudi užitekarsko. Najbrž prodani izvodi in izposoja v knjižnicah ne podpirajo te teze. Imam tudi recept za uspešnico, ki sem ga razkril v prologu prvenca *Štiri Sneguljčice in Palček*, vendar, sodeč po odzivu, tudi ta ni najboljši. Nisem pa v tej »nesreči« sam, v zadnjem desetletju, kar se ukvarjam s pisateljevanjem, je le malo slovenskih leposlovnih del postalo tisto, čemur lahko brez prizvoka rečemo uspešnica, verjetno za naštevavanje zadoščajo prsti ene roke. Če pogledamo sezname najbolj prodajane in izposojane leposlovja, na njih (ob maturitetnem branju) zmagujejo popularne knjige, kjer temo, zaplet, dogajanje narekujejo ali ljubezen ali zločin. Moj zadnji roman bi morda lahko bil uspešnica, saj stavi na oba, zločin in ljubezen sta celo izpostavljena v naslovu. Če k temu dodava še, da za ceno enega dobijo dva romana, saj je *Zločin in ljubezen* tudi roman v romanu, potem skorajda ne kaže več dvomiti.

Bukla: Uspeh knjige ni odvisen le od bralcev, ampak tudi od založnikov. Ena od protagonistk, založnica Petra, pravi, da je tudi knjiga samo izdelek na trgovski polici. Kakšni so po vašem mnenju razlogi, da pri nas knjige večinoma izhajajo v nekaj sto izvodih; gre razlog iskati le pri slovenskih (ne)bralcih ali bi morali tudi založniki narediti kaj več za bralno kulturo?

Rozina: Kot sem rekel že uvodoma, mi je to nedoumljivo. Založniki in knjigarji včasih poskušajo slediti prodajnim metodam, ki jih uporabljajo drugje, od različnih ugodnosti do daril kupcem, vendar so njihovi glasovi v tem bazarskem hrupu slabo slišni. Bolj dobičkonosni izdelki so seveda tudi promocijsko znatno glasneje podprti. Sicer pa ne verjamem, da ima to kak smisel, saj se akcijski nakupi pogosto izrodijo v kupovanje zaradi kupovanja, v kopičenje smeti. Prodajne taktike in psihologije so močno in natančno izdelano orožje, ki ljudi zapelje v nakupe, ki se še njim samim čez čas zdijo smešni, nesmiselni, zagotovo pa nepotrebni. Imeli bi torej več prodanih knjig, kar bi založnikom najbrž ugajalo, vprašanje pa je, če bi tako pridobili tudi bralce. Bolj verjetno se mi zdi, da bi tako kupljene knjige skupaj z neuporabljeno hrano in neuporabnimi predmeti romale v zabojnike za odpadke. Bolj smiselne se mi zdijo družbene akcije, ki bi sporočale, zakaj so knjige pomembne in dragocene, kaj naredijo dobrega našemu organizmu. Ni hudič, da bi se našli ljudje, ki bi ob videzu in zdravju želeli poskrbeti tudi za več notranjega razkošja. Resda se marsikaj dogaja tudi na tem polju, vendar se stvari ne izboljšujejo. Morda je težava v tem, da je branje v osnovi intimno dejanje, da je že na velikih prireditvah, ki so namenjene knjigi, to težko obdržati v središču zanimanja.

Bukla: Ste velik poznavalec ter avtor več letopisov, kronik in vodnikov o Zasavju. Bi nam zaupali nekaj predlogov, kaj je tisto, česar obiskovalec vaših krajev ne bi smel izpustiti?

Rozina: Pred leti sem za Zasavje oblikoval dokaj odmeven turistični slogan V tri krasne. Čeprav ga nihče več ne neguje, še vedno mislim, da je precej ustrezen. Zasavje nima zelo izstopajočih *to-morate-videti* jezer z otočki, stoglavih konjskih čred ali kilometrov kapniškega podzemlja. Priti s takšnimi pričakovanji, je neumnost. Spoznavanje Zasavja je garanje. Čeprav smo pozapri vse rudnike, je treba kopati, iskati, se pogovarjati. Zasavje ni cilj, prej neudobno potovanje. Zasavje je za tiste, ki jim to predstavlja izziv.

Bukla: Roman *Zločin in ljubezen* je še čisto svež, a naj vseeno vprašam, ali imate že novo železo v ognju?

Rozina: Precej resno se ukvarjam prav z romanom o Zasavju. V nobenem izmed mojih dosedanjih romanov dogajalni prostor ni bil natančno določen, v tem pa naj bi bil. Sem še zelo na začetku, skiciram zgodbo, like, študiram določene okoliščine. Nekoliko se ga tudi bojim, ker bo, če bo in če bo tak, kakršnega bi rad napisal, obsežnejši od dosedanjih romanov in časovno pogolten, saj se bo razlezel čez vse stoletje in najbrž še čez. Določena prednost je, da tu živim, da sem o Zasavju ogromno bral, se pogovarjal z veliko ljudmi, raziskoval in ne nazadnje tudi veliko pisal o njem. Po drugi strani pa je to tudi težava, v takšnem preobilju se človek hitro zgubi; tudi če bi označeval pot s krušnimi drobtinami, kot sta pred davnimi časi počela Janko in Metka, ni nobenega zagotovila, da se bom iz te dogodivščine res vrnil.

Z Almo v svet

Vroča in grešna – Panama;
Magični obrazi Andov – Peru
Alma M. Karlin
prevod: Jerneja Jezernik
Založništvo J. Jezernik,
2016, m. v., 185/172 str., 12,90 €/knjigo

Sredi oktobra, ob rojstnem dnevu svetovne popotnice in pisateljice Alme M. Karlin (1889–1950) sta pod taktirko (v prevodu, urejanju in založništvu) Jerneje Jezernik izšli še dve presenetljivi knjižici iz serije *Z Almo v svet*. Če smo se v prvih dveh sprehajali po starodavni Kitajski, nas v tretji Alma popelje v toplo in grešno Panamo, kjer se »srečujeta Pacifik in Atlantik in v globinah pragozda najdemo starodavne sledi Inkov in ostanke verovanja, ki so ga iz Afrike prinesli črnski sužnji, kjer Kitajci, Japonci, Indijci in Arabci s svojim blagom postavljajo na ogled tudi svoje šege in običaje«. V četrti pa se lahko z Almo preizkusite v starodavni andski magiji, ljubezenskih in smrtonosnih urokih in čarovništvu iz gorovja Južne Amerike. Nadvse bistro in živopisno pisanje, ki kar kliče po novih dogodivščinah. > RENATE RUGELJ

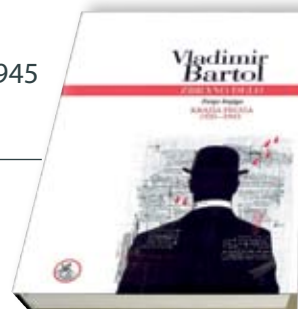
Podaljšano poletje

Edo Torkar
samozaložba, 2016, m. v., 183 str., 10 €

Torkarjeva najnovejša zbirka preprostih zgodb se stilsko navezuje na svojo predhodnico *Srečne frizerke*; tudi v *Podaljšanem poletju* pisatelj ostaja zvest svojemu edinstvenemu slogu, sestavljenemu iz gibkega pripovednega jezika in odličnih orisov posameznih trenutkov človeškega vsakdanjika. Ne, v Torkarjevem pisanju, kot pisatelj tudi sam rad poudari med vrsticami, ni nikakršne želje po ugajanju potencialnemu bralcu ali kritiku, saj prav iz vsakega zapisa vejeta njegovi posebnost in avtentičnost, ki nakazujeta iskreno bistvo ustvarjalčeve duše. Torkar je zgodbe – večino je zapisal v zadnjih letih, le nekaj med njimi nosi starejši datum nastanka – razporedil po abecednem vrstnem redu, a le zato, da se bralec ne bi spraševal o njihovi medsebojni povezanosti, ker ta, kot trdi sam, preprosto ne obstaja. Pa vendar je med branjem občutiti močno skupno vez med vsemi zgodbami: prepletene so z življenjskostjo, s katero zna Torkar iz navidezno še tako nepomembne stvari napraviti nekaj posebnega – nekaj, kar je lepo kot podaljšano poletje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Zbrano delo

Tretja knjiga: Krajša proza 1935–1945
Vladimir Bartol
ZRC SAZU, 2016, t. v., 450 str., 35 €, JAK

Tomo Virk, urednik zbranega dela Vladimira Bartola, je v tretjo knjigo uvrstil devet besedil, večinoma daljših novel iz obdobja med *Al Arafom* ob koncu leta 1934 in osvoboditvijo Ljubljane maja 1945. Izhodišča za ta natis so revijalne objave, ki, v nasprotju z *Alamutom*, niso bile deležne večje pozornosti kritike, ter Bartolova rokopisna zapuščina; v primerih, kjer so se ohranili tudi rokopisi besedil, jih je urednik primerjal z drugimi rokopisnimi različicami in natisnjem besedilom ter komentiral večja odstopanja. > IZTOK ILICH

Na dolge proge

Samo Rugelj

Litera, zbirka Piramida,
2016, m. v., 201 str., 18,90 €, JAK

Samo Rugelj

Na dolge proge je zadnji del Rugeljeve tekaške trilogije, ki se je pred štiri leti začela v obliki zgodbe »o ljubiteljskem tekaču, ki se po dvajsetih letih sedenja odloči (spet) preteči maraton« (*Delaj, teči, živi*), in se dve leti pozneje

nadaljevala z *Ultrabluesom*, ki ga je pisal skupaj z Boštjanom Videmškom in Žigo X Gombačem. Če je bilo v prejšnjih delih vse opisano dogajanje tako ali drugače podrejeno načrtovanim podvigom, ki so bili vsaj poltekmovalne narave (spet preteči maraton v prvem in preteči stokilometrsko razdaljo v drugem), se avtor v tretjem delu precej temeljiteje posveti svoji tekaški preteklosti, ki je bila vselej povezana s pomembnimi življenjskimi etapami. Cilj premisleka res ni tako konkreten kot v prejšnjih delih, ko je bil izražen v pretečenih razdaljah, a je zato toliko bolj jasen: v življenju mirno in preudarno slediti *ozki stezici*, ki vodi v svet, ki je bil tu že davno pred njim in bo za njim tudi ostal, kar v človeku spodbudi koprnenje po preprostih stvareh in negovanju ustvarjenih medčloveških bližin. Eden bolj ganljivih prizorov v knjigi se tako zgodi, ko se tretjeosebni junak, na las podoben avtorju, v objemu Bohinjskega jezera in žene odloči, da ne bo za vsako ceno utrujal že tako izmučenega telesa, in si raje privoščiči dan počitka, saj je prednost povsem lastnih življenjskih izzivov ravno v tem, da jih lahko končaš, kjer hočeš sam, in ne tam, kjer si je zamislil organizator. V tretjem delu se torej Rugelj odloči posvetiti predvsem razmisleku o sebi, svojih dosedanjih poteh, ravnanjih in spoznanjih, v luči katerih se je pripravljen spopasti tudi z izzivom soočenja z lastno minljivostjo. Te se še posebno dobro zavemo, ko spremljamo delovanje in odzivanje svojega telesa, ki je pri »večnem« tekaču tako izrazito zlito z umom. Zato nas avtorjeva odločitev za tretjo osebo ednine pravzaprav ne preseneča: v prvi knjigi je pisal v prvi osebi in večkrat odkrito nagovoril vse njene morebitne bralce, v *Ultrabluesu* je prav tako pisal v prvi osebi in je v prvi vrsti nagovarjal svoja tekaška *kompanjona*, v vrstah za njima pa so seveda tudi takrat sedeli vsi bralci, in ni jih bilo malo, ki so v njihovem trmastem sledenju postavljenemu cilju našli nekaj zase. Odločitev za tretjo osebo, v kateri je napisan tretji del trilogije, zato ni le plod zgledevanja (čeprav ob njej hitro pomislimo na Coetzeejeve tridelne *Prizore iz podeželskega življenja*), temveč preproste nuje – pogovoriti se sam s sabo. *Na dolge proge* je knjiga, ki ji življenjsko daljico uspe ukriviti v krožnico. > URBAN VOVK (iz spremne besede)

Mobi poljubi moji ljubi

Bojan Sedmak

Klub kulturnih ustvarjalcev Ku-Ku,
2016, m. v., 104 str., 14 €

Bojan Sedmak

Tretja pesniška zbirka Bojana Sedmaka, profesorja slovenščine, občasnega kolumnista, sicer pa predanega pesnika in kantavtorja, je izpisana v romantično nostalgичnih tonih. Prihaja v treh sklopih. Prvi

vsebuje erotično-ljubezenske in včasih pošteno kosmate verze, ki pa niso nikdar prostaško banalni ali brez občutka. Sledijo jim izbrana telefonska sporočila za ljubo osebo, po katerih je naslovljena celotna zbirka. Ta kratka besedilca, ki izpovedujejo bližino pa tudi tujost sodobnega partnerskega odnosa, so le most do zadnjega sklopa popotniških impresij, v katerih avtor sega po nebu in po nedosegljivih koticih notranjosti, hkrati pa ostaja tudi doma, v vsem, kar mu je najbližjega, najdražjega in otipljivo prijaznega. > ŽIGA VALETIČ

Zbrka poezije

Zala Đurić Ribič

Ocean, 2016, t. v., 68 str., 14,99 €

Mlada dama, ki se je podala v igralske vode, pred bralce polaga svoj pesniški prvenec. Gre za zbirko večinoma kratkih pesmi, tudi miselnih utrinkov, pogumnih v svoji osebnoizpovednosti. Zala, na pragu med dekletom

in damo, upesnjuje pestro paletto čustev od mladostne vihravosti in razigranosti, neulovljivosti, iskanja prave ljubezni in izpovedovanja ljubezenskih tegob. Včasih močna v izrazju, kar podkrepi še z rabo slengizmov, drugič nežna, nikoli pa ravnodušna: »*Otročja in modra / koraka po svoji poti. / Zvita in naivna / pada in se pobira sproti.*« Zbirka v vsebinskem ali slogovnem pogledu sicer ni literarni presežek, vsekakor pa iz nje veje neusahljiva volja do življenja. Čutiti je, da Zala zajema življenje z veliko žlico. > KRISTINA SLUGA

Ura srčne zgodovine

Izbrane pesmi

Matjaž Kocbek

Hyperion, 2015, m. v., 212 str., 25 €

»Moje oči so prebivališče pesmi, / iz vseh pesmi / stikane so te moje oči ...« je Kocbekov pesniški začetek, credo in pot Kocbekove poezije. Pesnik, slikar in dramatik (1946–2013) je neizbrisno zaznamoval slovenski kulturni prostor. Njegova umetniška in družbena drža izhaja iz družine, predvsem iz političnega ter umetniškega poguma očeta Edvarda. *Ura srčne zgodovine* je knjiga pesmi, ki jih je izbral, uredil in spremno študijo *Sam s svojo pesmijo* napisal Denis Poniž. Zbirka predstavlja Kocbekovo poezijo od leta 1972 do 1999 ter 30 nezbranih in neobjavljenih pesmi iz različnih obdobij ustvarjanja. Kot zaključno je Poniž izbral Ti sam si svetilnik: »*Ni začetka in slutnja konca je ena izmed utvar. V bleščeči praznini boš vse. Molitev sama.*« Za vse, ki so Kocbeka poznali, in tiste, ki ga niso, a se mu želijo približati. > SONJA JUVAN

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

Dvovid

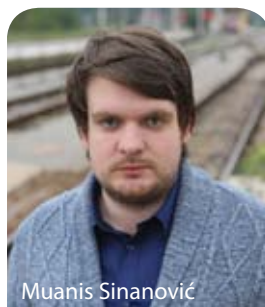
Muanis Sinanović

Litera, zbirka Piramida, 2016, t. v., 96 str., 19,90 €, JAK

Avtor preučuje zakodiranost jezika (in jo s pridom izrablja ter tu in tam ruši), izpesni subjekt, ki je nujen političen (tudi) v svoji intimi, med divjanjem podob pa postreže celo s humorjem in ravno prav umerjenim kršenjem *pravil za dobro poezijo*. Morda bi kakšen od bralcev pesnikovega prvenca (*Štáfeta okoli mestne smreke*) ob najnovejši zbirki porekel, da se je avtor pomiril, a bi s tem samo dal vedeti, da je pozabil, da ima poezija specifično notranjo (ne)logiko. V

resnici se namreč zdi, da si zbirki delita osnovne elemente, ki pa jih je doletel prehod od spopada s svetom do spopada z njegovimi temelji. > ALJAŽ KRIVEC

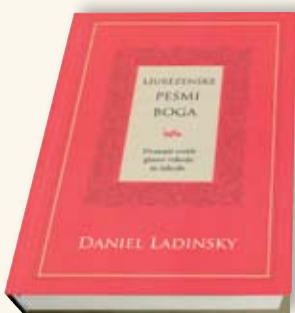
Muanis Sinanović

Iskanje bližine/Traženje bliskosti

Valerija Skrinjar Trvrz

Karantanija, 2016, t. v., 264 str., 22,90 €

Dvojezična zbirka, ki je izšla leta 2012 v bosanščini, je dobila še dopolnjeno izdajo v slovenščini. Knjiga, razdeljena na cikle Hrepenenje, Razpoloženja, Razmišljanja, Minevanje in Sarajevo, že z naslovi izkazuje, da gre v večini za osebnoizpovedne pesmi. Čeprav marsikatera pesem zajema podobe iz narave, so te le kulisa za upesnjevanje občutij ženskega pesniškega subjekta. Ta vseeno ni docela zapreden v svoj kokon, ampak je tudi pozoren pričevalec zunanjega dogajanja, kot lahko beremo v pesniško najmočnejšem ciklu Sarajevo. Pretresljive podobe mesta in prebivalcev v času vojne razkrivajo vso grozoto tedanjega dogajanja: »*Pomagaj mi, ljubi Bog, / da ostanem človek. / Človek brez spomina / in brez mržnje.*« > KRISTINA SLUGA

Ljubezenske pesmi Boga

Dvanajst svetlih glasov vzhoda in zahoda

Daniel Ladinsky; prevod: Miran Mehora, Neli Filipič

Grafični atelje Zenit, 2016, m. v., 400 str., 22 €

Gre za obsežno zbirko, v kateri je urednik Ladinsky združil najpomembnejše mistične pesnice in pesnike ter svetnice in svetnike Vzhoda in Zahoda. Z izborom pesmi in kratkim življenjepisom se predstavljajo: Hafis, Francišek Asiški, Rumi, Tomaž Akvinski, Janez od Križa, Katarina Sienska, Kabir, Mira,

Terezija Avilska, Rabia, Mojster Eckhart in Tukaram. To so izjemni posamezniki, ki so dosegli najvišjo stopnjo duhovnega, saj so se zlili z Bogom in postali nosilci njegovega glasu, ta pa se je utelesil v njihovi brezčasni poeziji, polni modrosti, ljubezni, topline pa tudi humorja. Poezija, ki hrani in osvobaja! > KRISTINA SLUGA

Kalende

Milan Vincetič

Litera, zbirka Piramida, 2016, t. v., 77 str., 19,90 €, JAK

V središču zbirke je, kot pove že naslov, Luna. Latinska beseda *calendae* je v starorimskem luninem koledarju označevala prvi dan v mesecu oz. dan prvega luninega krajca. Z arhetipskim simbolom Lune se pesnik naveže na mitični čas, ki je po Borgesu čas spomina in pozabe. Gre za svet, v katerem so združeni vsi časi in prostori. Zato ni nenavadno, da so ob resnične osebe (van Gogh, Coco) postavljene izmišljene oz. literarne (Nora, Ana), da v realno vdira čudežno in da temu sledi tudi pesniški jezik, ki izumlja nove besede, hkrati pa poezija kot celota ostaja nedorečena. V ciklu *Mlada luna*, ki je v celoti posvečen ženskam, je opaziti še eno rdečo nit avtorjeve literature – erotiko, to radoživo in igrivo osmišljevalko življenja ter hkrati temachno pogubiteljico. > KRISTINA SLUGA

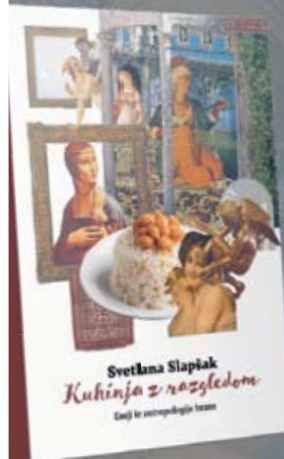

SVETLANA SLAPŠAK Kuhinja z razgledom

Eseji iz antropologije hrane

Besedila, ki se igrivo sprehajajo od zgodovine idej, povezanih s hrano, do povsem konkretnih receptov in so namenjena tako gurmanom kot vsem tistim, ki jih zanima, kje so naše korenine – hrana je temelj življenja, pa naj gre za pleme v pragozdu ali prefinjeni francoski dvor Katarine Medičejske.

Mehka vezava, 364 strani, 24,90 €

MIHA MAZZINI ZEMLJEVIDI TUJIH ŽIVLJENJ

Najnovejši roman aktualnega kresnikovega nagajenca je literarni triler o kartografu Robertu, ki kupi ukradeno elektronsko tablico in z njo skrivnost, ki ga obsede. V prepletu urbanega in ruralnega Mazzini ostro analizira slovensko družbo in suvereno obračuna z njenimi stereotipi.

Trda vezava, 334 strani, 24,90 €

PETER REZMAN BARBARA IN KRIŠTOF

Praznično dogajanje – posvetitev kapelice – je le kulisa, v ozadju katere se odvijajo aktualni družbenopolitični prizori. To je prvi slovenski roman, ki se dotakne finančnih mahinacij, povezanih z gradnjo šestega bloka šoštanjske termoelektrarne, in to v spregi z Rimskokatoliško cerkvijo.

Trda vezava, 242 strani, 24,90 €

Gogine knjige so dostopne v vseh bolje založenih knjigarnah in na spletni strani www.goga.si.

GOGA

www.goga.si

Suzana Tratnik, rojena 1963 v Murski Soboti, je pisateljica, prevajalka in publicistka. Nedavno je izšla njena sedma zbirka kratkih zgodb *Noben glas*. V vsaki od zgodb se, kot pravi avtorica, junakinjam in junakom radikalno zamaje svet, predvsem njihov notranji. Napisala je še dva romana – *Ime mi je Damjan* (2001) in *Tretji svet* (2007), otroško slikanico *Zafuškana Ganca* (2010), monodramo *Ime mi je Damjan* (2002), radijsko igro *Lep dan* še naprej (2011) in dve strokovni deli o lezbičnem gibanju. Leta 2007 je prejela nagrado Prešernovega sklada za literaturo.

»Pisanje je hkrati odkrivanje in prisvajanje sveta.«

Noben glas

Suzana Tratnik

Beletrina, zbirka Beletrina,
2016, t. v., 158 str., 23 €, JAK

Bukla: Sami pravite, da ste pisateljica lezbične literature, se vam zdi takšno natančno poimenovanje pomembno?

Tratnik: Zdi se mi pomembno s pravimi imeni poimenovati stvari, ki so še posebej pod zaroto molka in zanikanja. Tako osvobajam sebe in druge. Etikete so najbrž pomembne, vse dokler se sploh sprašujemo, ali jih potrebujemo.

Bukla: Sklepal bi, da ste kot pisateljica lezbične literature po definiciji na obrobju, marginalni literarnega sveta, pa vendar ste bili letos dobesedno »v središču« na festivalu Vilenica? Protislovje ali logična posledica vašega dvajsetletnega pisateljstva?

Tratnik: Sama to doživljam tako, kot da ni ostre, jasne ločnice med obrobjem in središčem. Literatura, ki obravnava tudi t. i. marginalnost, ta vprašanja in obrobne like hkrati postavlja v središče. Tako niso več samo obstranci. Pisanje je hkrati odkrivanje in prisvajanje sveta, tako lastnega kakor univerzalnega, in morda se mi je tukaj kar posrečilo. Poleg tega pa se tudi v umetniških zvrsteh iščejo vedno nove teme in pristopi, tako da nekoč obrobne stvari postajajo zanimivejše ali pa lahko ponudijo drugačen zorni kot.

Bukla: Prihodnje leto bo dvajset let, odkar je izšel vaš prvenec, zbirka kratkih zgodb *Pod ničlo*, nedavno pa je izšla vaša knjiga *Noben glas*, ki je že vaša sedma zbirka kratkih zgodb. Zakaj vam je ta forma tako blizu?

Tratnik: Kratka zgodba je ekonomična, strnjena, ne moreš si privoščiti veliko stranskih rokavov, besedilo se ne sme »zatikati«, ker se to takoj opazi. Lahko jo predeluješ in gneteš, tudi večkrat na dan, ker je količina besedila obvladljiva. Ko dobim idejo, jo lahko hitro spravim v kratko zgodbo. Mogoče me privlači tudi to, da lahko s kratki-

mi zgodbami obdelam več različnih tem, potuješ in raziskuješ naprej svoje pisanje, pri daljši formi pa si dlje časa pri isti temi.

Bukla: V vaših zbirkah kratkih zgodb najdemo nekatere stalne, ponavljajoče se motive, nevalgična mesta, okoli katerih »kroži« pripoved. Glede na to, da je vaše pisanje avtobiografsko obarvano, ali vi zalezujete lastne spomine ali oni vas?

Tratnik: Vedno znova odkrivam koticke spominov z mnogimi reminiscencami, občutki, vonjavami, posameznimi, iztrganimi stavki iz preteklosti. Včasih niti ne vem, koliko so vse te spominske usedline sploh še resnične ali preverljive, niti ne vem, ali so v resnici moje ali pa so mi bile pripovedovane – kar pa za literaturo sploh ni pomembno. Zdi se mi, da je otroštvo neusahljiv vir motivov, ki jih je vsakič mogoče priklicati z drugega brega in jih potem tudi predelati drugače.

Bukla: V sklepnih zgodbah vaše nove knjige junakinja na obisku pri teti dobi v dar beležnico, v katero zapisuje svoja dnevniška opažanja. Je pisanje poskus izpovedati resnico?

Tratnik: Gotovo, ampak neko drugo, izčiščeno resnico, ki nima nujno povezave s stvarnostjo. Morda resnico, za katero mislimo, da je prava ali boljša. Sama to doživljam tako, da nekaj moram izreči, prikazati z zgodbo, a ne vem, če je to ravno resnica. Gre za prilagajanje resničnosti skozi literarno konstruiranje, s čimer pa dobimo drug svet, ki ga ne moremo več meriti s preprostimi vatli. Zanimivo pa je, da se prav v tej »priredbi« lahko prepoznajo bralke in bralci, češ, da so prav to sami izkusili.

Bukla: Med branjem knjige *Noben glas* sem se nekajkrat na glas zasmejala, a gre za natančno odmerjen humor. Ni pa veliko ironije, ki bi kot koprena ovijala pripoved. Tudi sentimentálnosti, ki je prav tako ščit pred (bolečo) resnico, ni v zbirki niti za ščepec.

Tratnik: Tokrat sem si želela napisati zgodbe na meji groze, ki pa je še vedno zelo potopljena v realnost, celo navidezno vsakdanjost, in zato še toliko bolj verjetna, saj meja med lastnim potenciranjem groze (pretiravanjem) in »dejanskimi« fantastičnimi dogodki ni vedno jasna. Ironija verjetno ostaja bolj skrita, ker gre tokrat zelo zares in zato smo še bliže absurdu. Junakinjam in junakom se v vsaki zgodbi radikalno zamaje svet, predvsem njihov notranji, saj so postavljeni pred nemogočo nalogo, kako inkorporirati neverjetno in naprej živeti v svetu, kjer nas vse sili v neznošno praktičnost brez kančka fleksibilnosti.

Foto: Borut Krajnc

Suzana Tratnik

Bukla: Če sta bila v zgodnejših zbirkah fantastika in realizem še vsak k sebi, se v zgodbah v tej zadnji zbirki včasih spojita v magični realizem. Kot bi se natančno, neposredno izpovedana realnost razprla v metaforo.

Tratnik: Drznila bi si reči, da se vsako pisanje, vsaj leposlovno, slednjič razpre v metaforo. Tisto, kar nagovarja bralca ali bralko, ni posnetek ali interpretacija same stvarnosti, temveč metafora stvarnosti. Najbrž je to tisti univerzalni smisel ali pa nagovor, v katerem se lahko večina prepozna. Verjetno se je le tako mogoče sploh identificirati z nekim besedilom, metafora dopušča svoboden vstop vanj.

Bukla: Vaša zbirka *Noben glas* me po pogumu, iskrenosti spominja na *Otroštvo* Mihe Mazzinija. Otroštvo se nam preprosto zgodi, nima moč dosti vpliva nanj, nimamo še pravice do glasu. Tudi od tod večplasten naslov?

Tratnik: Otroštvo nam praviloma bolj delajo in slednjič naredijo drugi, sami smo vrženi vanj in poskušamo potegniti najboljše zase, se naučiti živeti. Stremimo k temu, da bi bili čim prej odrasli, ker mislimo, da je to edina pot do nadzora in moči. Otroške junakinje v mojih zgodbah pa se zavedajo, da se ne učijo le, kako biti odrasle, ampak se v bistvu učijo, kako učinkovito zaigrati to odraslost. Same so namreč hitro spregledale, da tudi odrasli bolje ali slabše le igrajo zrelost. In ravno otrok, ki je sredi učne igre odraslosti, nesramno opaža, da so njegovi odrasli mentorji in mentorice večkrat slabo odrežejo ... To se mi zdi najbolj fascinantno pri zgodbah, ki črpajo iz otroštva, ta skrivna prepletenost svetov otroštva in odraslosti. Ko otrok (še) nima glasu, a tudi tisti, ki glasno poučujejo in vpijejo na manjše in šibkeje, velikokrat odpirajo usta v prazno, a seveda lastne tišine ne slišijo.

Bukla: Nasprotno pa je najstništvo po definiciji boj za pravico do lastne identitete, sploh pa če gre za »manjšinsko identiteto«, kar odlično opisujete v svojem mladinskem romanu *Ime mi je Damjan*, ki je prvič izšel leta 2001. Občutek imam, da se vam je kar sam napisal.

Tratnik: Ta roman sem pisala kar dolgo, sicer s premori, a vendar. Prva različica je bila popolnoma drugačna, zadovoljna sem bila šele z drugo ali tretjo. Na romanu sem veliko delala in morda je ravno zato videti, kot da se je napisal sam. Zelo dolgo sem iskala pravo razmerje in ravnotežje med Damjanovo prezgodnjo odraslostjo ali pa prezrelim najstništvom. Sam poskuša stvari postaviti tako, kot da njegova spolna identiteta ni več noben problem – kdor ga ne sprejema, si je sam kriv, ker bo prikrajšan za njegovo zabavno družbo. Seveda pa se potem pokaže, da Damjan nosi veliko nerazrešenih bremen, a nič manj to ne velja tako za njegovo družino kot prijatelje ali šolo. Mislim, da je zgodba o Damjanu, ki tako zelo podarja svojo moč, iznajdljivost in brezskrupuloznost, v resnici pripoved o njegovi osamljenosti.

Bukla: Roman je zelo neposreden, duhovit, prav nič didaktičen. Pred dvema letoma so ga ponovno izdali, vključen je bil tudi v projekt *Rastem s knjigo in pospremljen s pedagoški gradivom za pogovore z najstniki*. Pred 15 leti, ko je prvič izšel, ste si najbrž težko predstavljali, da bo »priporočeno branje«?

Tratnik: Ko sem ga prvič izdala, sploh nisem imela v mislih, ali je to roman za odrasle ali mlade, za manjšinsko ali večinsko občinstvo. Mislila pa sem res, da bo večinoma zanimiv za lgbt-populacijo, kar pa ne drži vedno. Očitno pa je v romanu veliko dogodkov, ki bralce in bralke nasmejijo, pa tudi zgodba o odraščajočem posebnem fantu Damjanu je marsikomu blizu.

Bukla: Ste tudi lezbična aktivistka, napisali ste *L*, zbornik o lezbičnem gibanju na Slovenskem in *Lezbični aktivizem po korakih*. Lezbična tematika pa je tudi eden od poudarkov vašega leposlovnega pisanja. Ste kdaj deležni očitkov zaradi takega »fokusa«?

Tratnik: Pišem o tem, kar me zanima, kar poznam in kar lahko razvijem naprej. Lahko bi rekli tudi tako, da je večini avtorjev in avtoric heteroseksualnost glavna preokupacija, pa jim tega nihče ne očita, ker to velja za samoumevno. Zato v njihovih delih mnogi najdejo tudi zgodovinske, politične in kulturne reference, odsev časa, kritiko potrošniške družbe, boj za avtonomijo ... Tako sem prepričana, da tudi literatura gejevskih avtorjev in lezbičnih avtoric nima samo »homoseksualnih vsebin«. Res pa sem se z lezbičnim in gejevskim gibanjem bolj ukvarjala v esejistiki. Tudi tema moje magistrske naloge je bila lezbična literatura ter vprašanje med partikularnim in univerzalnim, vprašanje neposredne cenzure in samocenzure lezbičnih ustvarjalk. S temi vprašanji sem se srečevala tudi kot avtorica, zato je bilo nekako logično, da sem se jih lotila tudi znanstveno.

Bukla: Pred izidom pa je še vaš novi mladinski roman *Tombola v mestu*; nam lahko poveste kaj o njem?

Tratnik: Junakinja je najstnica Mija, ki živi v majhnem kraju konec sedemdesetih let v socialističnih časih Jugoslavije. Ker ji ni uspelo dokončati srednje šole, jo mama hoče na vsak način spraviti v službo. Mija je videti nesposobna za vse poklice, najraje pa razmišlja o tem, da bo zadela na loteriji, s čimer bi bilo vseh njenih finančnih, družinskih in ljubezenskih težav v hipu konec. Pri nerealnih načrtih jo spodbuja še oče, filmski kaskader, ki se nenehno potika po tujini.

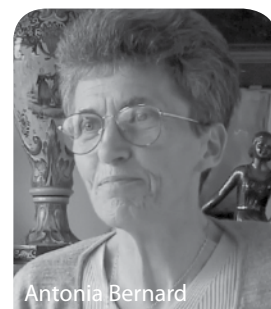
Cvetje bolečine

Fleurs de douleur

Antonia Bernard

prevod: Miha Pintarič, Špela Žakelj

Buča, 2016, t. v., 208 str., 19,50 €

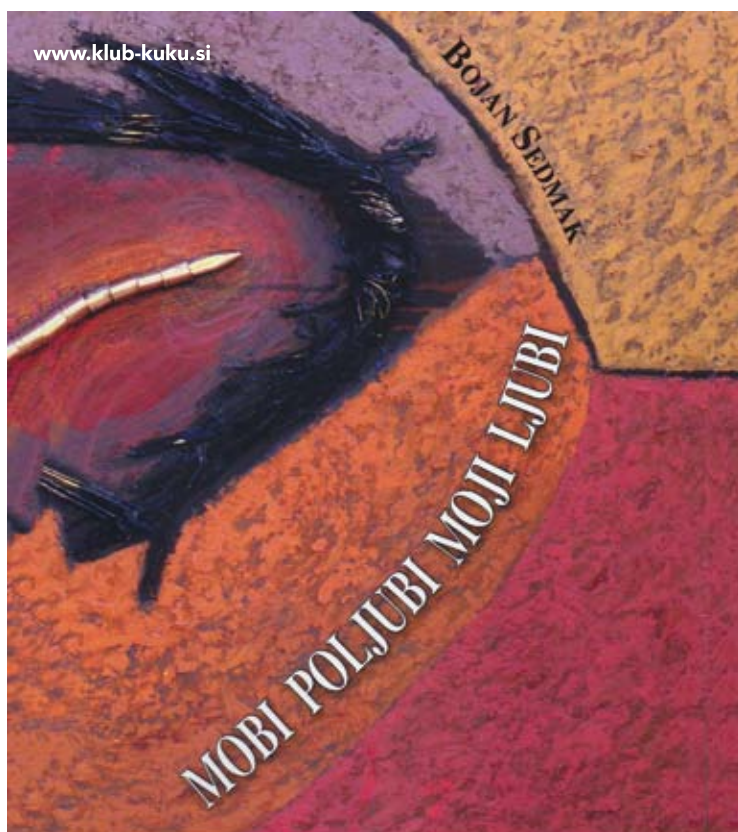

Antonia Bernard

»Črni sneg pada na kraljestvo moje noči.«

Antonia Bernard, rojena v Sloveniji, je po maturi odšla v Francijo študirat na Sorbono. Poučevala je ruščino in rusko literaturo, bila je prva doktorica slovenistike v Parizu, v delu je Kopitarja postavila v središče kot utemeljitelja evropske slavistike. Predavala je tudi na Državnem inštitutu za vzhodne jezike in kulture, kjer je bila tudi predstojnica. Prevajala je slovenske avtorje ter nenehno vzpostavljala most med slovensko in francosko kulturo. *Cvetje bolečine* vsebuje pesmi iz ciklov *Cvetje in Spevi bolečine*, ki so jih našli po njeni smrti ter objavili izvirnike in prevode v slovenščino s spremnimi besedami skupaj. Krajše zapise, utrinke in pesmi prevevajo sozvočje z naravo, iskanje zavetja ter primerjave sebe, ljudi in življenja z naravo. Sprehodi se skozi spominsko in duhovno kronologijo od Pohorja do Pariza, »kjer ljubim le reko in oblake«. Razmišlja o ljubezni, smrti, odnosih z domačimi, svojih družinah in ljubih, opisuje odhajanje. Skrbna zbiralka besed, opazovalka narave je v zadnjem zapisu v knjigi, Mojemu vnuku Pavleku, zapisala: »... saj je sreča v preprostosti in v ljubezni, v pravi, v tisti, ki daje in zase ne terja ničesar«. > JEDRT JEŽ FURLAN

ca slovenistike v Parizu, v delu je Kopitarja postavila v središče kot utemeljitelja evropske slavistike. Predavala je tudi na Državnem inštitutu za vzhodne jezike in kulture, kjer je bila tudi predstojnica. Prevajala je slovenske avtorje ter nenehno vzpostavljala most med slovensko in francosko kulturo. *Cvetje bolečine* vsebuje pesmi iz ciklov *Cvetje in Spevi bolečine*, ki so jih našli po njeni smrti ter objavili izvirnike in prevode v slovenščino s spremnimi besedami skupaj. Krajše zapise, utrinke in pesmi prevevajo sozvočje z naravo, iskanje zavetja ter primerjave sebe, ljudi in življenja z naravo. Sprehodi se skozi spominsko in duhovno kronologijo od Pohorja do Pariza, »kjer ljubim le reko in oblake«. Razmišlja o ljubezni, smrti, odnosih z domačimi, svojih družinah in ljubih, opisuje odhajanje. Skrbna zbiralka besed, opazovalka narave je v zadnjem zapisu v knjigi, Mojemu vnuku Pavleku, zapisala: »... saj je sreča v preprostosti in v ljubezni, v pravi, v tisti, ki daje in zase ne terja ničesar«. > JEDRT JEŽ FURLAN

Distribucija knjige spletna knjigarna PRIMUS

tel. 07 49 65 505 * info@primus.si * www.primus.si

Zoran Smiljanić in Marijan Pušavec sta po desetih letih predanega dela zaključila zadnji, peti album prezrte zgodovinske sage o meksikajnarjih, Slovincih, ki so se šli borit v Mehiko za habsburškega nadvojvodo Maksimilijana. »Roman v slikah« je najobsežnejši izdelek v naši stripovski preteklosti tudi v založniškem smislu (vsi deli so izšli pri založbi UMco), o njegovem nastanku pa smo se pogovarjali z glavnim avtorjem, Zoranom Smiljanićem.

»Gre za dolg malemu Zoranu iz otroštva.«

Meksikajnarji

Peti del: Queretaro
Zoran Smiljanić, Marijan Pušavec
UMco, zbirka Dos Pesos,
2016, t. v., 72 str., 19,90 €, JAK

Bukla: Kdo si je izmislil projekt: Marijan Pušavec ali vi?

Smiljanić: Ko sem nekje naletel na podatek, da so se naši fantje borili v Mehiki, sem

zastrigel z ušesi. Tudi Marijan je nekako sočasno izvedel za to čudaško epizodo narodove zgodovine, in ko sva se srečala in si izmenjala informacije, so se nama oči fanatično zasvetile: »O tem bi se dalo narediti krasen strip!« Mislim, da je zgodba izbrala naju in ne midva nje.

Bukla: Že na začetku ste napovedali, da bo izšlo pet delov.

Smiljanić: Zelo zgodaj sva zakoličila zgodbo in razparcelirala, kaj se bo v posameznem delu zgodilo, in že na začetku sva definirala naslove albumov: *Miramar*, *Laibach*, *Meksiko!*, *Sierra Madre* in *Queretaro*. V prvem delu bo Maks zapustil Miramar, Tone pa svoj dom, v drugem bo Maks prišel v Mehiko in začel z reformami, Tone se bo uril v Cukrarni in na koncu prispel v Mehiko, v tretjem se bo zgodilo to in to, v četrtem še to in to, v petem pa razrešitev in konec.

Bukla: Kako se človek odloči za tako velikanski delovni zalogaj, za katerega vemo, da se v Sloveniji zanj lahko najdejo le zelo borna sredstva?

Smiljanić: Mislim sem si, bo že nekako. Pojavil se bo skrivnostni možak s klubokom, oblečen v dolg plašč, s kovčkom v roki. Ko mu bom prikimal, mi bo izročil kovček, poln denarja, češ, to je za *Meksikajnarje*, in bo odšel. Ampak ga ni bilo. Pri drugem delu mi je povsem zmanjkalo denarja, zato me je preživljala žena. Predvsem pa mi je redno ustvarjanje omogočila *Mladina*, ki je objavljala strip, za kar sem ji zelo hvaležen.

Bukla: To je bil materialni del, kaj pa duhovni?

Smiljanić: Verjetno je treba biti malo obseden, ambiciozen in trmast. Teh deset let bi lahko zafrčkal za kaj drugega, lahko bi zgradil hišo, potoval po svetu ali pa gledal TV. Po drugi strani pa gre za dolg malemu Zoranu iz otroštva, ki me še vedno spremlja in nadleguje. Desetletni mulc, s katerim se pogosto posvetujem in mu tudi polagam račune, pa čeprav sem zakorakal že krepko v peto desetletje življenja.

Bukla: Marijanov scenarij za *Almo M. Karlin: svetovljanko iz province*, ki ga je vmes naredil z Jakobom Klemenčičem, je bil zelo natančno izpisano. Kako pa sta vidva sodelovala pri *Meksikajnarjih*?

Smiljanić: Na njegovi veliki terasi s čudovitim razgledom sva pretresala vse vidike zgodbe, metala ideje, jih drug drugemu utemeljevala, analizirala in brez milosti sesuvala, pa spet sestavljala, popravljala in lovila smisel. V zgodbo sva poleg zgodovinskih dejstev tlačila tudi osebne izkušnje, stališča, spoznanja in posvetila. Skozi ves proces sva se veliko krohotala. To se mi zdi poleg strasti najpomembnejša sestavina ustvarjalnega procesa.

Bukla: Koliko časa ste porabili za eno tablo, za risanje ene strani barvnega stripa?

Smiljanić: Povprečno štiri do pet dni: en dan za pisanje in piljenje dialogov, en dan za risbo v svinčniku, dan do dva za barvanje in še en dan za tuširanje, plus zaključni popravki. Nobene table nisem narisal na hitro, vsaki se je bilo treba posvetiti, jo pocrklati, ljubkovati in jo nazadnje pošteno zadovoljiti. Ja, strip je zahtevna ljubica.

Bukla: *Meksikajnarji* se dogajajo v Ljubljani, v Miramaru, na Dunaju in tudi v Mehiki, ki ste jo obiskali. S čim ste si pomagali, da ste lahko tako verodostojno upodobili tisti čas in tedanje kraje?

Smiljanić: Nekaj let sem brskal po knjižnicah, boljšajkih, antikvariatih, knjige so mi nosili prijatelji. Iz Mehike sem privlekel monografije z litografijami mest iz 19. stoletja in tudi svoje fotografije, pozneje sem črpal še z interneta in iz filmov. Sosed Sandi mi je instaliral poseben program, s katerim sem lahko iz filmov zajemal posamezne posnetke, t. i. *snapshot*. Iz svoje DVD-zbirke sem izbral vesterne, ki se dogajajo v Mehiki in imajo zanimivo pokrajino, arhitekturo, notranjo opremo ali kar koli sem pač rabil.

Bukla: Ali obstajajo v naši preteklosti še kakšna obdobja, ki bi jih bilo mogoče zapakirati kot vestern?

Smiljanić: Pravzaprav se da marsikaj zapakirati kot vestern, spomnimo se le partizanskih filmov, ki so bili na las podobni špageti vesternom. Vprašanje pa je, kakšen smisel bi to imelo? Po mojem *Meksikajnarji* niti niso pravi vestern, so bolj pustolovska zgodba z elementi vesterne. Nemara so še najbližji vesternu rokovnjači, domača različica izobčencev in desperadosov, ki jih imam na muhi za kakšen strip v prihodnosti.

Bukla: Vam je zdaj, ko je pod streho še zadnji album, padel kamen od srca?

Smiljanić: Res čutim svojevrstno olajšanje, ne čutim pa žalosti ob slovesu. Junakov ne bom preveč pogrešal, zdaj živijo svoje življenje (če jih nisem že prej pobil). Vsi moji junaki iz otroštva, ki so predolgo »živeli«, so se sčasoma spridili, sžili in razvodeneli. Izjema je Ken Parker, ki je z leti postajal vse boljši in kompleksnejši, dokler ga nista avtorja na vrhuncu ubila. Pohvalno, tako je treba.

Bukla: V premoru med risanjem četrtega in petega dela ste narisali še eno zgodovinsko zgodbo *Spomini in sanje Kristine B. Je to smer, ki vas zanima za naprej?*

Smiljanić: Čeprav je bil naročen, sem v ta strip vložil kar nekaj svojih idej in rešitev, tako da je postal deloma tudi moj. Poleg tega se globoko strinjam z njegovim humanim sporočilom, čeprav so me krcali, da bi se moral ideološko bolj nedvoumno opredeliti. Dokumentaristični in biografski strip me vsekakor zanima, tu je še ogromno možnosti. Obeta se mi zelo zanimiv projekt, pravi cukrček, a za zdaj še ne bom nič razkrival.

Bukla: Pred nekaj leti smo dobili vaše zbrane *Družinske zgodbe* ter peripetije *Hardfuckersov*. Si lahko obetamo še kakšno zbirko starejših stripov?

Smiljanić: Prihodnje leto izidejo *Vojne zgodbe*, ki bodo zaokrožile moj moralno oporečni in politično nekorektni opus. Za to izdajo bom narisal še eno novo, okrog dvajset strani dolgo zgodbo, najverjetneje iz časa slovenske osamosvojitve. Iz relativno varnega objema *Meksikajnarjev*, kjer zaradi zgodovinske distance nisem mogel nikogar užaliti, se vračam na vse bolj spolzko politično področje. Čas je, da spet komu stopim na žulj.

Zoran Smiljanić

Katarza

Luz

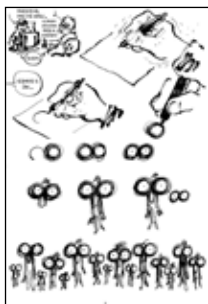
prevod: Katja Šaponjic

Vigevageknjige, 2016, m. v., 132 str., 20 €

Karikaturist in stripar Rénauld Luzier - Luz je imel 7. januarja 2015 izjemno srečo. Prejšnji večer je praznoval rojstni dan, zjutraj pa se je zadržal v ženi družbi, zato je zamudil na delo.

Toda ko je le prišel na uredništvo svojega časnika Charlie Hebdo, je prišel na kraj nepojmljive groze. *Katarza* je stripovski dnevnik, ki ga je žaljujoči izrisal z veliko bolečino, ohromelostjo in včasih s kanci humorja, ki so mu polagoma pomagali vrniti se v življenje. Toda nikoli več ne bo enako prejšnjemu. Gre za razumljivo kaotičen, trpek in obenem izjemno

človeški izdelek soočanja z notranjimi demoni ter zunanji negotovostmi. Strip govori o zlomu in o počasnem prebolevanju, o iskanju utehe in, navsezadnje, o toplini ter sočutju partnerstva. Ko prvo bojno fronto boja za civiliziranost zasedejo humoristi in karikaturisti, je jasno, da bo smeh zamrl. A ne za zmeraj! > ŽIGA VALETIČ

Inferno

Marcel Ruijters

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Forum, zbirka Ambasada Strip, 2016, m. v., 127 str., 10 €, JAK

V okviru večdnevnega oktobrskega Stripolisfesta je z razstavo stripovskih del Slovenijo obiskal tudi nizozemski avtor Marcel Ruijters, sočasno pa smo

dobili njegov strip *Inferno*, v katerem iz Dantejeve *Božanske komedije* izpelje zgodbo, ki ji ne manjka vzporednic z aktualnostjo oziroma s srednjeveškimi vidiki sodobnosti. Groteskna črno-bela risba je kot nalašč za upodobitev večnih muk, ki so v Ruijtersovem primeru v glavnem rezervirane za ženske, medtem ko se moški brezverci predvsem dolgočasijo v prvem krogu pekla. Pekel obiščemo v spremstvu pesnic Dante in Virgilije, umetniških sester, ki se mimo stražarjev prebijata iz kroga v krog in spoznavata bedne usode prešuštnic, razsipnic, krivoverk, pohotnic, prevarantk in vseh drugih prekletih duš, ki so obtičale s svojo grozo. Toda Danta mora peklenške muke grešnic razkriti svetu, zato je srečen konec neizogiben ... > ŽIGA VALETIČ

To je orožje!/This is a Weapon

Angažirani strip XX. stoletja na Slovenskem

Iztok Sitar

Vodnikova domačija, 2016, m. v., 166 str., 25 €

Včasih se zgodi, da zbornik, ki primarno nastane kot vodnik ob likovni razstavi, preseže galerijsko funkcijo in obogati tudi širši kulturni prostor. Izток Sitar, sicer tudi avtor *Zgodovine slovenskega stripa 1927–2007*, nas sprehodi po (politično) angažiranem stripu 20. stoletja, začenši s Hinkom Smrekarjem ter njegovima *Izjemno zanimivim primerom* *elefantiaze* (1914) in *Črnovojnikom* (1919), ki veljata za prva primerka stripovskega nagovora pri nas. Po vojni se je zgodil raz-

Bobri voz

Kako so barjanski koliščarji iznašli kolo – Interaktivni strip likovna predloga: Iztok H. Šuc, Gašper Vovk zgodba besedila: Miha Čelar fotografije: Rožle Bregar Celjska Mohorjeva družba, 2016, m. v., 364 str., 20 €, JAK

Leta 2002 je dr. Anton Velušček na Ljubljanskem barju odkril koliščarsko kolo, ki naj bi bilo sploh prvo najdeno leseno kolo, ki ga je naredil človek. Iz te najdbe je filmar Miha Čelar izpeljal projekt, ki obsega strip z naslovom *Bobri voz* ter animirani dokumentarec *Skrivnost barjanskega kolesa*. Zgodba se naslanja na znamenito literarno trilogijo Janeza Jalna *Bobri*, iz nje si namreč sposodi tudi glavne like, medtem ko scenaristični zaplet skuje na novo. Ostrorogi Jelen in Neokretni Karp tekmujeta za roko Jezerne Rože, kolo pa v nuji, da bi pomagal Ostrorogemu Jelenu, izumi njegov pomočnik Premeteni Navihanec. Na koncu stripa najdemo pojasnila glede orodij in druge koliščarske tehnologije, ustvarjalci pa so pripravili tudi aplikacijo za mobilne telefone. Gre torej za transmedijski projekt, ki davno preteklost inovativno prenese v sodobni čas. > ŽIGA VALETIČ

Jazbec in puščavska roža

3. del trilogije Jazbec in ostali svet Marko Kociper

Forum, 2016, m. v., 50 str., 6 €, JAK

S tretjo knjigo o Jazbecu Marko Kociper zaključuje trilogijo, v kateri nas prek humorja, surovosti in erotike odpelje v puščavo. Jazbec ne ve, kdo je, dokler mu tega ne pove zasledovalka Vesna, ki mu prinese vodo in vroče poljube. Toda v puščavskem naselju, kamor se zatečeta, ne najdetata le svojih prijateljev, temveč jih presenetijo zunajzemeljska bitja, s »poglavarko vseh ljudi z zvezd na čelu«. Pred Jazbeca se postavi nov izziv, »bitka vseh bitk«, v kateri bo moral zadovoljiti Puščavsko rožo, že v naslednjem koraku pa se bo spopadel tudi ... s samim sabo. Toda kaj so bile sanje in kaj resničnost, se razkrije šele na zadnjih straneh. > ŽIGA VALETIČ

cvet humorističnega stripa, v poznih šestdesetih in v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja pa se je strip emancipiral skozi seksualnost. Osemdeseta leta so prinesla stripovski razcvet v Mladini, medtem ko se je v devetdesetih letih strip razpršil v različne sloge in žanre. Izbor del je občasno subjektiven, zares pozitivna stran dvojezične knjige (angleščina) pa so številni likovni primeri iz vseh obdobij. Glavna bolečina obravnavanega obdobja je odsotnost ženskih avtoric, kar pa se v novem stoletju polagoma spreminja. > ŽIGA VALETIČ

Trpljenje mladega Wertherja

Johann Wolfgang Goethe
prevod: Stanka Rendla
Sanje, 2016, t. v., 136 str., 13,95 €

Johann Wolfgang Goethe

»Glej, kadar govorimo o smrti, sanjamo,« položi Goethe na zadnjih straneh pisemskega romana, objavljenega 1774, v usta mladega zaljubljenega Wertherja tik pred njegovim samomorom. Goethe je bil star štirindvajset let in roman ga je čez noč katapultiral med zvezdnike in bogataše tistega časa. Postal je predmet medlenja in poželenja mnogih mladenk, ko pa je število ljubezenskih

samomorov narastlo – samomor je bil tabu takrat in je še danes –, se je menda Goethe le moral javno izreči, da jih ne odobrava.

Roman, ki je previharil stoletji, je sestavljen iz pisem, ki spremljajo razvoj radoživga mladeniča do vročične ljubezni in bridkega konca. Artikulirana in zavzeta stališča o naravi in družbi se prelevijo v gosto stvano popolno prežetost z ljubeznijo. »Vse je minljivo, vendar naj večnost ne pogasi žarečega življenja, ki sem ga sinoči užil na tvojih ustnicah, življenja, ki ga čutim utripati v sebi! Ljubi me! Ta roka jo je objela, te ustnice so trepetale na njenih, na ustnih so jecljala moja. Moja je! Moja si, da, Lotte, na vekomaj.« V času drugačne intenzivnosti (merim na bliskovitost in poplavo informacij, nenehna izpovedovanja in hitro pozabo) je branje romana dobrodošel odmik. Tako intenziven, da ga je treba dozirati počasi. Dovolite si spust v močan vrtinec, distanco in ponoven spust v plamenečo romantiko, ki gre do konca. > JEDRT JEŽ FURLAN

Primer Meursault

Kamel Daoud
prevod: Katja Šaponjič
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2016, t. v., 183 str., 22,95 €

Kamel Daoud

Leta 1942 je izšel Camusov roman *Tujec*, ena velikih klasik 20. stoletja in pomembna literarna in družbena referenca še danes, v katerem glavni junak Meursault na koncu brutalno umori Arabca brez imena, zaradi česar je obsojen na smrt. Sedemdeset let

kasneje je alžirski pisatelj Kamel Daoud v svojem izjemnem prvencu *Primer Meursault* takratnemu umorjencu sklenil dati ime ter bralcem postreči z drugo platjo Camusove zgodbe. Umorjenčevo ime je bilo Musa, zgodbo o njem, njegovih starših in še vedno živi materi (s čimer je že v prvem stavku potegnjena vzporednica s *Tujcem*) pa pripoveduje njegov brat ter v pazljivo izpisanem in stilsko izbrušenem besedilu pred nami razprostre zgodbo o družini, ki jo je umor njegove družinskega člana nepovratno in usodno zaznamoval. Postmodernistično, a hkrati realistično poigravanje z že obstoječo literarno zgodbo, na katero avtor obesi svojo pripoved in jo družbeno aktualno umesti z aluzijami na sedanji čas, bo vsekakor navdušilo literarne sladokusce, roman pa obenem jasno opozarja na to, da imajo lahko velike posledice že samo pisane besede. Vrhunsko. > SAMO RUGELJ

Nenavadno romanje Harolda Frya

Rachel Joyce
prevod: Neža Božič
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2016, t. v., 328 str., 32,96 €

Rachel Joyce

Umirjeni Harold Fry se je nedavno upokojil, s svojo ženo Maureen pa že dolgo časa živi odtujeno in rutinsko življenje v vasici na jugu Anglije. Potem pa nekega dne prejme pismo, v katerem ga pozdravlja nekdanja sodelavka Queenie Hennessy, ga obvešča, da ima neozdravljivega raka,

in se mu zahvaljuje za njuno prijateljstvo izpred let. Harold pri zajtrku, ki ga imata z ženo, nekaj časa zre v pismo, potem pa napiše kratek odgovor in se ga nameni oddati v bližnji nabiralnik. A ko pride do tam, ga nekaj potegne naprej in tako zakorači po ulici proti koncu vasi ter se usmeri proti Queenie, da bi jo obiskal. To seveda ne bi bilo nič posebnega, če Queenie ne bi ležala v bolnišnici na Škotskem tisoč kilometrov severneje, on pa je oblečen samo za kratek sprehod. Vendar pa se v njem nekaj globoko premakne in odpravi se na ta dolgi pohod, med katerim bo srečal veliko novih ljudi, doživel mnogo prigod, a na tej enkratni pustolovščini seveda najbolj preobrazil ravno samega sebe. Unikaten in občutljiv roman, ki je bil pred nekaj leti uvrščen tudi med ožje nominirance za prestižno Bookerjevo nagrado. > SAMO RUGELJ

... nominacija za
Bookerjevo nagrado ...

»Sklepni del Rugljeve tekaške trilogije prinaša jasno artikuliran osebni obračun, hkrati pa ponuja simbolno paradigmo življenja z vsemi potrebnimi atributi, od uvodnega ogrevanja, prek starta in tekme, postankov in bolečin, vse do ciljnega slovesa. Bralca opominja, da nas vse povezuje skupni prakorak, človek pa njegov del ostaja tudi po tem, ko njegove stopinje živijo le še v fragmentih tujega

spomina. Rugelj v knjigi ne sklepa kompromisov, z literarizirano osebno izpovedjo seže onkraj prizadevanj za všečen vtis. Njegov junak s tekom ne skuša zagospodariti nad lastno usodo, daleč od tega! Tek mu namreč služi kot orodje, ki ga pomaga izklesati v Človeka. Še to: posvetilo na začetku knjige pove vse. In spomni, da tek v dvoje skozi življenje ne pomeni zmage, temveč hvaležnost.«

Janja Vidmar, pisateljica

LITERA

www.zalozba-litera.org

Na prostem

Jesús Carrasco

prevod: Urša Zabukovec

Goga, zbirka Goga, 2016, t. v., 191 str., 19,90 €, JAK

Carrasco (1972) španski pisatelj, je že s svojim romanesknim prvencom *Na prostem* iz leta 2013 dobil priznanje španske literarne prizorišče, ob tem pa pobral tudi kar nekaj nagrad, saj naj bi po mnenju (španskih) kritikov pravzaprav skoraj revolucioniral njihov t. i. ruralni žanr. Carrasco pa je vplive domače tradicije dokaj kategorično zavrnil in povedal, da se je pri pisanju naslanjal predvsem na severno-ameriške avtorje, kot so Raymond Carver, John Updike in seveda tudi Cormac McCarthy, ki je imel pri njegovem načinu pripovedovanja in osnovni strukturi gotovo še prav poseben

vpliv. *Na prostem* ima zelo preprosto zgodbo – gre za pripoved o fantu, ki je zbežal od doma, potem pa srečal pastirja, ki ga je sprejel pod svoje okrilje, saj sta se skupaj odpravila na pot čez neopredeljeno pokrajino, po kateri bežita pred sodnim slugo – bere pa se kot svojstvena verzija McCarthyjeve (post)apokaliptične vizije Amerike v njegovem romanu *Cesta*, v katerem se po uničeni pokrajini sprehajata oče in sin. Carrasco je pri svojem pisanju še manj konkreten, saj lahko samo slutimo, kdaj se dogaja roman, ob tem pa avtor ne uporablja ne krajevnih ne osebnih imen, vendar pa pri opisih pohoda skozi naravo jezikovno briljira, kar branje tega besedila pretvarja tudi v posebno estetsko izkušnjo. Katarzično delo, ki ga je Carrasco nadgradil z romanom *Zemlja, po kateri stopamo*, za katerega je že kmalu po izidu dobil nagrado Evropske unije za književnost 2016. > SAMO RUGELJ

Jesús Carrasco

Pride mačka na obisk

Takaši Hirajde

prevod: Iztok Ilc

Modrijan, zbirka Bralec, 2016, m. v., 119 str., 10,90 €, JAK

Hirajde (1950) je japonski pesnik, esejist in pisatelj, ki je bil za ta roman iz leta 2001 nagrajen z eno japonskih literarnih nagrad ter tudi nominiran za prestižno Mišimovo nagrado. Avtobiografsko zasnovano kratko, nežno in lirično prvoosebno izpisano delo, ki se dogaja v drugi polovici osemdesetih let prejšnjega stoletja, se vrta okoli mladega poročenega para brez

otrok, ki se preseli v najeto hišo, kjer ju začne obiskovati sosedova mačka Pikica. Ta majhna sprememba začne vplivati na pripovedovalca, sicer urednika v založbi, ki si želi na svoje, in njegovo ženo, ki kot lektorica tudi dela v založništvu, saj ob tem, kar dela in razmišlja tudi sam, vestno beleži mačkine obiske in premike ter iz tega plete svojevrstno mačkino prejo. Roman, ki govori tudi o tem, kako se literarne zgodbe odvijajo povsod okoli nas. > SAMO RUGELJ

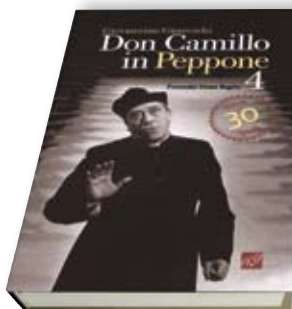
Don Camillo in Peppone 4

Giovannino Guareschi

prevod: Dean Rajčič

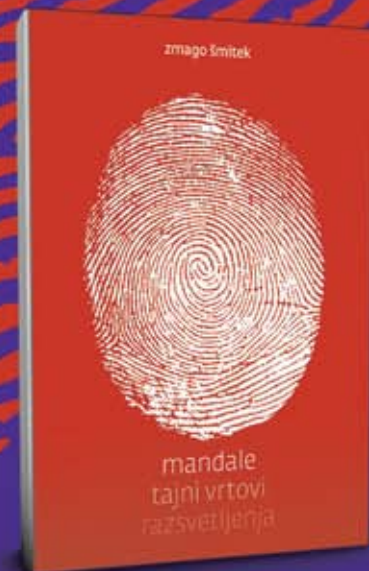
Celjska Mohorjeva družba, 2016, m. v., 364 str., 20 €

Četrty del Don Camilla in Pepponeja, najbolj prevajanega italijanskega novinarja in pisatelja Guareschija (1908–1968), nadaljuje obsežen repertoar satiričnih prigod o življenju ljudi iz Padske nižine v prvih letih po drugi svetovni vojni. V zgodbah, ki se v temelju odvijajo skozi humorne verbalne dvoboje med katoliškim župnikom don Camillom in komunističnim županom Pepponejem, avtor ponovno odstira, kot mu je uspelo že v predhodnih treh knjigah, kritičen in realen pogled na tedanja (in aktualno) družbo. Zbirka prigod je bila zaradi uspešne in priljubljene literarne predloge v letih med 1952 in 1965 večkrat upodobljena tudi na filmskih platnih, v katerih je vlogo don Camilla odigral slavni francoski igralec Fernandel, Pepponeja pa italijanski igralec Gino Cervi. S pričujočo knjigo tridesetih novih hudomušnih in na trenutke ostrih dogodivščin Guareschi bralca ne pušči ravnodušnega med poučnim popotovanjem v kulturo, politiko, zgodovino in različnost človeških značajev, zapisanih v pronicljivem, a lahkotnem pisateljskem slogu. > DIANA VOLČJAK

Beletrina*

www.knjigarna-beletrina.com

KODA

Ob izidu knjige Zmaga Šmitka
Mandale, tajni vrtovi razsvetljenja,
vas vabimo v skrivnostni svet mandal.

Ljubljana

Cikel predavanj

Mandale – gibalo kulture

Cankarjev dom

od 25. oktobra do 28. novembra

25. oktober ob 19.00

Dr. Zmago Šmitek:

Mandale, tajni vrtovi razsvetljenja

22. november ob 19.00

Dr. Marko Uršič:

Geometrijski liki kot simbolne forme: krogi, kvadrati, mandale

28. november ob 19.00

Tine Papič:

Mandale v luči jungovske psihologije

Koper

13. oktober ob 19.00, Klub mladih Koper
pogovor z avtorjem

vodi dr. Marko Vidnjevič

Radovljica

8. november ob 19.30, Knjižnica Antona

Tomaža Linharta

predavanje

predava dr. Zmago Šmitek

Maribor

10. november ob 19.00, Art Kavarna Piramida

pogovor z avtorjem

vodi dr. Dragan Potočnik

VABLJENI!

Nočno delo

Jáchym Topol

prevod: Nives Vidrih

Cankarjeva založba, zbirka Vilenica,
2016, t. v., 360 str., 32,96 €, JAK

Češkega pisatelja Jáchyma Topola v slovenščini poznamo; tokrat je preveden njegov četrti roman – vse je prevedla Nives Vidrih. Pisatelj, lanskoletni dobitnik nagrade vilenica, nam v romanu skozi perspektivo dveh otrok, bratov (Ondra in Tamali), pripoveduje zgodbo razbite družine – oče je odsoten, mati pa alkoholičarka – v obdobju češke praške pomladi. Fanta iščeta svoj prostor pod soncem, potrditev v družbi vrstnikov, hkrati pa morata preživeti v krutem svetu odraslih, ki jima samoumevnost otroštva jemljejo in ju potiskajo v golo preživetje – v otroštvo, ki ni vredno »samoumevnosti« te besede. Roman odlikuje bogat, inovativen, razplaten tudi poetičen (umetniško bogat) jezik – tudi z njegovo pomočjo Ondra in Tamali »(pre)(za)živita« v nas. > SABINA BURKELJCA

Sončna cesta

Francesco Lorenzi

prevod: Andrej Turk

Družina, 2016, m. v., 298 str., 19,90 €

Že stari Grki so vedeli, da ustvarjanje glasbe ni le vir veselja, vedrine in povzdigovanje notranje lepote, ampak lahko glasba izraža tudi temo, strah in obup ter večno nepotešeno iskanje odgovora na vprašanje o smislu življenja. Štirje prijatelji, mladi italijanski rokerji, sanjajo o svetovni slavi, kot po tekočem traku snemajo plošče v angleščini in se dokaj uspešno prebijajo skozi pasti čezoceanske glasbene mašinerije. Začetnim uspehom sledijo vrsta ekscesov, neskončno pijančevanje, prepiri, razuzdanost in mamila, kar jih vse skupaj pripelje do globoke krize, v kateri njihov vodja, tekstopisec in pevec Francesco Lorenzi, popolnoma izgubi navdih. Francesco se oddalji od prijateljev in v samoti se mu začnejo porajati duhovna vprašanja, ki prek številnih notranjih bojov vodijo v preobrazbo njegovega duhovnega razmišljanja in glasbenega ustvarjanja. Ko tako zbere dovolj moči in dokončno potegne črto čez svojo divjo preteklost, spremeni mnoge slabe navade in na sončno pot potegne še svoje prijatelje. Spremenijo ime glasbene skupine in tudi svoje življenje, zavestno se odpovejo svetovni slavi in skupaj začnejo prepevati duhovne pesmi v italijanščini, ki so jih pred tremi leti na nekem koncertu predstavili tudi pa-
pežu Francišku. > RENATE RUGELJ

pežu Francišku. > RENATE RUGELJ

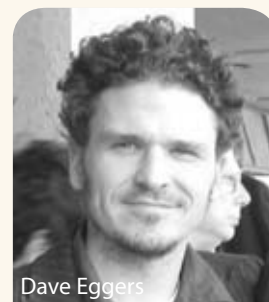
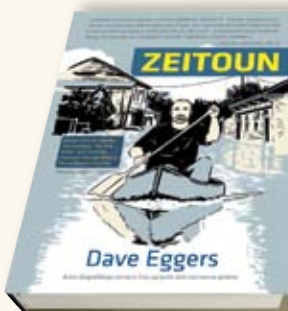
Zeitoun

Dave Eggers

prevod: Helena Marko

UMco, zbirka 'S terena',

2016, m. v., 249 str., 24,90 €, JAK

Dave Eggers

Literarni žurnalizem vrača udarec

Literarni žurnalizem, desetletja vrhunec pisnega novinarstva, je hitro izumirajoči žanr. Pospešen razvoj informacijskih tehnologij, socialna omrežja, digitalna demenca, razpršena (skrajšana) pozornost in posledič-

no krhanje ali celo izginjanje tradicionalnih medijskih platform so odtujili (spremenili) občinstvo, uredniki in lastniki medijskih hiš pa so se, z redkimi izjemami, priklonili *zeitgeistu* resničnostnih šovov, instantnih zgodb(ic) in specialnih učinkov hipnega roka trajanja.

To je globalen proces, katerega posledice je v zadnjih letih mogoče opaziti tudi v najboljših knjigarnah – vrhunske, literarno-žurnalistične zgodbe, ki presegajo okvire časopisov in revij, se le še poredkoma pojavijo na knjižnih policah, kjer so nekoč kraljevali Ryszard Kapuściński, Tiziano Terzani, Martha Gellhorn in tudi George Orwell.

Knjiga *Zeitoun* je – tudi iz naštetih razlogov – izjemno darilo ljubiteljem ogrožene žanrske vrste. Veliki David Eggers, dolgoletni novinar in avtor dvajsetih knjig, od katerih je bila do zdaj v slovenščino prevedena le *Srce parajoče delo neizmerne globine* (Cankarjeva založba, 2015), je v zgodbi Sirca Abdulrahmana Zeitouna prepoznal vse ključne elemente (post)moderne Amerike in jih v briljantni, scenaristično-romaneskni in na trenutke skoraj stripovski pripovedi povezal v morda najbolj neposredni prikaz današnjih Združenih držav.

Zgodba sirskega migranta Abdulrahmana Zeitouna je osupljiva resnična zgodba in kratka zgodovina začetka 21. stoletja. Naravna katastrofa, za katero je v celoti odgovoren človek, se v opustošenem New Orleansu leta 2005 po orkanu Katrina (in med njim) sreča s sistematiziranim rasizmom, »guantanamoizacijo« Amerike, državnim terorjem, nekompetentno vladavino Georgea W. Busha in njegove neokonservativne administracije, brutalnim kršenjem človekovih pravic in izničenjem osebnih svobod in imenu ... svobode, razrednim bojem, korporativizmom in, posledično, osebnim junštvom ter z veliko osebno in družinsko dramo, ki nemudoma preseže polje *političnega* in poseže v srž družbe in države.

Eggers, velemojster, ki se mora počutiti precej osamljeno, je s pisanjem stvarne literature dejansko napisal veliki (po)ameriški roman. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Niko Kupper

Miklova Zala in uporni kmetje

Zbirka Kamenčki zgodovine

Legendarna zgodba o ujetem slovenskem dekletu, o čarobnem kamnu, huđi pošasti in upornih kmetih z veliko domišljije za otroške glavice in z aktualno noto. Z ilustracijami Katarine Štrukelj.

32 strani, t. v., € 18,90

Branko Cestnik

Manj, boljše, tišje

Zbirka anim

Pater kletinec, župnik in strastni blogger Branko Cestnik razmišlja o globalnih in slovenskih vprašanjih kot kristjan in čistokrvni svobodomislec.

202 strani, m. v. z zavihki, € 21,90

Mohorjeva
Celovec
165 LET
Jabre

Premisleki o književnosti in jeziku

Boris Paternu

Cankarjeva založba, 2016, t. v., 183 str., 19,95 €

Ob 90-letnici, ki jo je nedavno praznoval literarni kritik in teoretik Boris Paternu (1926), je izšla priložnostna knjiga, ki dobro odslkava njegovo strokovno udejstvovanje. Monografija je razdeljena v dva dela. V prvem je Paternu zložil deset študij o različnih, večinoma slovenskih pisateljih in pisateljicah ter pesnikih, v njih pa analizira posamezna dela znotraj njihovih literarnih opusov pa tudi širše (od Kocbeka in Pahorja prek Handkeja in Šalamuna ter Vladimirja Kavčiča in Ivanke Hergold do Prešerna). V drugem delu pa s svojim pisanjem posega širše in bolj družbeno angažirano, saj se ubada z vprašanjem slovenščine na univerzi ter njeno avtonomijo (v tem smislu), jezikovno podobo sodobne Evrope, ki po njegovem mnenju govori v razklanem jeziku, ter z obmejnimi jezikovnimi vprašanji, kot je, denimo, problem rezijansčine. Občutljiva knjiga o slovenski literaturi in njenem jeziku. > SAMO RUGELJ

Bakle in diktatorji

Jug, Bartol et consortes

Tomo Virk

LUD Literatura, 2016, m. v., 287 str., 35 €, JAK

Če je svojo prejšnjo knjigo *Vebrov učencec*, v kateri je preučeval odnos dr. Vebra in njegovega učenca dr. Juga, profesor Tomo Virk označil za opombo k preučevanju odnosa med Jugom in Vla-

dimirjem Bartolom, je končno izšla tudi ta, »osrednja« knjiga. Klement Jug je bil filozof in odličen alpinist, ki je v šestindvajsetem letu starosti umrl v Triglavski severni steni, Bartol pa je bil njegov mladostni prijatelj (in prav tako Vebrov učenec). Juga je močno občudoval, kar je razvidno iz besedil, v katerih mu je pripisoval vzvišena stališča in občutke do slovenskega naroda in političnih dogodkov tedanje dobe, ki jih je Jug v svojih dnevnikih opisoval drugače, skozi leta pa se je Bartolovo naziranje Juga prelevilo v koncepcijo mita in legende. Virk se z drobnimi in doslednimi koraki prebija čez Bartolovo ustvarjalno pot, skozi pisateljeva osebna protislovja in romane, ki jih niti njegovo okolje niti on sam nista zmogla uspešno interpretirati. Tudi zaradi tega je Bartol svoji glavni deli *Al Araf* ter *Alamut* napisal pred vojno, medtem ko v novem režimu ni več znal vztrajati v literarnem tonu, specifičnem za naše okolje. Bartol je svoja zgodnja leta popisal v knjigi *Mladost pri Svetem Ivanu*, knjiga *Bakle in diktatorji* pa nam prinaša biografski oris njegove ustvarjalne poti. > ŽIGA VALETIČ

Prispevki k slovenski in slovanski etimologiji

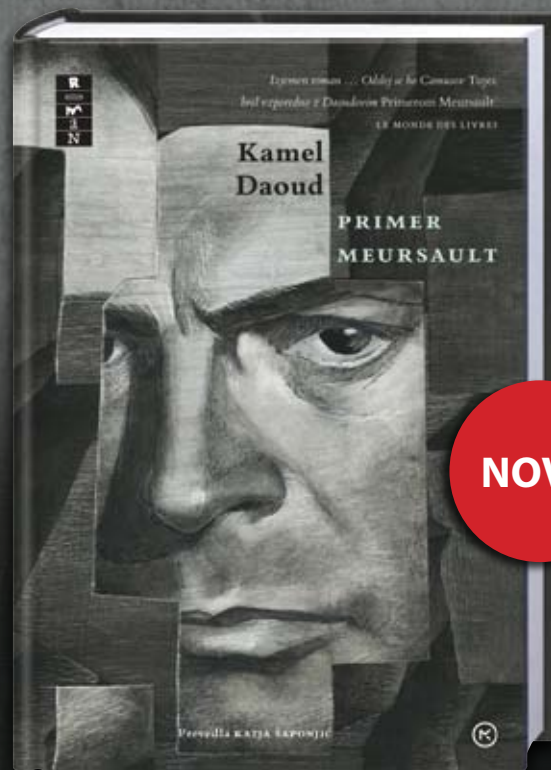
Metka Furlan

ZRC SAZU, 2016, m. v., 208 str., 17 €

Znanstvena svetnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in profesorica na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete v tej znanstveni monografiji objavlja svoja dognanja iz minulih dveh let. V njih s posameznimi primeri predstavlja slovensko in drugo slovansko besedje v novi ali izboljšani interpretaciji na pomenski in/ali formalni ravni. Besedila, kot pravi avtorica, dopolnjujejo vedenje o zgodovini, predzgodovini in etimološkem nastanku slovenskega in slovanskega leksikona. > IZTOK ILICH

Danes je Mama še vedno živa ...

NOVO

Angažirana pripoved alžirskega pisatelja, ki postavi Camusovega *Tujca* v novo luč. Dobitnik Goncourtove nagrade za najboljši prvenec!

Na svoj seznam **NUJNO PREBERI** dodajte še:

Poetična, neklješjska zgodba avtorice velike uspešnice *Eleganca ježa* je čudovita hvalnica moči narave in umetnosti.

Zadnji roman slovitega italijanskega pisatelja; svojevrsten posmeh sodobnim družbenim razmeram.

Najhitreje do knjig:

v knjigarnah www.emka.si 080 12 05

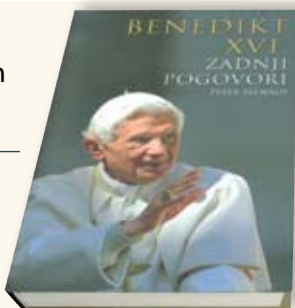

Zadnji pogovori

Benedikt XVI. s Petrom Seewaldom

prevod: Anton Štrukelj

Družina, 2016, t. v., 255 str., 24,90 €

Tridelna pripoved o življenju in delu Josepha Ratzingerja/papeža Benedikta XVI, velikega misleca, Božjega filozofa in prvega človeka, ki se ga sme poimenovati Papa emeritus (zaslužni papež), je nastala na podlagi več kot dvajsetletnih intervjujev z nemškim novinarjem Seewaldom. Svoj lok vprašan ugledni novinar začne z uradnim zaključkom Benediktovega papeževanja, ko je bil zaradi svojega odstopa precej na udaru medijev in svetovne javnosti, potem pa se vrne v preteklost preko njegovega odrasčanja in vojne, študija filozofije in teologije, profesure iz bogoslovja in dogemske zgodovine, preko škofovskega delovanja, pa vse do njegovih vidikov papeževanja in bogoslužja, kot jih je opisoval v svojih številnih knjigah in predavanjih. Papeževa duhovna premišljanja in predano delo, pa naj je šlo za znanstvene raziskave na univerzi ali v cerkvenih vrhovih, so se vedno nekoliko prepletali z aktualnimi družbenimi vprašanji, njegove poglobljene molitve in zapisi pa pričajo o tem, da je bila zanj vedno na prvem mestu Božja beseda, s katero se ukvarja že vse svoje življenje. > BETI HLEBEC

Bučar

Rosvita Pesek

fotografije: arhiv družine Bučar et al.

Mohorjeva Celovec, 2016, m. v., 658 str., 41,90 €

Avtorica, širše znana kot voditeljica in kritična komentatorka v osrednji slovenski TV-hiši, se čedalje bolj uveljavlja tudi kot zgodovinarica, predvsem natančna kronistka obdobja slovenske osamosvojitve. Obsežni knjigi o prvi poosamosvojitveni vladi in portretu najzaslužnejšega za nastanek slovenske države, Jožeta Pučnika, je zdaj dodala še portretno študijo moža, ki je imel odločilno besedo pri utemeljevanju njenega pravnega ustroja. France Bučar je bil prvi med snovalci ustave samostojne Slovenije, v najbolj odločilnih letih pa na čelu njenega zakonodajnega telesa, skupščine oziroma parlamenta. Na začetek orisa Bučarjevega življenja in dela je Rosvita Pesek, tako kot že pri Pučniku, postavila njegovo smrt. S preštevanjem udeležencev poslednjega slovesa – in še bolj tistih, ki jih tam ni bilo – je pokazala, koliko dolgoletnih najtesnejših sodelavcev, ki so se uklanjali njegovi avtoriteti, si je na ta dan dokončno oddahnilo, da jih ne more več doseči s svojim ostrim in načelnim obsojanjem povzpetništva, oblastiželjnosti, kameleonstva in osebnega koristoljubja, ki so z leti dodobra razmajali temelje s tolikimi upi ustanovljene države. Nekateri, s katerimi se je razšel že prej, so si čez nekaj dni tudi upali blatiti njegov spomin – s čimer so povedali več o sebi kot o pokojniku. Rosvita Pesek v nadaljevanju sledi vsem pomembnim postajam na Bučarjevi življenjski in politični poti – tudi za nekatere še spornemu delovanju v OZNI, težavam na univerzi, sodelovanju z Novo revijo itn. Ilustrira jih z množico fotografij in predvsem z gradivom iz arhivov, tudi zelo bogatega svojega. V knjigi so tako objavljeni vsi ključni dokumenti nastajanja države ter Bučarjevi tedanji govori, članki in izjave, pogosto primerjalno soočeni s spomini in komentarji dvajset, trideset let pozneje. Prav tako zgovorni so tudi na koncu zbrani intervjuji avtorice z Bučarjem ter njegovo družino in vrsto najvidnejših sodelavcev in sopotnikov. > IZTOK ILIČ

Plečnik,

kot se ga je spominjal njegov najljubši učenec Vinko Lenarčič

urejanje: Simon Lenarčič

samozaložba, 2016, t. v., 416 str., 48,18 €

Vinko Lenarčič, Plečnikov najljubši učenec, je spomine na svojega arhitekturnega učitelja in duhovnega očeta začel pisati v začetku petdesetih let

prejšnjega stoletja, in sicer na pamet, po spominu in brez zapiskov, dokončal pa jih je leta 1957, v letu Plečnikove smrti. Ti natančni in z mnogimi podrobnostmi iz Plečnikovega življenja in razmišljanja obogateni memoari so potem začeli izhajati leta 1991 kot podlistek v *Slovincu*, potem še v *Republiki* in *Primorskem dnevniku*, leta 1998 pa so izšli še v knjižni obliki. Prek Andreja Lenarčiča, sina Vinka Lenarčiča, so prišli do leksikografa Simona Lenarčiča, ki se jih je ob okroglih obletnicah dedove in Plečnikove smrti odločil ponovno izdati. Ob tem jih je natančno opremil s številni opombami, ki se nanašajo na razlago manj znanih arhitekturnih in drugih uveljavljenih strokovnih izrazov ter geografskih pojmov in oseb. Lenarčič o življenju Plečnika in druženju z njim piše v bogatem jeziku in z mnogimi dodanimi detaili ter v širokem zamahu, še posebej natančno pa izpostavlja Plečnikove poglede na (domačo) arhitekturo ter iskanje njenega avtohtonega avtorskega izraza. Vse to Plečnikovo biografijo ohranja vitalno tudi več kot šest desetletij po nastanku, vnovičen izid pa to knjigo zaznamuje kot prvovrsten družinski projekt. > SAMO RUGELJ

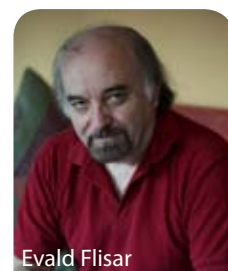
... prvovrsten družinski projekt ...

Pogovori z Evaldom Flisarjem

urejanje: Katja Klopčič Lavrenčič

KUD Sodobnost International,

2016, m. v., 223 str., 9,90 €

Evald Flisar

Znani slovenski pisatelj in dramatik je imel v preteklih letih seveda veliko intervjujev za različne medije, ti pa so zdaj izšli tudi v knjižni obliki kot nekakšna enovita knjiga-intervju, ki jo poznamo tudi kot poseben knjižni žanr. Urednica knjige je opravljene pogovore pred bralce namreč pripeljala v drugačni obliki, kot so bili izvorno izpeljani, saj je vprašanja in odgovore po svojem premisleku sestavila med seboj in jih razporedila ter priredila v nove tematske sklope. Tako je Flisarja in njegove odgovore v zvezi z življenjem ter ustvarjalnostjo postavila v ospredje, avtorje intervjujev, med njimi je tudi spodaj podpisani, pa zapisala pod skupno črto. Posebno pozornost bo najbrž zaslužil sklepni intervju Kako ukrasti medijsko pozornost Vladimirju Putinu, kjer Flisar natančno razloži svoj pogled in kronologijo nedavne obtožbe seksizma, ki je poleti 2016 razburila slovensko (kulturno) javnost. Knjigi je na koncu dodan spisek prevodov pisateljevih del v tuje jezike, ki se trenutno končuje pri številki 160. > SAMO RUGELJ

»Kar ustvariš ostane. Svetu cvet. Tebi rane.«

Vinko Möderndorfer – učitelj, politik in raziskovalec urejanje: Ingrid Slavec Gradičnik, Jože Hudales
Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Zupaničeva knjižnica, 2016, m. v., 395 str., 25 €

Vinko Möderndorfer (1894–1958) je bil pedagog, politik, prijatelj Prežihovega Voranca, ustanovitelj osnovne šole, etnograf in vnet zbiratelj narodnih pripovedk. Knjiga je izšla po simpoziju ob obletnici njegovega rojstva, večino gradiva zanjo in za vzporedni dokumentarni film pa je tri leta zbirala njegova vnukinja Vita Mavrič. Tragično pot zavednega Korošca zapišejo zgodovinarke in zgodovinarji v esejih, ki osvetlijo Möderndorferjeve zasluge za razvoj šolstva, za raziskovanje

... pedagog, politik, ustanovitelj osnovne šole, etnograf in vnet zbiratelj narodnih pripovedk ...

ljudske medicine, koroškega pripovedništva in tudi njegovo protiokupatorsko delovanje med vojno. Ob razhodu Tita s Stalinom se je začel lov na domnevne simpatizerje z ruskim komunizmom in na podlagi starih prijateljskih vezi so Möderndorferja zasliševali ter ga brez sojenja aretirali. Pristal je na Golem otoku in ga komaj preživel, umrl pa je šest let po izpustitvi. Družina je otrokom zamolčala te dogodke, zato sta posebej dragoceni zaključni besedili: intervju z Vito Mavrič ter prispevek pisatelja Vinka Möderndorferja ml. o pravljici *Mojca Pokrajculja*, ki jo je na podlagi ljudskega izročila zapisal ravno njegov ded. > ŽIGA VALETIČ

Vloga nadškofa Šuštarja pri osamosvojitvi Slovenije

Jernej Vrtovec
Celjska Mohorjeva družba, 2016, t. v., 294 str., 25 €

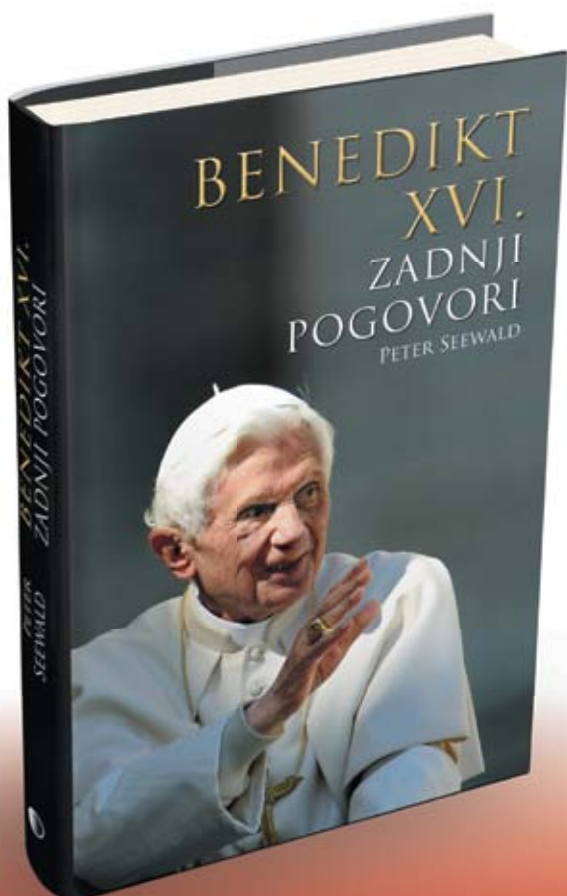

V imenu nadškofa

»Moj pogled je bolj usmerjen v prihodnost kakor v preteklost,« je bil poveden naslov prvega intervjuja nadškofa Šuštarja 1980 za *Družino*. Prav gotovo se večina spomni nadškofa Šuštarja kot prijaznega, strpnega, razgledanega, svetovljanskega visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki je celo v cerkvenih krogih veljal za bolj liberalnega. Zato so ga, sodeč po njegovi izjavi, velikokrat povabili na pogovor in zagovor stališč pred versko komisijo. Knjiga je polna fotografij, dokumentov, popisuje delovanje nadškofa v času osamosvojitve, ponovno lahko preberemo govor

... knjiga je polna fotografij, dokumentov ...

ob spravi slovesnosti v Kočevskem Rogu, razmišljanja o vojni ... Prav gotovo je bila zalogaj, saj nabiranje dokumentov, pričevalcev, sestavljanje dogodkov in mnenj ni preprosto delo – precejšen poudarek knjige je na spravi – kar vse bo gotovo dodobra zaposlilo tako zgodovinarje kot tudi druge strokovnjake. Knjiga se osredotoča na funkcijo in javno delovanje nadškofa. Kar morda pogrešam, je polnokrvnejši portret človeka, ki bi ob nabranem gradivu pridobil na večdimenzionalnosti, otipljivosti in plastičnosti. Na ta način bi bralec dobil še boljši vpogled v to, kako je Alojzij Šuštar razmišljal, čutil in deloval kot Človek. > JEDRT JEŽ FURLAN

Knjiga, v kateri novinar vpraša več kot drugi in dobi odgovore.

Peter Seewald

Benedikt XVI., Zadnji pogovori

Z Benediktom XVI. se je pogovarjal nemški novinar Peter Seewald, ki ga je spremljal več kot dvajset let.

Benedikt XVI. se v zadnjih pogovorih ozira na svoje osemletno papeževanje in življenje sploh. Še nikoli prej ni tako osebno govoril o spominih na družino, pomembnih sopotnikih in prelomnih odločitvah v svojem življenju.

Knjiga je posebna tudi zato, ker lahko prvič v zgodovini Cerkve papež naredi obračun in govori o svojem odstopu, papeževanju.

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

Založba Modrijan letos praznuje dve desetletji svojega obstoja. Njeni začetki segajo v povsem učbeniške vode, kmalu po tem pa se je začela s svojim programom širiti v različne smeri, od širokega nabora domačih in prevedenih zgodovinskih knjig ter humanistike prek različnih naravoslovnih knjig, monografij in bogatega nabora antičnih avtorjev pa vse do natančno izbranih leposlovnih del, avtobiografij, literarnih biografij in romanov ter zbirk kratke proze. Ti (po unikatnem projektu Euroman) izhajajo v različnih že uveljavljenih knjižnih zbirkah, kot so Poteze, Svila, Nostalgija in Bralec. Svojo dvajsetletnico so obeležili s stoto knjigo v zbirki Bralec, romanom Zločin in ljubezen domačega avtorja Romana Rozine. Ob tej okrogli obletnici smo se pogovarjali z motorjema založbe: direktorjem Branimirjem Nešovićem in glavno urednico Bronislavo Aubelj.

»Modrijanove knjige bodo; kakšne bodo in koliko jih (še) bo, pa je odvisno tudi od bralcev in predvsem kupcev.«

Bukla: Za vami je dvajset let delovanja. Kako je prišlo do nastanka založbe Modrijan? Kakšna je bila začetna vizija založbe?

Nešović: Prolog založbe sega v jesen 1994, ko sem se z založbo Mihelač dogovoril o partnerstvu v novi založbi, ki naj bi izdajala predvsem šolske knjige. Postopek registracije se je takrat precej vlekel, tako da me je Jaro Mihelač vzel celo v službo. Najino partnerstvo je bilo kratkega daha, formalno samo dobra dva meseca. Ostal sem na suhem. Z dvanajsturnim delavnikom in z ženinim kreditom sem izdal učbenik *Vzpon meščanstva* Maje Žvanut in Petra Vodopivca. Z zaslužkom sem odkupil Mihelačev delež, vrnil znesek prejetih plač in ustanovil Modrijan založbo, d. o. o.

Bukla: Te zgodbe do zdaj nisem poznal. V naslednjih letih pa ste se preizkusili na različnih področjih knjižnega in učbeniškega trga. Kako se je skozi čas spreminjala in razvijala vaša založba?

Nešović: Sprva smo se na založbi posvečali predvsem učbenikom, najprej tistim, ki jih sploh ni bilo na trgu. Z nekaj sreče in domišljije smo se razmehoma hitro, v nekaj letih, uveljavili kot ponudnik kakovostnih šolskih gra-

div. Že takrat smo brez kake posebne vizije izdali nekaj knjig s področja humanistike in naravoslovja. Večino v okviru takšnih ali drugačnih znanstev ali celo znanstev znancev. Marsikaj se mi je zdelo zanimivo, če je le beseda lepo tekla. Končno smo izdajali že skoraj vse zvrsti, red in logika pa sta veljali le pri šolskih knjigah. Stvari so se spremenile, ko je v drugo prišla na založbo Bronislava Aubelj in sčasoma prevzela vodenje uredništva. Zakoličila je programske vogale in postavila visoka merila, ki se jih držimo še danes. Založniški preboj z literaturo smo dosegli, ko smo na mah izdali 27 proznih del avtorjev iz Evropske unije, ki smo ji takrat predsedovali. Ob tej priložnosti smo kot avtorja pridobili Draga Jančarja in državno subvencijo. Še danes sem dobre volje, ko se spomnim na to. Najprej, ker nam nihče ni verjel, da to lahko naredimo, sploh pa ne na Ministrstvu za kulturo, kamor smo naslovili prošnjo za finančno podporo. Na koncu se je vse srečno izteklo, tudi s subvencijo. Danes bi to bilo nemogoče, na Javni agenciji za knjigo preprosto nimajo predala, v katerem bi hranili denar za kakršne koli »padalske« projekte, niti za eno samo podpore vredno knjigo ne.

20 knjig ob 20-letnici založbe Modrijan

Vsaka za samo 16 €

- 080 23 64
- www.modrijan.si
- www.modrijanovaknjigarna.si
- Modrijanova knjigarna Škofja Loka

Bukla: Časi se spreminjajo. Eno od področij, na katerem ste zelo aktivni, je izdajanje knjig z zgodovinsko tematiko. Kako ste razvijali in dopolnjevali program na tem segmentu?

Nešović: Zgodovinske knjige, bodisi izvirne bodisi prevodne, so stalnica založbe Modrijan. Najbrž se pozna, da sem po izobrazbi zgodovinar in da sem zgodovino nekaj časa celo poučeval. Tudi prodajajo se nekoliko bolje kot romani, vendar to ne velja kar počez. Pri tem ne gledam na barvo, pomembno je, kaj knjiga pove, sodi naj vsak sam. Izdali smo resno knjigo italijanskega avtorja o fašizmu, nemškega o nacizmu, zataknilo se je pri komunizmu, saj se je izkazalo, da ga je še najbolj opisal Američan. Knjiga je tako debela, da najbrž ne bi pokrili niti stroškov prevoda, če bi je prodali toliko kot prvi dve skupaj. Projekt je ostal torzo kot marsikateri drugi. Svojevrstna rekorderka v prodaji je bila knjiga *Domobranci zdravo – Bog daj*. Po predstavitvi na radiu *Ognjišče* smo v treh, štirih urah prodali 180 izvodov (neredko je to letna prodaja dobrega romana). Telefoni so goreli. V dobro prodajo verjamem tudi pri bogato ilustrirani *Slovenski zgodovini* Petra Štiha, Vaska Simonitija in Petra Vodopivca, ki izide 20. novembra. No, to je nedelja, do takrat zbiramo prednaročila. Knjiga mora biti v skladišču nekaj dni prej.

Bukla: Sredi devetdesetih let je nastalo kar nekaj večjih založb, ki poslujejo tudi danes. Je bil po vašem mnenju tisti čas najbolj naklonjen ustanavljanju knjižnih založb?

Nešović: To je še bil čas odjuge, ki se je začela v drugi polovici šestdesetih let in dosegla simbolni vrh s padcem berlinskega zidu. Čas optimizma, čas, ko si v zemljo vtaknil palico in je zrastle drevo. Takrat smo verjeli, da sonce vse enako greje. Eni smo ustanavljali založbe, drugi trgovinice, tretji delavnice, kar je kdo vedel in znal ali vsaj mislil, da ve in zna. Gledali smo naprej in videli zelo oddaljena obzorja. Danes piha severnik, zmrzal leze pod kožo in bojim se, da bom dočkal še kako ledeno dobo.

Bukla: Bi se, če bi bili na začetku, založbe lotili tudi danes?

Nešović: Ne, danes bi ustanavljal banko ali vsaj hranilnico ...

Bukla: Kaj so po vašem mnenju ključne spremembe v delovanju slovenskega knjižnega trga v zadnjih dveh desetletjih?

Aubelj: Prefrigano vprašanje nekoga, ki je strokovnjak za knjigotštvo in ima vse v malem prstu. Naj se omejim na dobesedni izraz – knjižni trg – in pustim ob strani založništvo. Eno je izdajanje knjig, nekaj čisto drugega je prodaja. To slednje pri nas ne deluje. Izdajateljji (tudi) prodajamo, knjigo-tržci (tudi) izdajamo. Vse je pobrkljivo, ni čudno, da je naša knjigarna v Ljubljani dobivala na svoj e-naslov ponudbe za izdajo knjig.

A naj se vrnem k odgovoru na vprašanje: prva ključna sprememba je bila odločitev šolske oblasti, da učeča se mladina ne potrebuje več strokovne literature (res je, v mislih imam učbenike), torej knjig, po katerih lahko po mili volji čečka, se uči iz njih, tako kot se je moja generacija. Danes si jo učnec izposodi v šoli in jo potem gleda od daleč; potem ko zamenja sedem, osem uporabnikov (pa tudi več), kake druge izbire, kot da jo gleda z varne razdalje, niti nima. (Srečo imam, da so me šolali v 70. in 80. letih, ko je bilo nekaj povsem normalnega, da si se konec počitnic s starši zapeljal do kake knjigarne – ni bilo treba daleč, saj je bila v vsakem večjem kraju z osnovno šolo – in so ti nabavili vse za šolo, za povrh pa še kakšno knjigo. Učbenik je bil v mojih časih nekaj, iz česar si mirno izrezal odlomek in ga uporabil za plonklistek, tovarišice in tovariši nam niso gledali pod prste, kaj počnemo z njimi, moji so bili ob robovih vedno malo poključvani, ker mi je pri učenju običajno delala družbo kaka skobčevka. V srednji šoli smo dijaki konec šolskega leta učbenike, ki so se še količkaj zgledno držali skupaj, prodajali mlajšim.) Prodaja učbenikov in drugih šolskih potrebščin je bila za knjigarne tako pomembna, kakor je suho in toplo poletje za ljubljanske gostince.

Tu je še druga sprememba: danes imamo eno samo mrežo knjigarn (naj se DZS imenuje tako ali drugače, prave knjigarne to pač niso), ki pa v veliki meri streže svoji založbi. Naj spomnim na televizijske oglase: »... že v knjigarnah Mladinske knjige«. Prvič: knjige Mladinske knjige in Cankarjeve založbe so tudi v drugih knjigarnah, in to odkupljene fiksno; in drugič: v knjigarnah Mladinske knjige so tudi knjige drugih založb, na komisiji. *Saj razumete?*

Bukla: Razumem; ekonomisti bi rekli, da gre za zelo zahtevno poslovno okolje. Za izdajanje e-knjig pa se do zdaj niste odločili. Kako to?

Aubelj: Ker mi je pri skodelici kave pomembna kava, ne pa skodelica. Evforija okoli e-knjig, ki se je razvnela tistega davnega 2010. leta, ko smo postali knjižna prestolnica, je bila pretirana; kdor bere, bo bral tudi na

Branimir Nešović in Bronislava Aubelj

Foto: Zala Zala Modrijan

WC-papirju, mi pač izdajamo tiskane knjige in človek, ki ga zanimajo naše knjige, se bo moral sprijazniti s papirjem. Ali in kdaj bo čas za e-knjige, bomo presodili sami, vsekakor pa se bomo zanje odločili takrat, ko bo povpraševanje za nakup. Doslej ga ni bilo, tu in tam kaka prošnja za PDF, in to je vse. Enkrat samkrat smo pomislili, da bi izdali e-knjigo: *To noč sem jo videl* Draga Jančarja. Jančar je to zavrnil; najbrž je imel prav, prodali smo že več kot 10.000 izvodov. Če kdo romana ni prebral, ker si ga ne more naložiti na svojo napravo, kakršno koli pač ima, se svet ne bo podrl.

Bukla: Kje vidita možnosti za izboljšanje položaja slovenske knjige v smislu: a) sodelovanja med samimi založbami in knjigarnami, b) med zasebnim in javnim sektorjem, c) kaj drugega?

Aubelj: Možnosti zagotovo so, ni pa prave volje ne poguma. Založbe se med seboj razlikujemo bolj kot muha od slona, vsaka ima svoje interese, svoj način dela, svoj pogled na dejavnost. To razliko najbrž najbolj občutijo avtorji, zato se eni selijo od založbe do založbe, drugi ostajajo zvesti eni. Založbe med seboj slabo sodelujemo, za nameček je Javni agenciji za knjigo, ki naj bi založbe povezovala, uspelo, da nas je »sprla« med sabo; zdaj druga drugi gledamo v lonce, se osiramo prek medijev: koliko je katera dobila iz državne blagajne, zakaj in po katerih zvezah itd. itd. Lahko bi bilo tudi drugače. A vendarle vidim tudi modre poteze: denimo pri festivalu Fabula: letos so se na Fabuli predstavili avtorji, katerih knjige so izdale tudi druge založbe, ne samo Beletrina. Zelo povezovalno, po mojem mnenju, deluje Slovenski knjižni sejum. »Država v fokusu« je bila odlična ideja; obisk Francoza Pascala Brucknerja, čigar knjigo *Pridni sinko* smo izdali pri Modrijanu, je bil za nas zelo pomemben, prodaja knjig je preseгла pričakovanja. V lastni režiji si takega dogodka ne bi mogli privoščiti.

Bukla: Pred nekaj meseci ste zaprli svojo ljubljansko knjigarno. Kako vidite prihodnost slovenskega knjigotštva?

Aubelj: Pred dnevi, 25. septembra, bi knjigarna dopolnila sedmo leto. Žal ga ni. Knjigarno smo odpri s pričakovanjem, da bomo Ljubljani dali nekaj novega, drugačnega; zelo smo se trudili, z dogodki – zelo ljuba so mi bila »problemska omizja«, ki so privabila največ ljudi –, s povezovanjem z drugimi založbami. A nazadnje so odločili nekupci: ker jih je bilo preveč, smo knjigarno zaprli. Lahko bi ravnali tudi drugače, začeli privijati z rabati, redno zaposlene bi zamenjali s študenti za drobiž, prodajali kajpavemkaj ... Zaprtje je bilo boljša odločitev in v tem ne vidim posebne tragedije: ljudje odločajo, kaj želijo in česa ne, knjigarne očitno ne. O prihodnosti slovenskega knjigotštva zato raje ne bi, nisem jasnovidka.

Bukla: Že kar nekaj let aktivno izdajate tudi leposlovje. Kako je prišlo do tega, da ste začeli z njim? Kakšne knjige in katere avtorje ste si zadalji izdajati?

Aubelj: Izdajamo izvirno in prevodno prozo za odrasle, knjig za otroke in mladino se bolj kone izogibamo, saj smo ocenili, da to področje predobro obvladajo druge založbe, zlasti Miš in Mladinska knjiga, v zadnjem času tudi Zala in Ocean. Prav tako ne izdajamo sodobne poezije, za to potrebuješ pravega urednika, takega pa doslej nismo vzgojili. (Z veseljem bi ga, ko bi bila poezija zanimivejša za kupce. A to so stare zgodbe.) Veseli me, da so pri nas še založbe, ki se predano posvečajo poeziji. *se nadaljuje ->*

Na sploh je naš program tesno povezan s tem, kaj najbolj zremo in kaj zmoremo spraviti v promet. Z izdajanjem romanov niti ni mogoče zgrešiti, še posebej ne ob dejstvu, da se dá za »umetniško« prozo skoraj vedno dobiti kako podporo, če ne iz domačih virov, pa iz tujih. Tu smo zelo uspešni, skorajda ni norveškega romana, ki nam ga ne bi pomagala izdati NORLA, »radi« nas imajo Irci pa tudi Francozi, večkrat nam je uspelo pri Tradukiju. Roman je zame kralj literature, tako kot je atletika kraljica športa, zato se mu ne bom odpovedala.

Resno smo se v izdajanje romanov vrgli leta 2008, ko smo izdali Euroman. Pred tem je izšel kak dober ducat romanov, večinoma prevodnih. Euroman je bil bum, 27 knjig v enem dnevu, med njimi pa še Jančar. To je bila izjemna izkušnja, več kot 50 nas je bilo pri tem projektu, delali smo kot ura. Z Euromanom smo pridobili odlične reference tako za agencije in tuje založbe kakor za prevajalce. Na ta projekt sem zelo ponosna, ne toliko zaradi njegove vsebine kakor zato, ker smo naredili nekaj, kar ni uspelo nikomur pred nami. A vse kaže, da tudi za nami ne ...

Bukla: Ob svoji dvajseti obletnici ste izdali stoto knjigo v leposlovni zbirki *Bralec*. Kaj je merilo za izbiro naslovov v tej zbirki?

Aubelj: To je golo naključje, tako je pač nanoslo. Že lani, ko je izšla 93. knjiga, *Bagdadske sirene*, sem predvidela, da bo v letu 2016 čas za 100. knjigo. In nekako v tem času ali malo prej dobim sporočilo Romana Rozine, da je napisal roman. Prebrala sem ga in hitro sva bila zmenjena. »Počakaj, da spravimo do izida še šest knjig«, sem mu rekla, »pa je stotica tvoja.« Naj spomnim, da smo z Rozino stari znanci, po *Galeriji* (ki je bila nominirana tudi za kresnika) in kratkih zgodbah *Šumijo besede domače* je naredil ovinek in pri Mladinski knjigi mimogrede pokasiral modro ptico, kar me je zelo razveselilo, nato pa se vrnil k Modrijanu z »založniško« zgodbo, ki je kot nalašč za stotico v *Bralcu*. Roman je tudi eden tistih (redkih) avtorjev, ki razume, v čem je štos (no, treba bo prebrati *Zločin in ljubezen*). Merilo? Dobra knjiga. A ne nujno taka, da je všeč meni; če bi bilo glavno merilo moj okus, bi bile težave.

Bukla: Kako pa na splošno izbirate slovenske avtorje?

Aubelj: Za slovensko leposlovje nismo specializirani, ne novačimo, ne »krademo« avtorjev, za zdaj počakamo, da pridejo k nam, in kar ocenimo kot zelo dobro, izdamo, če je le kak obet za subvencijo. Brez nje žal ne gre, Barbara Pešut s *Prvim polčasom* je bila izjema, prepričana sem, da je ni založbe, ki si je ne bi upala izdati. Ponudb je sicer zelo veliko, a večina po mnenju naše urednice za izvorno leposlovje ni zrela za objavo. Tu pa tam kaj pade z neba, kar iznenada, kot Borut Golob, na primer. V *Bralcu* smo izdali dva njegova romana.

Bukla: Ste s to zbirko dosegli svoj namen?

Aubelj: Namen še »gradimo«, s prenovo zbirke od 81. naslova naprej (Želimir Periš, *Mučenice*) ciljamo predvsem na individualne kupce, cene so nadvse prijazne, trudimo se, da bi za vse pridobili kako subvencijo, iščemo raznolikost, drugačnost: *Bralec* številka 99 je preveden iz japonsčine, pred njim je izšel romunski roman (*Miruna*), še letos dobimo Colina Barretta, Ivano Sajko, Lukasa Bärfussa, Marico Bodrožič in Hanne Ørstavik. Ja, ta hip sama neznana imena.

Bukla: Katere prihodnje naslove poleg teh najbolj nestrpnostno pričakujete?

Nešović: Letos *Ščuko*, biografijo znamenitega italijanskega pesnika, razpisnika, ženskarja, enega prvih fašistov, človeka, ki je obudil rimski pozdrav in mu dodal klic »eia, eia, eia, alalà«. Prihodnjo pomlad pa 900-stransko Titovo biografijo Slavka in Iva Goldsteina. O Titu najbrž ni potrebno govoriti, kdo je bil, je pa knjiga, ki je nekoliko kritična do Titove biografije Jožeta Pirjevca.

Aubelj: Vseh, teh, za katere vem, in tistih, ki še niso napisani. Resno: najbolj se veselim avtobiografije Maje Plisecke. Izide prihodnje leto v zbirki *Poteze*.

Bukla: Ob svoji dvajsetletnici ste zapisali: »Modrijanove knjige bodo; kakšne bodo in koliko jih (še) bo, pa je odvisno tudi od bralcev in predvsem kupcev.« Kje vidite svoje največje založniške izzive v prihodnosti?

Nešović: Poslovati brez bančnih kreditov za obratna sredstva.

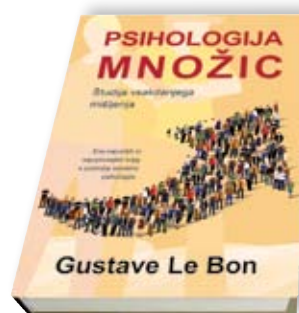
Aubelj: Preživeti.

Bukla: Želimo vam, da bi bilo tako. Hvala za pogovor in srečno!

Psihologija množic

Gustave Le Bon; prevod: Anja Radaljac
UMco, zbirka Angažirano,
2016, m. v., 227 str., 19,90 €

Gustave Le Bon (1841–1931) je bil francoski socialni psiholog, sociolog in antropolog, obenem pa tudi oče študija psihologije množic in najvplivnejši teoretik na tem področju. Verjel je, da je poznavanje psihologije množic nujno za dobro razumevanje zgodovine in narave človeka, kar je natančno izrazil v svojem najbolj znanem delu *Psihologija množic*. To knjigo smatrajo za eno najbolj vplivnih del v zgodovini socialne psihologije, v njej pa avtor raziskuje temeljna načela velikih shodov ljudi in druge značilnosti množičnih pojavov, kot so anonimnost brez odgovornosti, nalezljivost in sugestibilnost. Le Bon podrobno izriše način, kako množica razmišlja in sklepa, pojasni njeno impulzivnost, razdražljivost, nezmožnost presoje, pretirano čustvovanje, domišljivo in sredstva, ki jih še danes uporabljajo vodje v svojih govorih za prepričevanje množic, nasproti temu pa postavi neodvisno razmišljanje posameznika. Ideje te knjige so uporabili (in še uporabljajo) številni voditelji, z njimi pa so se za svoje namene okoriščali tudi največji diktatorji 20. stoletja. *Psihologija množic* še danes jasno kaže na to, da poglobljena znanja o delovanju množic pri oblastnih strukturah obstajajo že dolgo časa, te pa jih uporabljajo tudi v skladu s svojimi (ne)moralnimi načeli. Klasična knjiga, ki v sedanjem času vse bolj pridobiva na svoji aktualnosti. > SAMO RUGELJ

Narod, ki ga je treba zgraditi

Jorge Mario Bergoglio,
papež Frančišek
prevod: Damjana Pintarič, Andrej Turk
Družina, 2016, m. v., 168 str., 14,90 €

Izmed mnogih knjig s sporočili papeža Frančiška, ki redno izhajajo tudi v slovenskem jeziku, je *Narod, ki ga je treba zgraditi* najbolj politična. Napisal jo je še kot škof v Buenos Airesu in v njej v prvi vrsti nagovarja Argentine. Južna Amerika, ki se je v zadnjih desetletjih v mnogih vidikih rešila izpod jarma političnih in gospodarskih zavojevalcev – bodisi Špancev bodisi ZDA –, je za ta korak potrebovala jasno politično misel, ki odseva tudi v ravnanju Jorgeja Maria Bergoglia. V središče svojega pojmovanja naroda namreč postavi državljanke in državljane in pokaže na nujnost iskanja skupnih vrednostnih izhodišč, družbenega sporazuma, celostnega razvoja ter individualne svobode. > ŽIGA VALETIČ

Slovenija 2041

urejanje: Aleš Maver
Družina, 2016, m. v., 218 str., 19,90 €

Po četrto stoletje samostojne Slovenije skuša pričujoči zbornik začrtati smeri razvoja za naslednje enako dolgo obdobje. Besedila so prispevali predvsem mlajši intelektualci krščanskega miljeja, ki pozivajo in stremijo k nadaljnjemu razvoju demokracije, pri tem pa se – vsaj toliko kot v prihodnost – ozirajo tudi na zapuščino druge svetovne vojne ter v jugoslovanski socializem. Kljub nekaterim razhodom z velikim delom Slovenije je iz besedil razvidno, da so premisleki o razblinjanju starih mitov, nujnosti večje civilnodružbene udeležbe, politični hibernaciji večinske populacije ali »legitimizaciji nelegitimnega« vendarle usklajene z mlajšim delom njim zrcalnega političnega pola. V prihodnosti lahko torej pričakujemo strinjanje vsaj v omenjenih točkah. > ŽIGA VALETIČ

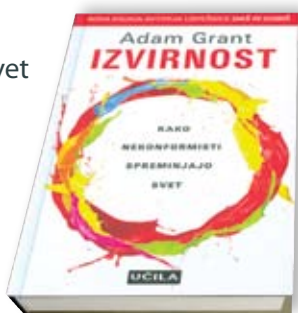
Izvirnost

Kako nekonformisti spreminjajo svet

Adam Grant

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 324 str., 10,90 €

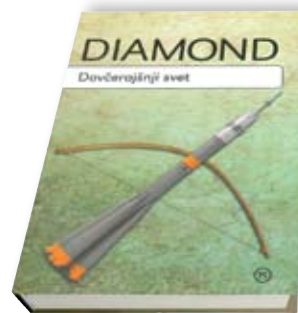
Po knjigi *Daš in dobiš*, poslovni uspešnici izpred nekaj let, v kateri je Adam Grant dokazoval, da empatičnost, sodelovanje in izmenjava pri poslovanju na dolgi rok dajejo boljše rezultate kot egoistično in sebično obnašanje, se je priznani ekonomist in svetovalec mnogih podjetij v svoji drugi knjigi lotil izvirnosti ter prepoznavanja njenega pomena za ustvarjanje izjemnih poslovnih, umetniških in drugih izdelkov ter zgodb. Za izhodišče knjige je vzel kar osebno zgodbo, ko so ga mladi podjetniki povabili k poslovnemu vlaganju v njihovo idejo – spletno trgovino za prodajo očal –, vendar pa se mu je ideja, ki se je kasneje razvila v multimilijonski posel («moja najslabša poslovna odločitev vseh časov», komentira avtor svoje oklevanje), zdela preveč nekonvencionalna in tvegana. Grant po dolgem in počez secira primere izvirnosti (in jih razvršča v posamezne skupne kategorije), ti pa se gibajo od povsem običajnih splošnih aktivnosti v službi, denimo razlika v zavzetosti pri delu med tistimi ljudmi, ki uporabljajo prednaložen internetni brskalnik Internet Explorer, in tistimi, ki si z nekaj lastne aktivnosti naložijo Chrome, prek konkretnih primerov iz podjetij, denimo delavke v Applu, ki se je samemu Stevu Jobsu uprla pri zapiranju skladišč, ki so jih načrtovali, s tem pa močno dvignila prodajo enega od izdelkov, do primerjanja poslovne zagrizenosti različnih slojev menedžmenta (srednji je najbolj konformističen) in življenjske zagrizenosti otrok v družini (mlajši sinovi veliko verjetneje prebivajo obstoječe okvirje). V načelu, trdi Grant, gre pri izvirnosti za enega od dveh temeljnih pristopov, ki ju imajo ljudje v življenju, da z njima dosežejo, kar želijo. Prvi je konformizem, ki pomeni sledenje množici po konvencionalnih poteh in ohranjanje obstoječega (družbenega, poslovnega ali kakega drugega, tudi športnega) modela. Drugi pristop pa je izvirnost, ki pomeni hojo po manj uhojeni poti ter proizvajanje novih idej in miselnih konceptov, ki preizkušajo in spodbijajo uveljavljene vzorce, vendar obenem na koncu povzročijo, da je vse skupaj veliko boljše kot prej. Izvirna knjiga o izvirnosti. > SAMO RUGELJ

Dovčerajšnji svet

Jared Diamond

prevod: Samo Kuščer

Mladinska knjiga, zbirka Esenca,
2016, m. v., 528 str., 34,96 €, JAK

Kaj, recimo, je »dogovorni monopol«? Gre za princip v tradicionalnem trgovanju, ki ga ponekod še vedno uporabljajo tradicionalne družbe, denimo na Novi Gvineji, vključuje pa predmete, ki bi jih ena in druga »poslovna« stran lahko sama izdelala, vendar zaradi ohranitve dobrih medsebojnih trgovskih odnosov sklene, da jih bo raje pridobivala od partnerja. Ljudstvo Dagum Daniji tako od prebivalcev območja Džalemo, denimo, dobiva okrašene lesene puščice in mrežaste vreče z živobarvnimi vlakni, pri čemer Daniji sicer sami izdelujejo preproste neokrašene puščice in vreče. Če bi imeli puščico ali pa vrečo Džalemov pred seboj, bi oboje brez težav izdelali enako dobro tudi sami, saj ne gre za pretirano zapleten postopek, vendar jih raje še naprej uvažajo od Džalemov. Kakšen je smisel tega dogovornega monopola, nesmiselnega s perspektive zahodnjakov, vajenih le kupovanja predmetov, ki si jih ne morejo sami priskrbeti? Očitno ima tradicionalno trgovanje poleg običajne gospodarske funkcije tudi družbeno in politično: ne gre le za pridobivanje predmetov zaradi njih samih, temveč tudi za »ustvarjanje« trgovanja, ki služi družbenim in političnim ciljem. Morda je najpomembnejši cilj krepitev odnosa, na katerega lahko računajo, ko se pokaže potreba. To je samo ena zgodba iz knjige *Dovčerajšnji svet*, zadnjega dela Jareda Diamonda (1937), svetovno znanega evolucijskega biologa, »Darwina moderne dobe« in antropologa, avtorja pri nas že prevedenih knjig *Propad civilizacij* ter *Puške, bacili in jeklo* (za to knjigo je dobil Pulitzerjevo nagrado). Diamond nam v tej knjigi iz leta 2012 z mnogimi primeri postreže z različnimi vidiki življenja tradicionalnih družb s poudarkom na tistih iz Nove Gvineje, od trgovanja, vzgajanja otrok, reševanja sporov, odnosov med različnimi generacijami in splošnega življenjskega stila do prehrane in gibanja itn. Ob tem nam s primerjanjem tradicionalnega načina življenja s sodobnim, nevsiljivo kaže na to, da naukov pretekle človekove družbene organizacije najbrž nikakor ne moremo prenesti v sedanji civilizacijski čas, vsekakor pa so nam mnoge prvinske oblike človekovih plemenskih odzivov na izzive iz okolja lahko neizčrpen vir razmišljanja. Nauki antropologije za današnji čas! > SAMO RUGELJ

Peter Štih
Vasko Simoniti
Peter Vodopivec

SLOVENSKA ZGODOVINA

Modrijan

Od prazgodovinskih kultur
do začetka 21. stoletja

Bogato ilustrirano popotovanje po zgodovini ljudi na ozemlju, ki ga Slovenci razumemo kot svoje: okoli 900 črno-belih in barvnih fotografij, arhivskih dokumentov, razglednic, reprodukcij umetniških del in muzejskih predmetov

dve knjigi,
skupaj okoli 864 strani

PREDNAROČILO

Prednaročniška cena: **69 €**

Cena po izidu: **85 €**

za 16 € nižja cena

NAROČILA

- 080 23 64
- prodaja@modrijan.si
- www.modrijan.si
- Modrijanova knjigarna
Škofja Loka

IZID: 21. 11. 2016

Zaključek festivala in pofestivalski dogodki

V soboto, 11. 9., se je s podelitvijo nagrade Vilenica zaključil 31. Mednarodni literarni festival Vilenica. Na Vilenici je letos nastopilo nekaj več kot 30 avtorjev iz 29 držav, vileniški zemljevid pa je povezal 12 krajev v Sloveniji in zamejstvu ter 21 različnih prizorišč. Poleg nagrajenke **Dubravke Ugrešić** je festival postavil v središče slovensko avtorico **Suzano Tratnik**, ki je večkrat nastopila na festivalskih dogodkih, pri ameriški založbi Dalkey Archive Press pa je v angleškem prevodu Michaela Bigginsa, Tamare Soban, Špele Bibič, Mojce Šoštkarko in Elizabe-

avtorji ter **literarnimi posredniki** iz Evrope in drugih delov sveta. Festival je gostil številne urednike, kritike, organizatorje literarnih festivalov iz ZDA, Kanade, Velike Britanije, Irske, Nemčije, Norveške, Latvije in Hrvaške, pod okriljem projekta **Skupaj v besedi**, ki ga financira Evropska komisija (Kreativna Evropa 2014–2020), pa je potekalo sodelovanje z irskim festivalom Cúirt in s Festivalom svjetskih književnosti iz Zagreba.

Ob zaključku festivala je na ogled fotografska razstava **Obrazi Vilenice**, ki odstira trenutke in prikazuje protagoniste, kot jih obiskovalci festivala

te Žargi izšla zbirka njenih kratkih zgodb z naslovom *Games with Greta & Other Stories*. Pisateljsko štipendijo Srednjeevropske pobude je prejela **Tanja Bakić** iz Črne gore, Kristal Vilenice pa je mednarodna žirija podelila **Katerini Kalitko** iz Ukrajine. O osrednji temi **Literatura in etika**, ki bo aktualna tudi v naslednjih treh festivalskih edicijah, so gostje festivala razpravljali na okrogli mizi v Lipici, vprašanja o etičnih razsežnostih literature pa so pod drobnogled vzeli tudi udeleženci 14. Mednarodnega komparativističnega kolokvija, ki je potekal v Ljubljani. Festival je kot manj poznano literaturo predstavil sodobno latvijsko poezijo, ki se bralcem odpira v novi antologiji zbirke Vilenica z naslovom *Dzeja*. Poleg pestrega literarnega programa je Vilenica ponudila tudi možnosti za kulturno izmenjavo med vrhunskimi slovenskimi in srednjeevropskimi

sicer ne bi mogli uzreti. Avtorji fotografij so študenti Višje strokovne šole ŠC Srečka Kosovela Sežana (Tomaž Povodnik, Barbara Penko, Jakob Gustinčič in Din Hajdarpašić) pod mentorstvom Katarine Sadovski, magistre fotografije. Portreti, ki so nastali na uradnih dogodkih, predvsem pa v času neformalnega druženja, pokažejo drugačno, bolj intimno Vilenico. V ospredju so predvsem obrazi, ki s skrbno selekcijo postanejo odraz Vilenice. Preko njih smo prav vsi povabljeni v »medprostore« festivala, ki jih sicer ne bi mogli obiskati. Do 15. 10. bo razstava na ogled v Plečnikovem hodniku Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana, nato se bo za mesec dni preselila v prostore Ministrstva za izobraževanje, šolstvo in šport, od tam v Kosovelovo knjižnico Sežana, v začetku aprila 2017 pa bo na ogled v palmariju Botaničnega vrta v Sežani. Vabljeni!

E-KNJIGE ZA VSE

ZA STAREJŠE

Tehnologija e-knjig omogoča:

- prilagajanje velikosti pisave
- prilagajanje besedila zaslону
- možnost osvetlitve zaslona
- možnost nastavitve kontrasta

ZA SLOVENCE V TUJINI

Z oddaljenim vpisom v eno izmed knjižnic lahko ohranite stik s slovensko knjigo, slovenskim jezikom in aktualno knjižno ponudbo kjerkoli se nahajate.

biblos

Razmišljanje, hitro in počasno

Daniel Kahneman; prevod: Špela Vodopivec
UMco, zbirka Angažirano,
2016, m. v., 710 str., 28,90 €, JAK

Daniel Kahneman

Daniel Kahneman (1934) je priznani psiholog izraelsko-ameriških korenin in eden izmed najbolj vplivnih mislecev na svetu, ki je, kot se je izrazil Steven Pinker, profesor psihologije na Univerzi Harvard, revolucioniral velik del psihologije. S svojimi strokovnimi članki in akademskimi knjižnimi izdajami je najbolj poznan po raziskovanju

presojanja in odločanja, hkrati pa je tudi strokovnjak za vedenjsko ekonomijo, področje, ki mu je leta 2002 prineslo Nobelovo nagrado. Njegovo *Razmišljanje, hitro in počasno* je najbrž najbolj odmevna knjiga s področja psihologije v tretjem tisočletju, v katero so vključena desetletja raziskav. V njej nas Kahneman popelje na popotovanje po našem mišljenju, v katerem nam sprva predstavi dva osnovna načina človeškega razmišljanja. Prvi način, sistem 1, je hitro, intuitivno in čustveno razmišljanje, drugi način, sistem 2, pa je počasnejši, bolj premišljen in temelji na logičnih predpostavkah. Avtor v tem svojem edinem knjižnem delu, ki je namenjeno tudi širšemu krogu bralcev, strokovno in premišljeno opiše, kako naše odločitve izvirajo iz prepletanja teh dveh načinov razmišljanja ne glede na to, ali gre za vsakodnevne presoje ali pa za zahtevnejše kognitivne procese, kot je, recimo, načrtovanje pomembnih bivanjskih ali pa delovnih strategij. Pri tem nazorno analizira, kdaj lahko zaupamo svojemu šestemu čutu in kdaj mu ne smemo ter kako lahko čim bolje izkoristimo prednosti posameznega načina razmišljanja in njunega prepletanja. Predstavljeni so poučni vpogledi v proces nastajanja odločitev, ki so nato preslikani v naše zasebno in poklicno življenje, ob koncu knjige pa se rezultati psiholoških eksperimentov prevesijo tudi v prvovrstno meditacijo o življenju in njegovem vrednotenju v različnih časovnih perspektivah. Knjiga *Razmišljanje, hitro in počasno* je ob svojem izidu pred nekaj leti prejela več nagrad v segmentu znanstvene in psihološke literature ter je že postala moderna klasika na področju analize človekovega razmišljanja. > SAMO RUGELJ

Sekularna miselnost

Aleš Lokar

Mohorjeva Celovec,
2016, m. v., 276 str., 21,90 €

Avtor, upokojeni predavatelj podjetništva, v zbirki esejev *Sekularna miselnost, znanstvene domneve, prerokovanje in podjetništvo kot iskrice Božjega* razglablja o številnih vidikih današnjega razmerja med znanostjo in religijo,

predvsem krščanstvom, ki mu je zavezan kot razmišljajoči laik. V nasprotju med znanostjo in vero vidi eno najočitnejših protislovij današnjega časa. V antiki ločitve med njima še niso poznali, ugotavlja, poglobljati se je začela po odkritju Amerike in zrušitvi predstave o Zemlji kot ravni ploskvi. Profesor Lokar svoje trditve rad ilustrira s primeri iz podjetništva, svoje stroke, večji del razmišljanj pa namenja naravnim pojavom in družbenim dogajanjem, ki pretresajo današnji svet. Malikovanju vrste sodobnih znanj in spoznanj gospodarskih in menedžerskih ved odreja verodostojnost, predstava, kako bo sodobna znanost pometla s starinsko in mračnjaško religijo, pa je zanj le mit, ki ne vzdrži resnejše razumske kritike. > IZTOK ILICH

Stvarnopravni zakonik (SPZ)

(Neuradno prečiščeno besedilo) s komentarjem
Miha Juhart, Matjaž Tratnik,
Renato Vrenčur

Uradni list RS, Pravna fakulteta
v Mariboru in Pravna fakulteta,
2016, t. v., 1256 str., 218 €

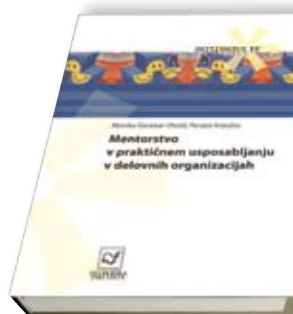
Velik knjižni projekt, ki je nastal s sodelovanjem pravnih fakultet Mariborske in Ljubljanske univerze in Založbe Uradni list, je delno namenjen študentom prava, še bolj pa praktikom, sodnikom, odvetnikom, notarjem in pravnikom v podjetjih, saj je od uveljavitve Stvarnopravnega zakonika (SPZ) minilo že več kot trinajst let. Trije ugledni strokovnjaki so se SPZ lotili na nekoliko nov, bolj praktično usmerjen način in ga s strokovno poglobljenimi komentarji posameznih določb postavili v kontekst, ki je najbližji sodni praksi, vendar pa hkrati opozarja na pomen usklajene sodne prakse in njeno sistematizacijo. Kot so zapisali v uvodni besedi, so predmet posebne obravnave tiste odločitve, ki prinašajo bodisi povsem nova stališča bodisi se razlikujejo od uveljavljenih stališč sodne prakse slovenskih sodišč. Pri tem opozarjajo tudi na težave v tistih postopkih, ko zaradi nedovoljenosti revizije stališča oblikujejo bodisi samo eno sodišče ali pa vsa štiri višja sodišča v državi. Komentar je strukturiran tako, da je najprej podana analiza posameznega instituta oziroma določbe SPZ, vključno s sodno prakso, temu pa sledi sistematičen in pregleden prikaz jeder (oziroma relevantnih delov iz obrazložitve) sodnih odločb. > RENATE RUGELJ

... namenjen študentom
prava, praktikom,
sodnikom, odvetnikom,
notarjem in pravnikom
v podjetjih ...

Mentorstvo v praktičnem usposabljanju v delovnih organizacijah

Monika Govekar-Okoliš,
Renata Kranjčec

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2016, m. v., 204 str., 19,90 €

Gre za četrto v seriji publikacij, s katerimi želijo na Filozofski fakulteti, natančneje v Centru za pedagoško izobraževanje, umestiti mentorstvo v širši kontekst prenašanja znanja. Lahko imamo izjemen sistem izobraževanja, pa ne moremo izpustiti faze izpopolnjevanja in usposabljanja na delovnem mestu, če želimo v praksi pridobljena znanja povezati s teoretičnim okvirjem. Monografija prinaša vpogled v tiste dimenzije uspešnega razmerja med mentorjem in praktikantom, ki jih lahko prenesemo v katere koli okoliščine predajanja znanja – študenti na obvezni študijski praksi, vpeljevanje novega kadra, vpeljevanje ob premestitvah znotraj podjetja ali pri vzpostavljanju nasledstva. Ob kompetencah, nalogah, funkcijah in komuniciranju mentorja na prvo mesto postavi čas. Za izvajanje mentorstva si moramo vzeti čas, saj se z mentorstvom prenašata tudi kultura in klima organizacije. Knjiga predstavlja tudi predloge, kako mentorstvo načrtovati v delovnem procesu na temelju vsebinskega programa. > SABINA FRAS POPOVIČ

Dolgo smo ga čakali, a končno bo Sinonimni slovar slovenskega jezika konec oktobra ugledal luč sveta. V njem je na 1100 straneh zbranih 78.000 sinonimov – besed, ki imajo (skoraj) enak pomen kot kaka druga beseda. Prav bo prišel vsem, ki se v poslovnem ali zasebnem času ukvarjajo s pisanjem ali pa bi se med ustvarjanjem kakršnega koli besedila (za službo, šolo itd.) radi izrazili drugače, lepše, bogatejše. O tej najnovejši slovarski pridobitvi, pravi poslastici za vse ljubitelje žlahtnega domačega jezika, ki bo kasneje dobila še spletno različico, smo se pogovarjali z doktorico jezikoslovja Jerico Snoj, vodjo dela pri Sinonimnem slovarju slovenskega jezika.

»Uživam, če se ljudje dobro izražajo!«

Sinonimni slovar slovenskega jezika

urejanje: Jerica Snoj
ZRC SAZU, 2016, t. v., 1200 str., 89 €

Bukla: V čem je *Sinonimni slovar slovenskega jezika* drugačen in poseben v primerjavi z drugimi?

Snoj: To je popolnoma nov, prvi tovrstni slovar, ki je osredotočen na sinonimijo, kar pomeni, da prikazuje v skupinah besede in besedne zveze, ki se nanašajo na isti pomen. Slovar torej dopolnjuje pomenski opis slovenskega jezika, kot je bil doslej dostopen v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika*, dokončanem leta 1991, in nekoliko dopolnjenem v drugi izdaji 2014.

Za pripravo takšnega slovarja smo se kot avtorska skupina zavzeli iz odgovornosti za nadaljevanje sodobnega splošnega slovaropisja na Inštitutu za slovenski jezik v razmerah po izidu *Slovarja slovenskega pravopisa* 2001; tedanje razmere namreč napredku splošnega slovaropisja niso bile naklonjene. Spodbujala nas je želja udeležiti dotedanje slovaropisne izkušnje z izdelavo uporabnega slovarja, ki bi imel izvorni slovarski koncept, ki bi ustrezal strokovnim zahtevam slovaropisja in ki bi omogočal sprotno dopolnjevanje, kot ga slovarju narekuje jezikovni razvoj.

Bukla: Ste med raziskovanjem našli na sinonime, ki jih prej sploh niste poznali in so bili tudi za vas novi?

Snoj: Cela množica je bila takšnih. To je bilo veliko presenečenje že za nas, ki smo to sestavljali in smo vse življenje leksikografi. Presenečeni smo bili, koliko je besed, za katere se ne ve, da se nanašajo na skupni pomen, dokler ni to na enem mestu lepo prikazano. Zdaj, ko se v sinonimnem nizu te besede pojavijo skupaj, se zdijo razumljive in v marsičem same po sebi umevne, toda če bi ti dal kdo nalogo, da jih pa sam izbereš in nabereš, pa to ni mogoče brez znanstvenega aparata, kot je bil uporabljen za to, da so se izdelala leksikografska merila, po katerih se je ugotavljala sinonimija. Ta merila so namreč nekoliko drugačna od intuitivnega gledanja, kaj lahko zamenjamo v besedilu. Gre za omejitve glede na to, da iščemo besede v splošnem pomenu, v tisti danosti, kot jih poznamo s stališča najbolj tipičnih besednih zvez. Prav zato je tehtnost tega dela tudi v tem, da poskuša z notnimi merili prikazovati besede in besedne zveze z istim pomenom.

Bukla: Nam lahko za pokušino postrežete s kakšnim konkretnim primerom?

Snoj: Vzemimo za prikaz na primer pridevnik *debel*; ta je pomensko razčlenjen tako, da se en pomen navezuje na človeka, drugi na žival. Tu so prikazani sinonimi, ki so s stališča, recimo, ponazorila *debel človek*, *debela gospa*, *debel gospod* zares zamenljivi s stališča pomenske danosti. Spredaj imajo zvrstno-stilno oznako, s katero je pokazano, kako se med seboj razlikujejo, s stališča pomena pa se zahteva, da vsi pomenijo isto. Tako imamo potem tu nabor sinonimov, kot so *bunkast*, *debelcan*, *debeluhast*, *korpulenten* itd.

Bukla: Kako pa je bilo v praksi videti zbiranje vse te množice sinonimov?

Snoj: Že pred začetkom dela smo se zavzeli za to, da je to znanstveni slovar kot temeljno slovarsko delo, zato mora celotni delovni proces ustrezati zahtevam, kot jih slovaropisju postavlja jezikoslovje. Najprej je treba izdelati do-

ločeni leksikografski postopek, ki mora veljati za vse primere, da se potem pride do določene rešitve. Vsaka navedba sinonima mora na enak način ustrezati določenim pogojem, ki jih postavljamo za to, da je sinonim. Za izhodišče se vzame pomenska vrednost besede, kot je za slovenski jezik že določena s slovarskim opisom v *SSKJ* in v *Slovarju novejšega besedja*. Ob tem izhodišču potem preišljamo, kaj bi še v slovenskem jeziku imelo podoben pomen.

No, ne gre le za preišljanje, ampak v resnici za preverjanje; s tem, ko imamo razlago v slovarju zapisano, je ta razlaga sama operativno orodje, ki nam pomaga iskati po podobnih razlagah po slovarjih. Potem sledi še vrsta drugih faz in zahtev, ki nas vodijo pri delu – vse za to, da so stvari na koncu čim bolj celostno prikazane v sinonimiji.

Bukla: Iz vsega povedanega je razvidno, da je za vami ogromno dela. Koliko ljudi pa je delalo na tako obsežnem projektu?

Snoj: Glavni krivci in glavni zaslužni smo le štirje – Martin Ahlin, Branka Lazar, Zvonka Praznik in jaz. Delo se je zavleklo, ker tehnično nismo bili opremljeni; vnašalni in urejevalni program, ki je prilagojen tej slovarski zasnovi, smo dobili namreč šele leta 2013. Od leta 2002, ko je znanstveni svet kot vrhovni organ našega inštituta potrdil našo inštitutsko nalogo, pa vse do leta 2013 smo bili prepuščeni tako rekoč ročnemu delu, uporabljali smo le program v Wordovih datotekah, ki so bile potem konvertirane v ustrezeni program, da se je nato vse skupaj povezalo tako, kot je bilo mišljeno že na začetku. To je potem pomenilo tudi ogromno usklajevanja in popravljanja za nazaj, zlasti zahtevno pa je bilo zaključno delo v letošnjem letu, ker so še vedno obstajale posledice tega, da je stvar prej nastajala v tako težkih okoliščinah.

Pa vendar si želim od našega dela najbolj zapomniti trenutke, ko smo s kolegi skupaj, s tem, da je vsak prispeval najboljšo od svojega, prišli do rezultata; ko smo pomenska razmerja razčistili tako, da nas je sinonimni sestavek prepričal, da so stvari na mestu in da smo jih pravilno presodili in pravilno razumeli.

Bukla: Se vam je zdaj torej odvalila skala s srca, ko ste končali vse skupaj, in tudi spite morda že bolje, ker lahko vidite rezultate svojega dela?

Snoj: Ne le skala, gora se mi je odvalila s srca (*nasmeh*). Toda spim še vedno ne čisto dobro; če si namreč vprežen v takšen projekt, si stalno v pogonu, zato vendarle potrebuješ kar nekaj časa, da se vse to izteče. Je pa res, da imamo ravno v teh dneh (*konec septembra – op. a.*) pred sabo že korekture in tako je predstava o končnem videzu slovarja končno vendarle jasnejša.

Bukla: Vrniva se še malo k samemu slovarju; zastavili ste ga menda tako, da ga boste naknadno lahko še dopolnjevali.

Snoj: Res je. Zelo smo zadovoljni, da slovar ne postavlja nobene ovire, zaradi česar kasneje ne bi mogli s stališča sinonimije vanj postaviti novih besed. Tudi zvrstno ni omejitev; gre za to, da je slovar z ustreznimi oznakami in s tem, da so stvari pomensko določene, prilagojen temu, da se še naprej vanj lahko nabirajo novi in novi sinonimi.

dr. Jerica Snoj

Foto: DIA STUDIO

Bukla: S stališča sinonimije torej lahko govoriva o zgodbi brez meja, brez konca?

Snoj: Vsekakor. Področje sinonimije je zelo aktivno in nakazuje, kako se jezik širi. Poglejte, denimo, prevzemanje besed iz angleščine, ki se dejansko potem na neki način vedno prelije na področje sinonimije. Upajmo, da se bodo še naprej iskale neprevzete ustreznice in da bo slovensko besedotvorje res prišlo do izraza. In vse to pač pomeni širitev sinonimije.

Bukla: Ali torej to pomeni, da bo vaša skupina še naprej delala na tem področju, ali pa imate, nasprotno, že kakšno novo delovno nalogo?

Snoj: Ta skupina bo še angažirana za pripravo spletne izdaje slovarja, ki bo z iskalnimi orodji še drugače opremljena in bo tudi koncept nekoliko prilagodila temu, kaj se na spletu še da, kar v knjižni obliki ni mogoče. Sicer pa sta dva sodelavca iz naše skupine že upokojena in tudi s tega stališča je naša skupina posebnost: oba sta svoje delovne obveznosti že opravila – kolegica pred petimi leti, kolega pa pred skoraj dvema letoma –, pa vendar sta brez prave nagrade sodelovala do konca. Vesela sem, da je bilo tako, saj sicer zaključek tega projekta brez njunega deleža ne bi bil mogoč. Kot skupina smo sicer premajhni za tak projekt in tudi s tega vidika je kar čudežno, da se je vse skupaj srečno izteklo.

Bukla: Po vsem povedanem si ne znam predstavljati, da bi v zasebnem življenju kar izklopili misli na svoje delo, na jezik ali pa na posamezne besede, ki vas preplavljajo pri delu ...

Snoj: Tega res ni mogoče kar izklopiti. Jezik je tako intimna stvar, da čeprav ga s stališča slovaropisja obravnavam kot stroko in ga tako tudi moram – in je to na neki način tudi breme –, vseeno ne morem postavljati strogih ločnic med ukvarjanjem z njim v poklicnem ali zasebnem življenju. Je pa res, da lahko vse skupaj potem pripelje že do kakšne profesionalne deformiranosti (*nasmeh*).

Bukla: Kakšne?

Snoj: Takšne, da mogoče že kar preveč vidiš v besedah, namesto v čem drugem (*smeh*). Pa vendar lahko zase rečem, da zelo uživam, če vidim, da se ljudje dobro izražajo in me besede tako zapeljejo, da mi ni treba razmišljati, ali so res izrazili tisto, kar so hoteli povedati, ali ne. To je poseben čar. No, to mi potem predstavlja že prav fizični užitek. Ob vsem tem je potem tu še navezanost na literaturo; ne znam si predstavljati življenja, ne da bi uživala ob tem, da se v kakšno besedilo povsem potopim. V takšnih primerih pride do popolnega zlitja misli, občutja in besede, s tem da se nič ne sprašuješ, kaj katera pomeni, kar je seveda popolnoma v nasprotju z našim delom. Takrat se pač preprosto prepustiš čaru besede ...

Bukla: Ko ravno govoriva o čarobnosti dobrega besedila, ne moreva mimo sinonimov, ki ga zagotovo bogatijo. Pa so pisci z najrazličnejših področij dovolj večji njihove uporabe?

Snoj: Za besednega ustvarjalca to sploh ne sme biti vprašanje! Če ima pisec misel in željo, da jo bo dobro izrazil, potem ima to orodje spojeno s svojo ustvarjalnostjo. Verjamem pa, da vsak ustvarjalec tudi zavestno išče sinonime ne glede na to, ali to prizna ali ne. Ob tem verjamem, da ima v svojem jeziku toliko sinonimov, kot jih potrebuje.

Bukla: Se da tudi s pomočjo tega slovarja nadgraditi, obogatiti osebni slog pisanja? V mislih imam tako poklicne pisce, od novinarjev, pisateljev in pesnikov do drugih ustvarjalcev, kot splošnejše uporabnike, ki bi ga uporabljali za vsakdanjo rabo ali pa kot pomoč pri poučevanju, učenju, prevajanju.

Snoj: Vsekakor, čeprav slovar ni v celoti namenjen samo temu, saj to močno presega; v prvi vrsti je namreč znanstveno delo in s tega stališča je vezan na to, da evidentira, kar je v slovenskem jeziku ustaljeno kot pomensko enako in zamenljivo. Nima omejitve, da bi bil slogovni priročnik, pa vendar hkrati vključuje tudi to. Seveda je tudi svetovalni priročnik, pač v okviru te normativnosti, kot je izkazana v *SSKJ* in v *Pravopisu*. Po mojem mnenju zelo sugestivno spodbuja jezikovno ustvarjalnost. Ljudje smo vezani tudi na fizični prikaz stvari in samo to, da veš, da obstajajo sinonimi, je eno, to, da jih pa vidiš prikazane v tolikšni količini, je pa nekaj drugega. Zato lahko zagotovo rečemo, da je slovar, ki je bil zasnovan kot jezikoslovni priročnik, ki informira o sinonimih, v svojem končnem rezultatu seveda veliko več.

Bukla: Kako bi za konec najinega pogovora v slogu sinonimov ocenili delo, ki bo v kratkem izšlo?

Snoj: Zelo zanimivo, zelo lepo in zelo navdihujoče.

O nekaterih drugih

Štirje eseji o preobilju:

O živalih - O sanjah -

O ekscesu jezika - O mračnem niču

Gorazd Kocijančič

Beletrina, zbirka Koda, 2016, t. v., 471 str., 34 €, JAK

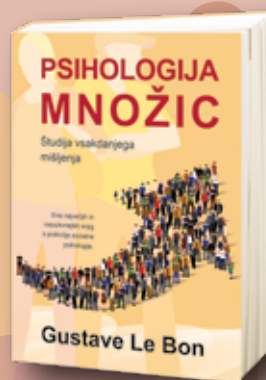
Gorazd Kocijančič

Po knjigah *Razbitje* ter *Erotika, politika itn.* Gorazd Kocijančič sklene obsežno trilogijo za uvod v njegov filozofski sistem. Gre za nekakšno sintezo, za angažirani miselni iztek, ki mnoštvo potencialnih naukov in fenomenov prečisti v štiri pojme (O živalih, O sanjah, O ekscesu jezika, O mračnem niču) in z njimi zareže v sodobno preobilje. Kot prvi »drugi« se v tej enačbi znajdejo živali, ki smo si jih, kot tudi naravo v širšem smislu, prilagodili z ljubeznijo, ki

je bolj ljubezen do delov sebe kot pa do njih, ki so drug(ačn)e od nas. Avtor ni prizanesljiv niti do religijskih mislecev in do odnosa danes verujočih, ki prepogosto zagovarjajo oblastnost »krona stvarstva«. V eseju o sanjah Kocijančič prevprašuje naš pokroviteljski odnos do duševnosti in ugotavlja, da šele sanje s svojo nepredvidljivostjo ter z drugostjo svetov, ki jih odpirajo, dopolnjujejo našo budnost in nas delajo metafizična bitja. Jezik se mu kaže kot predzadnji misterij, kot vzbujevalec številnih protislovij in hkrati most med različnimi ontologijami, medtem ko filozof zaključuje svoje delo z mračnim ničem, ki ljudi ne peha le na rob obupa, temveč nas žene v različne posvetne skrajnosti. Toda ravno razumevanje funkcije mračnega ničla lahko človeku omogoči, da preseže nihilizem in se odpre življenju. Gre tudi za eseje o ponižnosti pred silami ... v nas samih. > ŽIGA VALETIČ

Aktualno in angažirano

Gustave Le Bon

PSIHOLOGIJA MNOŽIC

Ena največjih in najvplivnejših knjig s področja socialne psihologije.

227 str. • cena 19,90 €

Sergej G. Kara - Murza

OBLAST

MANIPULACIJE

Kako elita jaha narod

461 str. • cena 24,90 €

Naročila: 01/520 18 39 • knjigarna@umco.si •

spletna knjigarna www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

V prejšnjih Pobliskih v prevode so se skozi pregled Nade Grošelj zasvetlikali nagrade in priznanja za prevajalsko delo. Vedno pa se mi je zdelo, da je za ustvarjalca na katerem koli umetniškem, strokovnem, športnem ali drugem področju največje priznanje in poklon, če po njem poimenujejo nagrado. Takšen poklon je pred nekaj leti dobila Radojka Vrančič, ko je Društvo slovenskih književnih prevajalcev po njej preimenovalo priznanje za mladega prevajalca.

Bujen in dehteč vrt književnih prevodov

Radojka Vrančič (1916–2009) je v slovenski jezik pretopila največje dragulje francoske prozne umetnosti, in to brez kakršnega koli pomisleka, da se morda česa iz salonskih kramljanj in luksuzne resničnosti francoščine ne da izraziti v slovenskem jeziku, ki se je še nedolgo pred tem kalil v čitalniških razprtijah. Verjela je, da je mogoče prevesti vse, treba je le prizadevno preobračati stavke tako dolgo, da vsak del sede na svoje mesto. Tako je bilo mogoče umetno prevesti eno največjih prozanih del 20. stoletja, Proustovo *Iskanje izgubljenega časa*, za katero se mi je v gimnaziji zdelo, da ga je najbrž do konca res prebrala samo prevajalka: slavna magdalenica, ki skupaj s čajem priključuje spomin na okus iz preteklosti, se namreč pojavi že na prvih straneh. Takrat se mi je zmožnost branja te monumentalne pripovedne kače zdelo vrhunski dosežek, zato je Radojka Vrančič postala moja velika vzornica že ob prvem srečanju z Marcelom Proustom.

Njena sijajna pot v književno prevajanje se je začela s pisateljico Sidonie Gabrielle Colette, kot je pred več kot dvajsetimi leti povedala v intervjuju z Alešem Bergerjem. Na enomesečnem okrevanju za zlatenico v Rogaški Slatini je za »svoje veselje začela prevajati Colette, ki [ji] je bila zelo pri srcu, in sicer *Claudinin dom*, ki je izšel šele pred nekaj leti in se je prevod medil tako rekoč vse [njeno] življenje«. Francoska pisateljica je preminila leta 1954 in mlada prevajalka Radojka Vrančič je v tistih letih objavila prve revijalne prevode, ki so prav vodi Colettinih novel; medtem ko je moral prevod, ki ga je prevajalka začela ustvarjati že v Rogaški Slatini, na izid čakati skoraj 40 let.

Temu, da se je zanimanje za to veliko francosko pisateljico pojavljalo občasno, je morda botroval tudi duh časa na Slovenskem. Colette je v prvi polovici 20. stoletja presenečala »za vsako ceno«: bila je ekscentrična dama, ženska svobodnih ljubezni, polna idej za nove oblike ženskih klobukov, toda resnično presenečala je s svojimi romani. V njih je opisovala svoje izkušnje in medčloveške odnose, ki jih ni želela popredalčkati v tradicionalne oblike osnovnega družinskega življenja. In za slovenski 20. vek je bilo to šokantno. Branje o prefinjeni strasti med zrelo žensko in mlajšim moškim se ni najbolje skladalo z glavnim književnim zanimanjem, ki se je v prvi polovici 20. stoletja vrtelo okoli socialnega realizma. Tudi kasneje sta politično dogajanje

in zgodovinska mentaliteta na Slovenskem le malo pripomogla k odpiranju kulturnega prostora za svetovljansko in svobodomiselnost: Radojka Vrančič se je v prej omenjenem intervjuju namuznila Potrčevemu nasprotovanju prevoda *Nevarnih razmerij*, češ da »se mu je zdelo, da je zadeva, ki se godi na svilenih zofah v salonih, pokvarjena, vse pa je v redu, če se dogaja na slami in senu«.

Tako je, Colette ni pisala priporočil za mirno družinsko življenje, temveč je opisovala svobodne ljudi v medsebojnih odnosih ter z žlahotno stoičnim pogledom na svet odstirala neizrekljivo in skrivnostno v življenju in naravi. V resnici ne vem, bolj ugibam, katera od potez v ustvarjanju Colette je pritegnila prevajalko Radojko Vrančič v brezčasno prijateljstvo med pisateljico in prevajalko. Kot prevajalka je morala ponotranjiti tisti opisovani svet, pustiti avtoričinemu besedilu, da kakor reka steče skoznje, in mu tako omogočiti, da najde nove bralce in novo življenje v drugem jeziku. Iz takega prijateljstva je Radojka Vrančič črpala navdih za prevajanje: ne le za honorar in založbo in po naročilu, temveč iz povezanosti z avtorico, za dušo, veselje in predal.

V letu, ko obeležujemo stoto obletnico njenega rojstva in ji bo posvečen tudi del letošnjega mednarodnega prevajalskega simpozija v Ljubljani, se je v nekem predalu spet našel eden od prevodov, ki jih je Radojka Vrančič pripravljala sebi v veselje. Prevajalka Marija Javoršek, ki je bila dolga leta njena pozorna prva bralka, je v enem od predalov našla prevod Colettinega romana *Svitanje*. Besedilo sta prevajalki še skupaj pregledali, pripravljeno je bilo za objavo, pa se je ob selitvah založilo in ob srečnem naključju spet našlo ravno ob pravem trenutku, da je lahko letos izšlo pri Hiši poezije.

Roman, ki je obenem zadnji (znani) prevod Radojke Vrančič, upoveduje cvetoči svet zrele ženske, ki se novemu ljubezenskemu odnosu z mlajšim moškim odreče brez odpovedovanja. Razumem ga kot hvalnico življenju in temu, da ti je koža prav. Tako prav, da ne potrebuješ nikogar, niti moškega – prijatelja in sovražnika. Tako prav, da si sama sebi dovolj, dovolj so ti živali okoli tebe ter bujen in dehteč vrt, ki ti uspeva pod rokami. Saj pravzaprav ne vem – mislim s tem na protagonistko iz *Svitanja*, na Colette ali kar na Radojko Vrančič?

Radojka Vrančič (1916–2009)

Festival celostnega zdravja – zakladi tradicije

Za vse, ki bi radi storili zase in svoje zdravje nekaj več ter si zagotovili zdravo in kvalitetno življenje s pomočjo znanj tradicionalne kitajske in indijske (ajurvedske) medicine in homeopatije. 3. Festival smo podnaslovili **Življenjska**

obdobja in zdravje – telesno in duhovno, okoli pa spletli predavanja v dvoranah in na odprtem odru, prodajno razstavo ponudnikov certificiranih izdelkov in storitev, delavnice (joga, tajči, čigong,...), vegansko restavracijo, tematske koncerte in gledališko predstavo. Vabljeni!

WWW.DAOYAH.SI

3–5 FEB 2017

Filmska glasba

Mitja Reichenberg

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 240 str. + CD, 34,96 €

Mitja Reichenberg

Izvirna monografija o filmski glasbi, ki jo je napisal Mitja Reichenberg, avtor mnogih knjig o njej, nam prinaša bogato ilustriran in informativen zgodovinski pregled te posebne veje glasbene umetnosti, ki dograjuje, dopolnjuje ali kako drugače osvetljuje filmsko sliko. Po krajšem uvodu, v katerem Reichenberg osvetli nekatere osnovne in ključne filmskoglasbene pojme tako v zgodovinskem kot glasbenem kontekstu, v nadaljevanju avtor prek nekaterih najbolj prepoznavnih filmov iz zgodovinske filmske zakladnice v več časovno opredeljenih sklopih opredeli razvoj filmske glasbe. Pri tem zgodovini ne sledi nujno premočrtno, saj pri konkretnem filmu in njegovem glasbenem ali pa tudi režiserskem ustvarjalcu ves čas z različnimi navezavami na preteklost ali naprej v prihodnost kaže, kako sodobna filmska glasba pogosto črpa iz svojih izvorov, kako si filmi (ali pa njihovi režiserji) že ves čas pomagajo tudi z uporabo klasične glasbe itn. Na koncu knjige avtor daljši sklop posveti tudi slovenski filmski glasbi ter ključnim obdobjem (in ustvarjalcem) v njenem razvoju, knjigi pa sta poleg tega dodani tudi dve zgoščenki z več kot tridesetimi posnetki (simfonični orkester Cantabile pod dirigentskim vodstvom Marjana Grdadolnika) z nekaterimi najbolj prepoznavnimi (sodobnimi) filmskimi glasbenimi temami. Monografija za vse, ki bi radi malce globlje pokukali v zakulisje filmske glasbe. > SAMO RUGELJ

chenberg osvetli nekatere osnovne in ključne filmskoglasbene pojme tako v zgodovinskem kot glasbenem kontekstu, v nadaljevanju avtor prek nekaterih najbolj prepoznavnih filmov iz zgodovinske filmske zakladnice v več časovno opredeljenih sklopih opredeli razvoj filmske glasbe. Pri tem zgodovini ne sledi nujno premočrtno, saj pri konkretnem filmu in njegovem glasbenem ali pa tudi režiserskem ustvarjalcu ves čas z različnimi navezavami na preteklost ali naprej v prihodnost kaže, kako sodobna filmska glasba pogosto črpa iz svojih izvorov, kako si filmi (ali pa njihovi režiserji) že ves čas pomagajo tudi z uporabo klasične glasbe itn. Na koncu knjige avtor daljši sklop posveti tudi slovenski filmski glasbi ter ključnim obdobjem (in ustvarjalcem) v njenem razvoju, knjigi pa sta poleg tega dodani tudi dve zgoščenki z več kot tridesetimi posnetki (simfonični orkester Cantabile pod dirigentskim vodstvom Marjana Grdadolnika) z nekaterimi najbolj prepoznavnimi (sodobnimi) filmskimi glasbenimi temami. Monografija za vse, ki bi radi malce globlje pokukali v zakulisje filmske glasbe. > SAMO RUGELJ

Legende rokenrola

Michele Primi

prevod: Vasja Bratina

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 312 str., 29,95 €

Rokenrol je rodil mnoge mednarodne pa tudi globalne glasbene zvezde, obenem pa iz tega ustvaril dokaj nevaren poklic, saj je precej bolj verjetno, da kot rok glasbenik umreš mlad

ali vsaj mlajši, še posebej, če si v svoji glasbeni skupini solist. Michele Primi je italijanski novinar ter radijski in televizijski pisec, ki je sistematično obdelal tiste rokovski zvezdnike, ki so iz takih ali drugačnih razlogov (od umorov prek samomorov do prevelikega odmerka mamil) umrli prezgodaj ter s tem za seboj pustili veliko luknjo na glasbenem področju. V skoraj sedemdesetih zgodbah izpostavljenih posameznikov (gre za izbor anglo-ameriških glasbenikov), od pevača bluesa Roberta Johnsona (umrl je leta 1938, ker so ga zastrupili, star 27 let) do Whitney Houston (umrla je leta 2012 zaradi odmerka zdravil, stara pa je bila manj kot 48 let), nas Primi večče vodi skozi svet rokenrola, streže z manj znanimi zgodovinskimi podrobnostmi, opozarja na kulturni »Klub 27«, torej glasbenike, ki so vsi umrli pri 27 letih (poleg Johnsona še Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison, Ron McKernan, Pete De Freitas, Kurt Cobain, Richey Edwards in nazadnje Amy Winehouse) ter pred nami splete svojevrstno rokovski zgodovino, ki ji je rdeča nit prezgodnja zvezdniška smrt. Bogato ilustrirana in s faktografskimi podatki o posameznih glasbenikih opremljena knjiga je obogatena s spremno besedo Jureta Longyke, ki postreže tudi s kratko slovensko glasbeno zgodovino prezgodnjih odhodov v večnost. > SAMO RUGELJ

OČARLJIVI PRVENEC O PRIJATELJSTVU, VERI IN LJUBEZNI

Nominacija
za nagrado
Man Booker

Upokojeni Harold nekega dne prejme pismo prijateljice, ki leži v hospicu in se poslavlja. Odloči se, da jo bo obiskal. Podaja se na tisoč kilometrov dolgo pot. Peš.

Se bo Louisa znašla brez Willa? Nadaljevanje uspešnice *Ob tebi*.

Drugi navdušujoči roman avtorja uspešnice *Mož z imenom Ove*.

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

© Mladinska knjiga

Najhitreje do knjig:

• v knjigarnah

• www.emka.si

• o8o 12 05

Svetovne uspešnice: berljive, dubovite, ganljive, zabavne, iskricne.

Prvinska ljubezen

Hekerske spletke in strasti, knj. 5
Meredith Wild; prevod: Maša Sitar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 268 str., 10,90 €

Življenje Erice in Blaka Landon je končno zaplulo v mirnejše vode, toda potem se nad njima znova pojavijo črni oblaki. Po vrnitvi s sanjskega poročnega potovanja Blaka pričaka hladen tuš: obtožijo ga, da je na nezakonit način, s svojim hekerskim znanjem, pomagal Danielu Fitzgeraldu, Ericinemu očetu, do izvolitve za guvernerja. Blake si sprva prizadeva dokazati svojo nedolžnost, a potem se stvari začnejo zapletati do te mere, da celo njegova Erica na trenutke pomisli, da je njen mož, ki je v svojih mlajših letih že sodeloval pri nekem hekerskem projektu, morda vendarle vpleten v nečedna posla. Kaj pa, če za vsem skupaj v resnici stoji človek, povezan z Blakovo preteklostjo, ki bi se Landonu rad maščeval za njegova nekdanja nepremišljena dejanja? Napeto branje ponuja vznemirljiv zaključek petdelne zgodbe, ujetje med strasti, prevare in številne zaplete. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Preprosto usoden; Najslajša stvar

Lucky Harbor, knj. 1 in 2
Jill Shalvis
prevod: Anja Radaljic, Sabina Imamović
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2016, m. v., 445/429 str., 12,99 €/knjigo

Maddie, Tara in Chloe so imele isto vih-ravo hipijevsko mater Phoebe. Ko jim je zapustila razpadajoč hotel pod hipoteko v mestecu Lucky Harbor, so se po dolgem času spet srečale. Maddie, siva miška, je ravno izgubila službo in naredila križ čez moške in odvetnike. Na poti v mesto je zbila čednega motorista Jaxa, nanj znova naletela v mestni gostilni ter pijana nevede najela njegovo gradbeno podjetje, da bi s sestrama prenovila hotel. Načrt, da se bo moškimi do nadaljnega izogibala, ji ob Jaxu popolnoma spodleti, vendar pa najde nekaj notranje moči. Tara, jeklena magnolija, deluje brezhibno in ne izkazuje čustev, ima pa skrivnost: pri sedemnajstih letih je zanosila in hčerko oddala v posvojitev. Ko v mestecu sreča Forda, očeta deklice, se znova spopade s spomini, v mesto pa pride tudi njen bivši mož Logan, ki jo hoče nazaj. Nenavadna družinska »drama-komedija« se lahko začne, ko v mesto pride še Mia, ki je izsledila svoja starša. > KLARA JARC

Ena majhna laž

K. A. Tucker; prevod: Irma Kuković
Hiša knjig, založba KMŠ,
2016, m. v., 430 str., 12,99 €

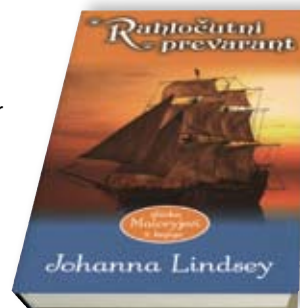
Livie Cleary je dekle, ki je do osemnajstega leta povsod stremela k popolnosti: v šoli je imela petice, vzorno je skrbela za dom in bila v trdno oporo svoji sestri Kacey, ki je po tragični izgubi staršev trpela za hudo posttraumatsko motnjo. Med številnimi terapijami sta se sestri srečali z dr. Staynerjem, ki je na pobudo zdaj že ozdravljene Kacey zadal Livie prav posebno nalogo: njeno študentsko življenje na Univerzi Princeton, kamor se je mladenka ravnokar vpisala, mora vključevati zabave, druženje s fanti in spoznavanje vsega novega. Vse za to, da se otrese okov toge popolnosti in končno, prvič v življenju, zadihna s polnimi pljuči. Bo Livie sposobna opustiti svoja visoka merila in nekatera zadušljiva načela? Kaj bo storila, ko bo spoznala, da ji srce na lepem hitreje utripa kar za dva čedna fanta, nežnega Connorja in ljubljenca ženskih src Ashtona? Prikupna pa tudi zabavna zgodba je kot ustvarjena za kratkočasenje v dolgih jesenskih večerih! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Rahločutni prevarant

Maloryjevi, knj. 3
Johanna Lindsey; prevod: Esther Košir
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2016, m. v., 525 str., 12,99 €

Američanka Georgina, ki ne mara ničesar angleškega, še posebej pa ne aristokratov, je šest let čakala, da se vrne njen zaročenec, preden je z družinskim prijateljem brez vednosti svojih bratov pobegnila v Anglijo, da bi ga poiskala. Ko je odkrila, da se je že pred leti poročil z drugo žensko, je hotela le čim prej nazaj domov. Ker sta s prijateljem ostala brez denarja, je bil edini način, da si na ameriški ladji proti domu najdeto delo. Georgina se tako preobleče v drobnega fantiča in se pretvarja, da je kapitanov novi postrešček. Kapitan James njeno krinko takoj spregleda, a se odloči, da bo to prijetno kratkočasenje na večtedenski plovbi proti drugi celine. Med zavajanjem in zbadanjem ostrih jezikov ter bitko vročekrvnih temperamentov v omejenem prostoru na ladji pade krinka, pokažejo pa se nepričakovane strasti. > KLARA JARC

Maestra

L. S. Hilton; prevod: Alja Gartner
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 331 str., 10,90 €

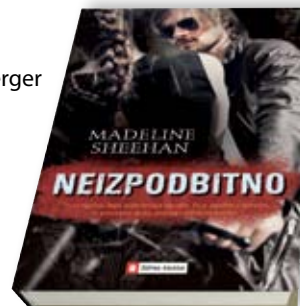
Judith Rashleigh si je od nekdanj zelela biti del omikanega sveta. Navdušena nad umetnostjo je preživela nekaj časa po evropskih prestolnicah, doštudirala in si našla službo v londonski dražbeni hiši. Že prej seksualno izkušena (in entuziastična) je poleg tega po naključju našla še delo hostese v klubu, kjer si je z visokimi napitninami končno lahko privoščila nekaj razkošja. Ko je odkrila, da njen nadrejeni prodaja ponaredek neke slike kot original, je izgubila službo in se s prijateljico podala na francosko avanturo, tam pa so se začele težave z mrtvim spremljevalcem. Napol na begu po Evropi je zaradi svoje spretnosti v družbi bogatih in slavnih odkrila še več o prevari s sliko in se odločila za maščevanje delodajalcu. Ji bo uspelo izkoristiti nove informacije, se izogniti vsem, ki so ji za petami, in se predati načinu življenja, po katerem je hrepenela? > KLARA JARC

Neizpodbitno

Madeline Sheehan prevod: Alenka Perger
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 264 str., 10,90 €

Srebrni demoni in Peklenski konjeniki sta motoristična kluba, v katerih vladajo zakoni ulice, ki si jih že od nekdanj postavljajo sami. Divje vožnje in alkoholne zabave, nebrzdan razvrat, ulični kriminal ter nerazjasnjeni umori. Pa ljubezen? Je mogoča v takem svetu? Eva Fox in Deuce West sta usodno prepletana, njuna zgodba je polna srečevanj in oddaljevanj, strasti in bolečine. Znanovanost z motoristično usodo in iskanje ljubezni v tem včasih zelo erotičnem romanu, katerega podlaga bi prav lahko bila Dylanov komad *Blowing in the Wind*, pritegne bralca, da Evini in Deuceovi usodi sledi do konca napetega romana. > SABINA BURKELJCA

Poslednja

Alexandra Oliva

prevod: Ana Barič Moder

Mladinska knjiga, 2016, t. v., 466 str., 34,96 €

Alexandra Oliva

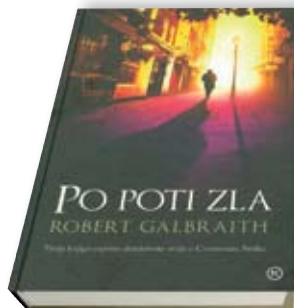
Literarni prvenec mlade Američanke je požel veliko pohvalnih ocen in celo laskavo primerjavo z distopično mladinsko uspešnico *Igre lakote*, le da naj bi bila ta bolj za odrasle bralce. Tridesetletna srečno poročena kandidatka se – to naj bi bila zadnja avantura pred odgovornim družinskim življenjem – odloči za sodelovanje v resničnostnem šovu, kjer bi se med seboj pomerilo dvanajst pogumnih posameznikov, ki bi si skozi otežene poskuse preživetja v naravi, pogosto na meji fizičnih in psihičnih sposobnosti, radi z zmago prislužili veliko finančno nagrado. Iz več tednov trajajoče igre v divjini se kandidati lahko, če jim zmanjka moči, izločijo samo s tem, da izgovorijo odrešilne besede. Resničnostni šov, zelo podoben svetovno priljubljenemu, tudi pri nas gledanemu šovu »Survivor«, se tako začne, kandidati, »uravnoteženo« izbrani po rasi, spolu in drugih posebnih atributih, poleg svojih veščin kmalu pokažejo tudi svoje slabosti in začnejo postopoma odhajati iz igre, nihče pa ne ve, kaj se dogaja v svetu zunaj televizijskega šova in kje sploh je meja med igro in resnico. Spretno zgrajen psihološki triler poleg provokacij tekmovalcev razkriva tudi možnost medijskih manipulacij z gledalci pri njihovem dojemanju resničnosti. > RENATE RUGELJ

Po poti zla

Robert Galbraith

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2016, t. v., 528 str., 34,96 €

J. K. Rowling, avtorica sage o Harryju Potterju, je ena redkih pisateljic, ki ji je uspel avtorski preskok v povsem novo kariero, saj je iz znamenite fantazijske mladinske knjižne serije pred tremi leti s psevdonimom Robert Galbraith z uspehom prestopila v serialni žanr detektivke, v katerem je zdaj, kmalu po izvirnem izidu, izšla že tretja knjiga. Cormoran Strike, ki je v *Kukavičem klicu*, prvi knjigi serije, bolj po spletu okoliščin kot z resnim namenom zaposlil honorarno tajnico Robin Ellacott, ki ga od takrat spremlja in mu pomaga pri njegovih podvigih. V tokratnem zapletu ima Robin še opaznejšo vlogo, ko prejme skrivnostni paket, ki kmalu razkrije svojo strašljivo vsebino – odrezano žensko nogo. To Cormorana nemudoma dvigne v pogon, saj se hitro domisli vsaj štirih ljudi, ki bi bili zmožni tega zločina. Od tu se reševanje primera razvije v različne smeri, od policijske preiskave na eni in Cormorana na drugi strani, reči pa mora v roke po svoje vzeti tudi Robin. Še ena dinamična kriminalka Cormorana Strika, ki vas bo držala vse do dramatičnega konca. > SAMO RUGELJ

Pohorska transversala

Politična kriminalka

Avgust Demšar

Pivec, zbirka Branje. Proza, 2016, m. v., 328 str., 21,90 €, JAK

Pisatelj najbolj znanih kriminalk pri nas v svojem osmem romanu vzpostavi tako zapleten primer, da morata moči zanj združiti oba Demšarjeva junaka iz prejšnjih knjig: inšpektor Martin Vrenko in kriminalist Miloš. Tri smrti – umorjen moški ter dva preminula, ki sta v koči na Pohorju zaspala pod vplivom ogljikovega monoksida – na začetku povezuje predvsem lokalija. Toda ozadje smrti je politično motivirano, kar Demšarju omogoči, da zareže globoko v slovensko politično in tajkunsko kupčkanje za moč, oblast in denar. Pravzaprav se avtor bolj kot v katerem koli prejšnjem romanu posveti sodobni slovenski psihi in skozi nadrobne opise vzdušja, detajlov in življenjskega sloga beleži čas, kot ga živimo. Kriminal sega do najvišjih ravni, torej do parlamenta, avtor pa se že v predgovoru sprašuje, kako prepričljivo združiti politiko in umor? »Zločinov z vpleteno politiko imamo v Sloveniji v izobilju, od kraj, vlomov, ropov, poneverb, utaj, grabeža, zatajevanj, podkupovanj, goljufij, malverzacij, protekcionizma, klientelizma, izsiljevanj ... ne pa umorov.« > ŽIGA VALETIČ

Hiša knjig Prihaja

Več kot 4.000 knjig!

Dostava v 1 do 2 dneh.

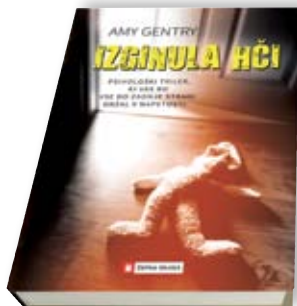
Distribucija Avrora

e: info@galarna.si

t: 040 922 521

Izginula hči

Amy Gentry; prevod: Marko Bogataj
Učila International, 2016, m. v., 268 str., 10,90 €

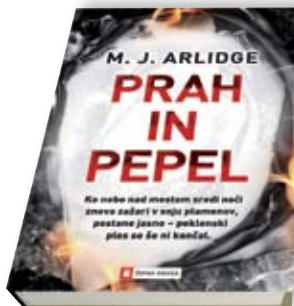

Psihološki triler je nape-
tano branje o iskanju prave
resnice. Dogajanje povezuje
trinajstletna Julie, ki jo sredi no-
či ugrabijo iz družinske hi-
še, edina pri-

ča tega dogodka pa je njena mlajša sestri-
ca Jane. Po osmih letih pri vhodnih vratih
Whitakerjevih pozvoni in pred njimi stoji
izginula Julie. Časovni okvir zgodbe ne po-
teka linearno, kar daje romanu dodano vred-
nost. Avtorica razkriva globoke razpoke v
življenju, z Julijinim izginotjem ali celo smr-
tjo na videz sprijaznjenih, družinskih članov
ter njihovih odnosov. Na vsakem od njih je
tragični dogodek pustil drugačne sledi. Os-
notranje moči je mama Anna, ki odkriva in
na koncu razkrije, resnico o dekletu, ki se je
vrnilo v njihovo družino. Roman odlikujeta
tudi izvrsten jezikovni slog in visokonape-
tostna dramaturgija. Odlično žanrsko bran-
je. > SONJA JUVAN

Prah in pepel

M. J. Arlidge; prevod: Manica Baša
Učila International, 2016, m. v., 406 str., 12,90 €

Višja inšpek-
torica Helen
Grace se po-
da v iskanje
skrivnostne-
ža, ki pusto-
ši po okrajih
Southamp-
tona in poži-
ga domove. V
nekaj zapore-
dnih nočeh v

ognju zgorijo tudi med seboj nepovezane
žrtve. Kdo in zakaj brezkompromisno po-
gublja nedolžne in uničuje družine? Zakaj
inšpektorica meni, da je za požari in umori
natančno zasnovan načrt? Kot da razisko-
vanje zločinskega primera ni dovolj, se mo-
ra v kratkem romanu Graceova soočiti še
z novinarco Emilio Garanito, ki v času pre-
iskave v lokalnem časopisu razgali občutlji-
ve podrobnosti iz njenega zasebnega življe-
nja. Bo inšpektorici uspelo ohraniti mirno
kri v raziskavi in sloves najboljše krimina-
listke v okolju? Srhljiv roman, s katerim
britanski pisec vnovič prepriča bralca, da
knjige ne bo odložil pred koncem zadnjega
poglavja. > DIANA VOLČJAK

Temne sile Britanije

Simon Scarrow; prevod: Maja Lihtenvalner
Učila International, 2016, m. v., 406 str., 12,90 €

Britanski pi-
sec v novem
delu uspešne
serije o antič-
nem Rimu še
vedno osta-
ja na Britan-
skem otočju.
Smo v letu
52 n. št. in za
glavna juna-
ka centurio-

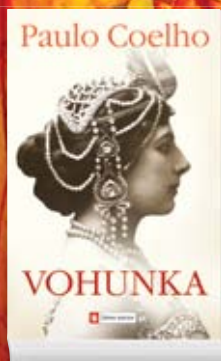
na Makra in prefekta Kata ni počitka. Rim-
ski oblastniki bi si nadvse želeli podjarmiti
močna keltska plemena, še posebej druidski
kult, v katerem je združena izobražena eli-
ta, ki uživa globoko spoštovanje in pripad-
nost pri drugih plemenih. Kult predstavlja
nekakšno duhovno vez med zahodnimi ple-
meni, ki jo želijo Rimljani uničiti, da bi si la-
že podredili ljudstvo. Kato, ki vodi misijo, je
postavljen pred težko, skoraj nemogočo na-
logo: na pragu zime se skuša s svojo vojsko
prebiti do glavnega druidskega oporišča –
otoka Mone, vendar so vremenske razmere
vse slabše, medtem ko okoliščine postajajo
vse bolj nepredvidljive. Ima sovražnike tudi
v lastnih vrstah. > KRISTINA SLUGA

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

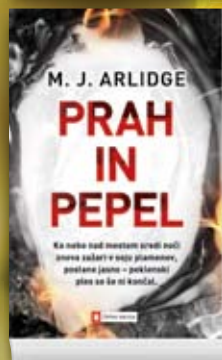
10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

Veliko je razlogov, zakaj obiskati najstarejši, največji in najpomembnejši knjižni dogodek pri nas. Eden je najpomembnejši. Branje še nikoli ni bilo tako pomembno, kot je danes. Branje odpira vrata. S tem, ko beremo, ne pokažemo le, kdo smo, ampak kaj želimo postati. Julian Barnes pravi, da je branje edina prava stvar na svetu! Ne verjamete? Obiščite 32. slovenski knjižni sejem. V petih dneh vas na stotih razstavnih prostorih čaka tri tisoč novih knjig, srečali se boste lahko z enim od stotih domačih in dvajsetih tujih avtorjev, prisostvovali eni od dvesto petdesetih spremljevalnih prireditelj, postali boste del 30.000-glave množice plemena bralcev.

Branje na kvadrat

- Leteli boste z rumenim dežnikom. Legendarna slovenska ilustratorica **Marlenka Stupica** je širokosrčno dovolila uporabo njene ilustracije iz knjige *Moj dežnik je lahko balon* Ele Peroci. Njena vnukinja, ilustratorica **Hana Stupica**, je ilustracijo deklice dopolnila s knjigo in pripisala naziv sejma, tako kot bi to naredila njena babica.

- Italija – *la dolce vita*, moda, dizajn, kapučino ... kaj pa sodobni italijanski knjižni avtorji? Te bomo v kontekstu Italije kot države v fokusu letošnjega knjižnega sejma skupaj z Italijanskim inštitutom za kulturo pripeljali v Ljubljano. Med gosti bodo pri bralcih priljubljena **Susanna Tamaro**, pa **Paolo Rumiz** (njegov roman *Kot konji, ki spijo* bo izšel pri Modrijanu) in **Antonio Scurati** (roman *Nezvesti oče* izide pri Mladinski knjigi) ter **Andrea Tornielli**. Izpustili ne bomo niti nekaj najvidnejših mislecev današnjega časa ter povabili **Franca Berardija - Bifa**. Sejem bosta obiskali tudi novinarka **Cristina Battocletti**, ki jo pri nas najbolj poznamo kot avtorico Pahorjeve biografije *Figlio di nessuno (Nikogaršnji sin)*, ter avtorica in znamenita založnica, filmarka **Elisabetta Sgarbi**, ustanoviteljica založbe La nave di Teseo, ki bo sejem tudi odprla. Italijansko bo dišalo tudi iz kotička Kulinartfesta, italijanske teme bo predstavil program Debatne kavarne, Založniška akademija bo gostila nekaj vidnih predstavnikov panoge iz Italije, nekatera sejemska prizorišča bomo opremili z italijanskimi interierji ... Dobrodošla, *bella Italia!*

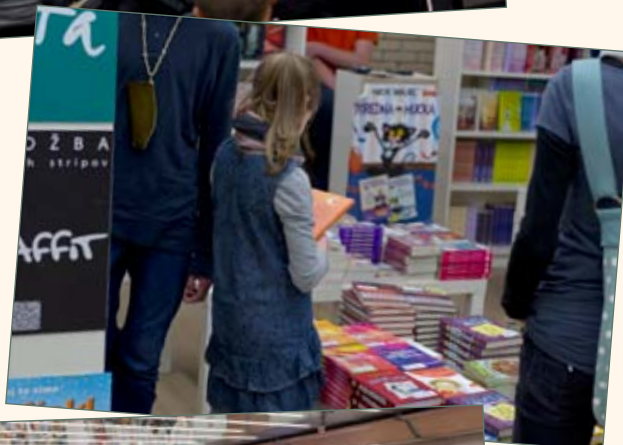

Foto: Matej Kerec (Arhiv 31. SKS)

- Gostili bomo tudi **Florence Hartmann**, junakinjo našega časa, novinarko, pisateljico in borko za človekove pravice, nekdanjo tiskovno predstavnico glavne haaške tožilke Carle del Ponte.
- Letos bo otroški knjižni festival Cicifest še posebej živahen, zabaven in poučen. Ambasador festivala **Niko Grafenauer** je napisal čudovito poslanico otrokom in mladim o branju in knjigah, ki jo najdete na spletni strani sejma (www.knjiznisejem.si).
- Sejem bo odšel v goste v Brežice, kjer bo sejmsko dogajanje potekalo od jutra do večera, povsod od vrtca, lokalnih kulturnih usta-

nov, pa do doma za ostarele ... Na sejmu bomo gostili Tolmin, ki je letos prejel naziv Alpsko mesto. Tako sejem ruši zidove in gradi mostove.

- Letos bomo delček sejemskega ozračja prinesli med otroke in odrasle, ki iz različnih razlogov na sejem ne (z)morejo. Vzgojni zavod Planina, materinski dom Mozirje, zapor Dob, otroški oddelek bolnice Murska Sobota, projekt Človek v Škofji Loki in center Janeza Levca bodo letos obiskali znani slovenski avtorji.

- Knjige in gledališče so izjemno povezani. Letos bo zato na sejmu več teatra. Lahko si bomo ogledali predstave gledališča Kamišibaj, **Damir Zlatar Frey**, koreograf, režiser, pisatelj, bo predstavil svojega *Kristalnega kardinala*, pomagala mu bo **Nataša Barbara Gračner**, v sodelovanju z Slovenskim gledališkim inštitutom bo na sejmu poleg drugih tudi **Milena Zupančič**, legendarna gledališka in filmska igralka.

- Slovenci premalo beremo in kupujemo premalo knjig. Na sejmu bodo na posebnem dogodku z naslovom *Ker nam ni vseeno* brali iz svojih priljubljenih knjig znani Slovenci in tako začeli nacionalno kampanjo Slovenija bere. Branje je zdravo zate in za državo, pravi **Manca Košir**, ena od ambasadorik kampanje. Predsednik RS **Borut Pahor** je častni pokrovitelj kampanje.

- Tudi zato ker želi sejem postati tudi družabni dogodek, vesel in živahen, bodo letos na sejmu z nami **Ditka Haberl**,

Manca Izmajlova, Adi Smolar ...

- Tudi letos bo 3. program Radia Slovenija ARS na sejmu s svojim studijem, kjer bodo v živo ustvarjali program in ga posredovali v eter.
- Sejem bomo letos tudi uradno zaprli z dogodkom v Klubu CD v nedeljo ob 18. uri. Petek in sobota bosta priložnost za "late night shopping" do 22. ure.
- Spremljajte nas na FB-strani in na spletu (@SlovenskiKnjizniSejem, www.knjiznisejem.si), kjer izveste vse v zvezi s sejmom. Tudi tisto »zakulisno«. ☺

Človek bi morda pomislil, da po sto in več napisanih in izdanih knjigah pisatelju zmanjka moči, idej in delovnega zagona. A za Ivana Siveca, kot kaže, velja ravno nasprotno, saj nam samo dve leti po obsežnem knjižnem projektu v štirih knjigah z naslovom Rimljani na naših tleh predstavlja še zadnji dve knjigi iz pentologije o Celjskih grofih (prve tri so izšle letos spomladi). Ob zaključku tega fascinantnega zgodovinsko-literarnega projekta smo z njim opravili kratek pogovor.

»Veliki Celjani lahko veliko prispevajo k naši samozavesti!«

Samotna divja roža; Poslednji celjski knez

Celjski grofje in knezi, knj. 4 in 5

Ivan Sivec

ICO, 2016, t. v., 320 str., 33,10 €/knjigo

Bukla: Po tetralogiji knjig o Emoni ste rekli, da se ne boste več lotevali tako obsežnih projektov, zdaj pa sta izšli še zadnji dve knjigi pentologije o Celjskih grofih. Kaj vas vleče v tako obsežne knjižne projekte?

Sivec: Dejstvo je, da me zgodovinska tematika privlači vse od branja Finčgarjevega romana *Pod svobodnim soncem* naprej. Res sem bil po napornem študiju in pisanju o *Rimljanah na naših tleh* prepričan, da se tako obsežnega projekta ne bom več lotil, a me je kar samo potegnilo še v grofe in kneze Celjske. Na tihem sem že davno razmišljal tudi o njih, saj so doslej prikazani veliko preveč enostransko, pod vplivom ideologije o razrednem boju, celo sovražno, pa čeprav so imeli že državno kneževino, bili so ena najbolj uglednih plemiških rodbin (z mnogimi napakami vred) in so nasploh zapisani v evropski zgodovini z veliko začetnico. Imam občutek, da jim drugi narodi dajejo celo precej večjo veljavo kot mi.

Bukla: Kaj vas je še posebej navdušilo pri Celjskih grofih? Zakaj kar pet knjig o njih?

Sivec: Prvotno sem nameraval napisati dve, morda tri knjige. Ko pa sem preštudiral okoli sto pisnih knjižnih in drugih virov, obiskal veliko doktorjev znanosti, pregledal muzejsko gradivo, se posvetoval z mnogimi strokovnjaki, se mi je razdelitev odprla kar sama po sebi. Na začetku začetniški grofje – Žovneški – zatem vse tri največje celjske zvezde, nato pa sem krenil k posameznim zgodbam: h kraljici s tremi krona-

mi, Barbari Celjski; k najlepši ljubezenski zgodbi na naših tleh med Veroniko Deseniško in Fridrikom II. Celjskim; pa seveda o najbolj usodnem celjskem knezu, Urliku II., ki je spremenil našo zgodovino za petsto let. Med glavnimi pomočniki naj navedem vsaj prof. Franca Kralja, dr. Antona Ravnikarja, mag. Rolando Fugger Germandnik, dr. Karla Gržana in dr. Tomaža Lazarja. Vsi ti so mi napisali v knjige tudi spremne besede, v vsaki knjigi pa so tudi celotna uporabljena literatura, dve avtorski poli arhivskih in mojih fotografij, rodbinsko deblo, spisek gradov itn. Ob tem naj poudarim, da je priznani slikar Jože Barachini naslikal vseh pet portretov velikih Celjanov, ob tem pa še pisarja in mene.

Bukla: Zakaj vseh pet knjig piše pisar Modest oziroma Andrej Turnški?

Sivec: Znano je, da je bilo o velikih Celjanih napisano nekaj izpod peresa neznanega celjskega meniha, o njih pa so po naročilu Habsburžanov predvsem negativno pisali tudi nekateri drugi zgodovinarji. Predvsem jim je naredil veliko škodo kronist Enej Silvio Piccolomini. O njem je nekdo napisal, da je bil na začetku tat, morski ropar, brezdnež, potem pa je šel – podobno kot vsi največji lopovi sveta – študirat pravo. Ko se je spreobrnil, pa je postal celo papež, Pij II. Vsekakor so mnogi zgodovinarji povzemali predvsem njegove zapise. Na srečo pa je predvsem v nemških zgodovinah napisano o Celjanih veliko pozitivnega. Pa tudi slovenski mladi zgodovinarji so marsikatera dejanja celjskih grofov in knezov prevrednotili. Danes se ne da več sprenevedati ali lagati: znanje je dostopno vsem hkrati. Za obliko petih kronik v obliki literarne kronike sem se odločil zato, da sem zgodbam lahko dodal bolj osebno noto, hkrati pa naj bi z njimi povečal tudi zgodovinsko avtentičnost sporočila.

Bukla: Četrta knjiga, *Samotna divja roža*, govori o Veroniki Deseniški. Že ob predstavitvi projekta v začetku tega leta ste se najbolj veselili ravno tega dela. Zakaj?

Sivec: Pater dr. Karel Gržan, magister teoloških in doktor literarnih ved, pravi, da je to najlepša

Portret: Jože Barachini

in najbolj usodna slovenska ljubezenska zgodba in da nam odslej naprej ne bo treba več segati po Romeu in Juliji. Zgodba že sama po sebi sili k novemu ubesedovanju, res pa je tudi, da je moj pristop k pisanju tak, da vsako temo podrobno raziščem na terenu, s strokovnjaki in tudi z domačini, medtem pa mi v domišljiji že nastane nova zgodba, ki je v okviru zgodovinskih dejstev, pa vendar drugačna od prejšnjih. Navadno imam študijskega gradiva po tri- do petkrat več, kot je dolg roman. Šele po takem raziskovanju mi postane razumljivo, zakaj slovenski pisatelji napišejo tako malo zgodovinskih romanov: preprosto tega ne zmore nekdo, ki je ob pisanju še zaposlen ali pa da nima delovnih navad. Sam pripravljam knjige od deset do dvanajst ur na dan.

Bukla: Vendar v *Samotni divji roži* ne gre samo za ljubezen?

Sivec: Ne, gre tudi za prikaz izjemno zanimivega značilnega zgodovinskega dogajanja na širšem ozemlju, o prvem čarovniškem procesu, o krivem krvnem sojenju, o izredno izostrenih odnosih med najvišjimi predstavniki oblasti, poseb-

no pa tudi o silni moči ljubezni, ki je danes preprosto ne zmoremo več ...

Bukla: Pri raziskovanju gradiva zanjo ste z dr. Gržanom naleteli tudi na nekaj novih zgodovinskih spoznanj. Jih lahko na kratko povzamete?

Sivec: Dr. Gržan je v daljši spremni besedi s strokovnim esejem, objavljenim tudi v zgodovinskem časopisju, dokazal resnico o koncu, pokopu in grobu Veronike Deseniške, sam pa sem »odkril« veliko novosti v zvezi s sinom Veronike Deseniške in Friderika II. Celjskega, o kapelici sv. Ivana v Hrvaškem Zagorju in še o marsičem drugem. Vse je v knjigi. Vse skupaj bi lahko strnil v eno samo dejstvo. Veronika Deseniška je taka zgodovinska osebnost, da nam odpre čas in prostor takratnih odnosov tako na široko, da lahko samo strmimo. In da ni prav nič nenavadno, da nam jo hočejo sosedje Hrvati ukrasti. V dvorcu Veliki Tabor v Hrvaškem Zagorju je o njej prav prikupna stalna razstava, z mnogimi legendami vred, ki so po njihovem povsem povezane samo z njihovim prostorom, zgodovinska dejstva pa kažejo precej drugačno podobo ...

Bukla: Kaj pa prinaša sklepni, peti del *Poslednji celjski knez*?

Sivec: Poslednjega celjskega kneza Ulrika II. sem skušal prikazati predvsem kot nesrečnega vladarja, polnega sle po oblasti, ki po kopici nesrečnih dogodkov zdrvi v propad. Zahrbtni uboj v Beogradu je samo pika na i njegovemu celotnemu življenju. V celjski minoritski cerkvi pa so bili ob pokopu prav Habsburžani tisti, ki so z velikim zadovoljstvom vzklikali: Celjski grofje danes in nikoli več! Vzklikali zato, ker so potem za pol tisočletja prevzeli naša ozemlja in vsem nam močno spremenili zgodovino.

Bukla: Kaj bi lahko bil nauk Celjskih grofov za sedanji čas?

Sivec: Veliki Celjani lahko veliko prispevajo k naši samozavesti. Že zdavnaj smo imeli izjemno podjetne, sposobne in ugledne grofe in kneze, imeli smo državno kneževino, imeli smo celo vrsto evropsko izobraženih in spoštovanih vladarjev. Da se tega zavedajo tudi bralci, kaže tudi velika branost teh knjig, pa tudi zanimanje za predstavitev. Začeli bomo v Jurkloštru, nadaljevali pa na Vrhniki, v Sevnici, Prevorju, Krškem, Razborju, Celju, Vurberku ...

Bukla: Katero knjigo pa načrtujete zdaj?

Sivec: Pravkar zaključujem knjigo z naslovom *Resnica o Prešernu*. Pripravljena bo podobno kot Celjani: z zgodbami, z zgodovinskimi dejstvi, z arhivskimi fotografijami itn. Imam občutek, da je bilo doslej o Prešernu napisanega veliko predvsem v luči nekdanjega rumenega tiska. Zdaj pa je končno prišel čas, da povejmo tudi o našem in enem največjem evropskem pesniku – resnico. Ta pa je precej daleč od marsičesa, napisanega ali videnega na televiziji. Treba je pač izhajati iz Prešernovega dela, ne pa obrekovanja.

Bukla: Še eno delo, ki ga bo vsekakor treba prebrati. Hvala za pogovor in srečno naprej!

OD PRVE DO ZADNJE STRANI – SREDA, 26. 10. 2016 OB 18. URI

Sredi poletja je izšla zbirka zelo raznovrstnih besedil Aleša Bergerja *POVZETKI*. Naslov morda manj sočen kot prejšnji iz iste zbirke, *Omara v kleti*, a zato toliko bolj natančen. Kar seveda za dolgoletnega urednika, gledališkega kritika, prevajalca, esejista, pa tudi avtorja kratke proze, gledališkega dela in pesmi za otroke ni ne nenavadno ne nepričakovano. O drobnih esejih, malih prozah, aforizmih, seznamih, pesmih, spominskih utrinkih in prepletanju vsega tega se bosta ta pogovarjala z Majdo Kne.

ČAJANKA Z MANCO KOŠIR – TOREK, 8. 11. 2016 OB 18. URI

Novembrska Čajanka bo posvečena pogovoru o naravi in dveh čarobnih knjigah o njej. Kaj čutijo drevesa, kako se sporazumevajo – odkrivanje skritega sveta je podnaslov knjige *SKRIVNO ŽIVLJENJE DREVES* Petra Wohllebna, drugo z naslovom *FILOZOF IN VOLK: Pouk iz divjine o ljubezni, smrti in sreči* je napisal Mark Rowlands. Mančina gosta bosta novinarka Irena Štaudohar in prevajalec Janez Penca.

HOSPICKAFE – TOREK, 25. 10. 2016 OB 18. URI

Pogovor o smiselnosti trpljenja bo ob predsednici Slovenskega društva hospic Renati Roban usmerjala prostovoljka Manca Košir. V goste smo povabili psihologinjo, pesnico in pisateljico Alenko Rebula ter predavatelja, logoterapevta dr. Sebastjana Kristoviča, ki je kot prostovoljec v Torinu spremljal umirajoče bolnike na onkološkem oddelku. Razmišljanje bodo navdihovale knjige Alenke Rebule in študija dr. Sebastjana Kristoviča *MED SMISLOM IN NESMISLOM TRPLJENJA*. Prijazno vabljeni k odpiranju srca in pričevanju o svojih izkušnjah!

ZNANOST MED KNJIGAMI – ČETRTEK, 3. 11. 2016 OB 18. URI

KAKO ONESNAŽENO JE SLOVENSKO MORJE?

Domnevajo, da v morju konča 3 % letne svetovne proizvodnje plastike, to je 30 milijonov ton plastike. Posledice tega onesnaževanja so grozljive in skrb vzbujajoče. Morske živali lahko plastiko zamenjajo za hrano, jo pojedjo, potem pa zaradi podhranjenosti umrejo. Številne vrste so že na seznamu ogroženosti. Tudi slovensko morje ni izjema in je onesnaženo. V našem morju so veliki kosi plastike manjša težava, večjo nevarnost predstavlja mikroplastika. Kam nas bo to pripeljalo in kaj lahko storimo? O tem se bo Renata Dacinger pogovarjala z dr. Andrejem Kržanom s Kemijskega inštituta.

S KNJIGO PO SVETU – SOBOTA, 12. 11. 2016 OB 11. URI

Avstralija, oddaljena dežela tam spodaj, skozi svojo literaturo prinaša v svet pisanost in humor, svojevrstnost narave in lagodno urbano življenje. Založnica Irena Miš Svolsjak je bila v maju gostja Australia Council for the Arts v Sydneyu, že tretjič je potovala po deželi tam spodaj in iskala doživetja in odlične knjige. Deželo z rdečim srcem in njeno književnost bo predstavila s pomočjo del Alexa Millerja *Pokrajina slovesa*, Christosa Tsiolkasa *Klofuta*, Karen Viggers *Travnati grad* in Shauna Tana *Zgodbe iz oddaljenega predmestja*. Vabimo vas na po evkaliptih dišeče sobotno dopoldne ...

KNJIŽNE PERIPETIJE Z DAMJANOM – SREDA, 19. 10. 2016 OB 18. URI

Nova sezona Knjižnih peripetij se bo začela dinamično in napeto, za kar bodo poskrbeli Damjanovi gostje Nataša Zanuttini, novinarka in urednica Vala 202, Nina Kožar, pobudnica Knjigobežnic, in Igor Harb, filmski kritik. Beseda bo tekla o najnovejšem kriminalnem romanu Roberta Galbraitha *PO POTI ZLA*. Resnični avtor je seveda slavna britanska pisateljica J. K. Rowling, ki je novi primer bistrega detektiva Cormorana Strika začinila z zgodbo o moškem in ženski na razpotju v karieri in ljubezni. »Fantastičen' je premila beseda za ta roman,« pravi Stephen King.

Superhrana za vsak dan

Jamie Oliver

prevod: Srđan Milovanović

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 311 str., 34,96 €

»Super« Jamie trdi, da je prav ta njegova kuharska knjiga najbolj vplivala na njegov način dela in pripravo obrokov.

S poudarkom na uravnoteženosti obrokov iz skrbno izbranih sestavin ter z upoštevanjem finančnih stroškov nakupa in priprave hrane mu je uspelo z njegovo prehransko ekipo ustvariti kopico idej za pripravo zdravih, zabavnih in preprostih obrokov. V knjigi najdete vsaj 30 zajtrkov, 30 kosil in prav toliko večerij, ki so najbolj praktični, kot pravi avtor, za dneve »od ponedeljka do četrta ali petka«, ob koncu tedna pa kuhajmo drugače, »za dušo«. Živobarvni recepti vsebujejo kombinacije živil iz celotne prehrabne piramide in upoštevajo dnevno priporočene količine vseh potrebnih hranil, ki se med seboj odlično dopolnjujejo ter tako zagotavljajo uravnotežene in hranljive obroke. Recepti so obogateni s slikovnim gradivom, prav vsak pa na koncu vsebuje tudi zapis hranilne vrednosti. Slaven londonski kuhar, ki svojo kuharsko dejavnost širi tudi prek televizijskih oddaj, spletnih kanalov, kuharskih tečajev in z verigo restavracij, nam tokratno kuharico predstavlja kot njegovo osebno popotovanje, na katerem si je tlakoval pot do srečnejšega, bolj zdravega in učinkovitejšega vsakdana. > DIANA VOLČJAK

Brez glutena

Več kot 100 okusnih

novih receptov

prevod: Urška Godler

Učila International, 2016, t. v., 218 str., 6,99 €

Če je vaš prehranski slog iz zdravstvenih ali drugačnih razlogov naravnani k hrani brez glutena, potem boste veselili tega drobnega priročnika, ki ponuja več kot 100 okusnih receptov za

raznolike brezglutenske obroke. Za zajtrk nam predlaga nekaj drugega, od krompirjevih kroketov, hladnega ali pečenega sadja do omlet, različnih jajc in smutijev. Jušne krožnike lahko čez dan napolnite z brokolijem, gobami, muškato bučo, pa tudi s klobaso in fižolom. Če imate radi meso in/ali ribe, brezglutenski glavni obrok ni težaven, še najbolj se morda zaplete pri kruhu in sladica, a tudi glede tega se v knjižici najde veliko preprostih rešitev. > RENATE RUGELJ

Sem z vrtnicami

Duhovno-lepotni svet

kraljevske rože

Matjaž Mastnak

Miš, zbirka O cvetani in živani,

2016, t. v., 196 str., 24,95 €

Zaradi izjemne lepote, oblike in vonja je vrtnica najpogostejši simbolični cvet na Zahodu. Predstavlja čašo življenja, dušo, srce in čisto ljubezen. Mastnakova knjiga ni običajen strokovni priročnik, je veliko več kot to. Razkriva nam duhovno-lepotni svet kraljevske rože. Delo, ki se navezuje tudi na prejšnje iz te zbirke (*Poletne cvetice, Cvetoča pomlad, Barvita predstava ...*), dokazuje obilo avtorjevega botaničnega znanja in veliko vloženega časa, ki ga je namenil preučevanju vrtnic na Slovenskem, najlepših vrtnic sveta, njihovih vonjev ... Zbral je tudi lepo število rožnih zgodb in rožne poezije, ki jo je večinoma prevedel sam. Knjige o vrtnicah si seveda nič moč zamisliti brez fotografij, s katerimi je ta vrtnična monografija zelo bogato opremljena. Dopolnjujeta jo slovarček ter kazalo rastlin in imen. »Sem z vrtnicami! Vonj omamljujoč! / V preprogo jih za njo razstrém povsodi, / naj moja draga kot kraljica hodi / po samih vrtnicah v poročno noč.« > SONJA JUVAN

Zeliščni čaji

ter drugi naravni napitki in pripravki za zdravje in dobro počutje

Paula Grainger, Karen Sullivan

prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga,

2016, m. v., 144 str., 19,95 €

Kadar kdo omeni zeliščne čaje, imamo pogosto v mislih tople napitke, pa tudi sicer vsaj malo izboljšal zdravje in počutje. A, kot nas učita avtorici knjige, izkušeni zeliščarski strokovnjakinji, pravilna kombinacija najboljših sestavin, ki jih ponuja mati narava, lahko zelo pomaga tudi pri razstrupljanju in čiščenju telesa, preganjanju utrujenosti, boljši prebavi, lažjem spancu, boljšem spominu, pomirjanju črevesja in še marsičem. Zdravilne lastnosti svežih ali suhih zdravilnih zelišč lahko z malo spretnosti in nekaj znanja iz knjige s pridom izkoristimo za izboljšanje svojega vsakdanjega življenja, ali kot je že davno tega Pehta podučila Kekca: »Za vsako bolezen rož'ca raste.« > RENATE RUGELJ

Nina Novak Korbler:

MOJ PRIJATELJ JE DRUGAČEN

1857

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

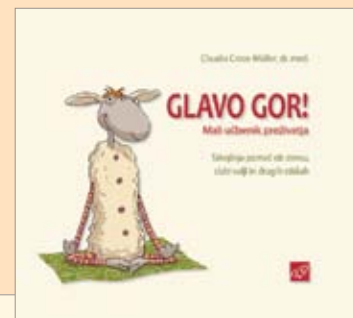
Prva slovenska založba

105 let

www.mohorjeva.org

info@celjska-mohorjeva.si

Celje, Prešernova ulica 23, T 03 490 14 20 • Ljubljana, Nazorjeva ulica 1, T 01 244 36 50

Claudia Croos-Müller: GLAVO GOR!

Mali učbenik preživetja

Čuječnost za zdravje

Praktični vodnik za lajšanje bolečin, zmanjševanje stresa in povrnitev dobrega počutja
Vidyamala Burch, Danny Penman
prevod: Andrea Potočnik
Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 268 str., 10,90 €

Včasih, predvsem ponoči, kadar se do človeka pritihotapi kakšna telesna bolečina, se nam zdi, da se zelo dobro zavedamo svojega trpljenja, pa vendar nas avtorja nagovarjata, naj takrat še bolj ozavestimo svoje nelagodje. Tej neobičajni trditvi pridata vrsto znanstvenih razlag, ki jim sledi osemtedenski program 10- do 20-minutnih meditacij, s pomočjo katerih si je avtorica tudi sama olajšala hude bolečine zaradi poškodbe hrbtenice. S serijo kratkih meditacij boste lažje prepoznali, kdaj želijo avtomatizmi vašega uma prevzeti nadzor in kako, vaje pa vas bodo naučile ugotoviti tudi, katere dejavnosti vam koristijo in katere škodijo, ter kako »upogniti um«, ki je pogosto strog in neodpuščujoč. Pristop, ki zahteva potrpežljivost, pogum in pripravljenost, lahko raztopi veliko trpljenja, bolečino in stres ter povrne dobro počutje, kar se ljudem z dolgotrajnimi kroničnimi boleznimi včasih zdi nepredstavljivo. > BETI HLEBEC

10-odstotno človek

Vse, kar morate vedeti o svojih bakterijah, ki jih še kako potrebujete

Alanna Collen

prevod: Polona Mertelj

Mladinska knjiga, 2016, pt. v., 352 str., 24,94 €

Masa mikrobov v našem telesu je približno enaka teži jeter, kar znaša poldrugi kilogram, pri čemer imajo ti, kot v tej znanstveno podkrepjeni in dopadljivo pisani knjigi, dokazuje britanska biologinja Alanna Collen, na človeško telo različen in mnogovrsten vpliv. Samo ena od desetih celic v človekovem telesu je njegov integralni del, preostalih devet predstavljajo mikrobi (od tu naslov knjige), ti pa so avtoričinem trdnem prepričanju odgovorni tudi za marsikaj, kar se z nami in našimi telesi ter imunskim sistemom (narobe) dogaja v zadnjih desetletjih. Zdaj že zaprašene zgodovinske teze, da je za človekovo debelost odgovoren mikrob, Collenova ustrezno pretrse in posodobi ter pokaže, da ta trditev, že davno tega morda izrečena bolj na pamet, ni čisto brez osnove, še posebej če pogledaš zemljevid širjenja debelosti v Ameriki (in drugod), ki kaže na njeno koncentrično (skoraj virusno) postopno širjenje iz sredine celine

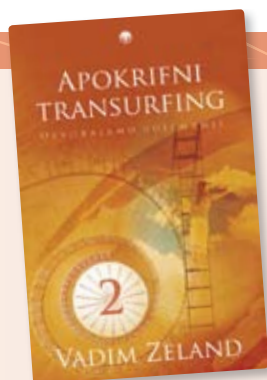

Milina staranja

Prebujenje v zrelih letih
Kathleen Dowling Singh
prevod: Vera Čertalič
Eno, 2016, m. v., 223 str., 22 €

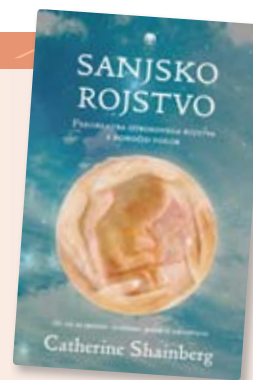
Staranju nihče ne uide, seveda pa lahko ljudje to obdobje življenja preživljajo zelo različno. Jesen življenja je lahko nenehen vir tegob in depresije, a tudi, kot v svoji knjigi *Milina staranja* piše Kathleen Dowling Singh, izvor miline in osvobajanja, ki prinese eno od najbolj izpolnjujočih obdobj našega bivanja. Avtorica, sicer ameriška duhovna učiteljica in predavateljica, ki živi na Floridi »v bližini svojih štirih otrok in sedmih vnukov«, nas v tej nežni, a hkrati angažirani knjigi postopoma pelje skozi vse (duhovne) tančice, ki jih s seboj prinaša najzrelejši del človekovega življenja. Citirana misel, ki jo je nekoč izrekel Carl Jung, da med starejšimi klienti, ki so ga obiskali, ni srečal nikogar, ki ne bi iskal nasveta tudi v duhovnih rečeh, je tako eno od ključnih vodil te knjige, saj lahko seniorska leta po avtoričinem mnenju izvajajo močne želje in hrepenjenja, ki so globlja od želja in hrepenenj ega. Milina staranja je tako sočutna knjiga, ki zrelo odgovarja na to, kako v teh letih uskladiti potrebe duha z zmožnostjo telesa. > SAMO RUGELJ

ter iz mest proti zahodu. Ali pa avtizem, bolezen, ki je bila še pred nekaj desetletji skoraj povsem neznana v širši javnosti, kot precejšnja eksotika videna, denimo, v filmu *Rain Man* (predvajanem konec osemdesetih let prejšnjega stoletja), zdaj pa je njena pogostost (predvsem pri dečkih) že skoraj večja od odstotka populacije in z naraščajočim trendom pred seboj. Njena pojavnost v prvih treh letih otrokovega življenja pa očitno sovпада tudi s končnim formiranjem njegovega črevesja. Seveda pa avtorica ne ostaja samo pri boleznih, temveč opozarja tudi na pomen mikrobiote v vsakdanjem življenju, denimo pri poljubljanju po francosko. To je (za ženske) pomemben, sicer intuitivni del neposredne raziskave mikrobiote potencialnega spolnega partnerja in očeta njenih potomcev. Z njo preverja tako medsebojno skladnost kot ustreznost njegove mikrobiotske sestave, s tem posledično pa tudi ujemanje v njenem genskem materialu. Več kot primerno tematsko nadaljevanje *Čarobnega črevesja*. > SAMO RUGELJ

PRIMUS **izbrane knjige**

V naši **spletni knjigarni**
vedno nove zaloge navdiha

Tel: 07 49 65 505 • e-mail: info@primus.si • www.primus.si

Skrivno življenje dreves

Kaj čutijo drevesa,
kako se sporazumevajo –
odkrievanje skritega sveta

Peter Wohlleben; prevod: Petra Piber
Narava, 2016, m. v., 179 str., 19,90 €

dr. Manca Košir

Kaj mislite, koliko je staro najstarejše znano prastaro drevo? Preiskovali so smreke na Švedskem in preiskava je razkrila skrajno neverjetno starost: 9550 let! Dotlej so menili, da so smreke na ta del Švedske prišle šele po umiku ledu pred dva tisoč leti. »Zame je neopazna mala rastlina simbol tega, kako malo razumemo gozdove in drevesa in koliko čudežev moramo še odkriti,« zapiše ob tem nemški

gozdar Peter Wohlleben (1964) v eni najbolj očarljivih knjig, ki sem jih brala zadnja leta. V zgodbi o drevesih, podnaslovljeni *Kaj čutijo drevesa, kako se sporazumevajo – odkrievanje skritega sveta*.

Nisem bila navdušena le nad novimi odkritji, da se drevesa pogovarjajo (»Če so drevesa hudo žejna, začnejo kričati«), da imajo spomin, da pomagajo drug drugemu, oskrbujejo bolne in skrbijo za umirajoče brate in sestre v solidarnostno urejeni skupnosti, kjer je veriga tako močna, kot je močan njen najšibkejši člen. Da stroge drevesne mame vzgajajo drevesne dojenčke za dolgoživo stoletno rast, človek pa le za toliko, da za silo zrastejo, da jih lahko požaga in proda. Osamelcem, ki rastejo zunaj takih občestev, trda prede, oni pa, ki so povezani prek korenin pod zemljo kilometre naokoli in si pomagajo, imajo možnosti dolgega življenja, ki šteje tudi tisoče let. Kot očaki v *Svetem pismu* v časih, ko so ljudje še živeli v spoštljivi skupnosti za stare skrbečih ljudi. Takrat so bili ljudje bitja z dostojanstvom, danes so pogosto le številke v funkciji dobička, kot so to tudi drevesa, ki so samo lesna debela. A ne za ljubečega gozdarja Wohllebna in ne za nas, ki smo se zaljubili v njegovo knjigo o teh čudovitih socialnih bitjih z občutkom za skupnost. Zdaj hodimo v gozdove s spremenjenim pogledom: na drevesa gledamo tudi z njegovimi očmi – »posamezno drevo ne more biti nikoli uspešnejše od gozda, ki ga obdaja« –, zato prepoznavamo njihovo stisko, rane in bolečine, ter začutimo, ali smo v zdravem, to je srečnem gozdu, ali ne.

Skrivno življenje dreves nikoli ne bi bila svetovna uspešnica, če bi bila knjiga pisana v suhoparnem znanstvenem diskurzu. Kdor resnično ljubi, govori z drugačnim jezikom! Avtor piše o drevesih in gozdovih tako čustveno, milo lepo, kot najboljše vzgojiteljice pripovedujejo o svojih ljubih varovancih. Tudi prevajalka je ljubezničarka, sicer njen prevod ne bi zvenel tako nežno, hvala, Petra Piber! Oglejte si za ilustracijo samo naslove poglavij: Prijateljstvo, Govorica dreves, Socialna pomoč, Ljubezen, Drevesna loterija, Počasi se daleč pride, Drevesni bonton, Šola za drevesa, S skupnimi močmi itd. Drevesa so lahko človekovi najboljši učitelji, obratno pa dvomim, da je kdaj mogoče ... Meni je dalo misliti pisanje o njihovem občutku za čas in gibanje; to je za naš domišljav pogled samo statika, saj smo ljudje edina mera premikanja, mi z nekaj deset leti bivanja v primerjavi z njimi, ki si vzamejo stoletja časa! Verjamem, da v drugi časovni perspektivi tudi pohlepneži in tajkuni dobijo svoje kot pogoltni med drevesi: »Kdor je preveč pogolten in vzame preveč, ne da bi dajal, sam sebi krati pogoje za življenje in izumre.« Hura, pravičnost je med drevesi doma! Zato pa je gozdni ekosistem zelo dobro uravnotežen. Kar je pogoj ne le za preživetje dreves, temveč tudi človeštva, saj nas brez dreves itak ne bi bilo. Zato velja uravnotežiti naše dihanje in delovanje z njihovim bontonom in pravili bivanja.

Na hrbtni strani *Skrivnega življenja dreves* piše: »To je ljubezensko pismo gozdu.« Ljubezensko pismo o gozdu zagotovo, a ne drevesom, ki ga ne potrebujejo, temveč nam, ki brez ljubezni do gozda ne bomo stali inu obstali. Obvezno branje!

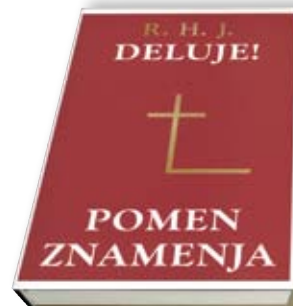
Osebna rast in duhovnost

Deluje! / Pomen znamenja

Roy Herbert Jarrett

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

V. B. Z., 2016, m. v., 151 str., 18,90 €

»Deluje!« je navdušeno vzkliknil eden od pisateljevih prijateljev, potem ko je prebral njegova preprosta navodila za dosego želja in ugotovil, da zapisani napotki v sebi res skrivajo seme uspeha. Avtor knjige – ustvaril jo je pred natanko devetdesetimi leti, s svojimi zakonitostmi pa je in bo večno aktualna – se je pod svoje delo podpisal le z začetnicami imena in priimka; šele kasneje so navdušeni bralci spoznali, da se za njimi skriva Roy Herbert Jarrett, uspešni čikaški izvršni direktor prodaje in oglaševalec. Bistvo njegovega kratkega, a nadvse močnega dela je v njegovi sporočilnosti: nič ni nemogoče, trdi avtor in dodaja, da lahko v življenju dobimo prav vse, kar si želimo. Kako? S preprostimi tremi pravili, navedenimi v knjigi *Deluje!* Njihov pomen in bistvo je avtor dodatno razčlenil v svojih zapisih z naslovom *Pomen znamenja*. V njih opozori na pomembnost ljubečega odnosa do sebe in do vseh drugih, ob tem pa predstavi tudi globoko vrednost posebnega simbola, opore na poti do sebe in svojih želja. Navdihujoče branje, ki kar kliče k uporabi prebranega v vsakdanjem življenju! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Pot srečanja

Jorge Bucay

prevod: Tina Malič

Mladinska knjiga, zbirka Kažipot, 2016, pt. v., 346 str., 24,94 €

Argentinskega pisatelja Jorga Bucaya, terapevta, predvsem pa pripovedovalca zdravih zgodb (tj. zgodb, ki v bralca položijo uvid – prek zgodbe drugega namreč s pomočjo identifikacije lahko doseže katarzo in posledično spremembo ravnanja pri sebi in odnosih) pri nas že dobro poznamo. Njegove knjige so dobro brane tako po svetu kakor tudi pri nas. V zadnji knjigi se avtor dotakne poti srečanja z drugim – odkrievanje drugega, ljubezni in spolnosti. Njegov prepoznavni slog, samoironija, humor, predvsem pa svojevrsten pristop pri ukvarjanju z odnosi, ljubeznijo in spolnostjo, bi prav lahko postal (če že ni) posebna modaliteta psihoterapije (po Bucayu). Knjiga bo zagotovo spet prepričala ljubitelje njegovih knjig in zgodb, ki še dolgo odmevajo v bralcih. > SABINA BURKELJCA

Glavo gor!

Claudia Croos-Müller

ilustracije: Kai Pannen

prevod: Alenka Novak

Celjska Mohorjeva družba,

2016, t. v., 40 str., 15 €

Glavo gor, prsi ven, dihanje »po slami« zehanje, brundanje, smehljanje in smejanje ter še pet podobnih reči in obvladali boste vseh dvanajst vaj za energijo in dobro voljo, ki lahko takoj pomagajo ob stresu, tesnobi in drugih stiskah. Na svoje razpoloženje najlaže vplivamo z lastnim telesom in opisane vaje dokazano pomagajo brez stranskih učinkov! Vaje prikupno in humorno predstavi dobrovoljen in zabaven oven Oskar. V življenju se obremenitvam in slabemu razpoloženju ne moremo izogniti, lahko pa poskrbimo, da nas ne uničijo, da zaradi slabe volje ne zbolimo. Ker psihična obolenja danes predstavljajo kar tretjino najpogostejših obolenj, bo nam vsem ta drobn priročnik prišel zelo prav. > SONJA JUVAN

Zberi pogum

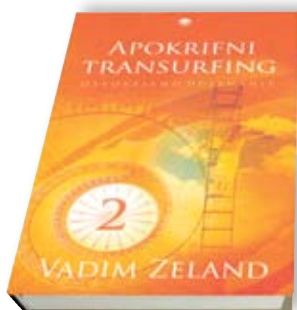
Cheryl Strayed

prevod: Sanda Šukarov

Mladinska knjiga, 2016, t. v., 152 str., 16,95 €

Cheryl Strayed, avtorico epske pustolovščine *Divja*, v kateri opisuje svoje življenje in razloge, ki so privedli do tega, da se je podala na več tisoč kilometrov dolgo Pacifiško pohodno pot, seveda prav dobro poznamo tudi pri nas. *Zberi pogum* je njena nova knjižica, ki je izšla nedavno, gre pa za darilno izdajo, v kateri je avtorica zbrala izreke in rekla, ki jih je tako ali drugače zbirala že dolgo časa, vse pa je že davno nazaj začelo s prvim, ki se glasi: »Ljubi mnoge, zaupaj redkim in vselej veslaj v svojem kanuju« in ji je še zmeraj med najljubšimi. Izreki, ki tu in tam preraščajo tudi v kratke zgodbe, pa niso le kratke inspiracije za življenje, ampak tudi različne in zelo neposredne avtoričine modrosti, denimo razlogi, zakaj ljudje skačejo čez plot, zakaj je treba povedati, če človek spi še s kom drugim razen s tistim, ki misli, da spi samo z njim ipd. Dopoljiva, mestoma brutalno iskrena knjižna kolekcija. > SAMO RUGELJ

Apokrifni transurfing 2

Osvobajamo dojemanje

Vadim Zeland

prevod: Miroslava Jakopec

Primus, zbirka Nezavedno,

2016, m. v., 235 str., 24 €

Nadaljevanje knjige *Apokrifni transurfing* ruskega fizika, mistika in pisatelja (o transurfingu je napisal pet knjig, vse pa so prevedene v angleščino), izhaja iz prepričanja, da se ljudje vse bolj vpletamo v družbeni in splošni življenjski sistem, ki ni naraven, vanj pa nas vse intenzivneje vodijo tako tehnološki napredek kot človekov pohlep. V prvi knjigi je Zeland razreševal številna vprašanja o zdravju in boleznih, ljubezni in spolnosti ter uspešni karieri in družinskih odnosih. V drugem delu pa se (še) podrobneje posveti učinkovitim tehnikam za pripravo zdravilne žive hrane, postopnemu prehodu na nov način prehranjevanja ter obravnava temeljna načela stopnjevanja življenjske energije, ob sočasnem opuščanju slabih navad. > BETI HLEBEC

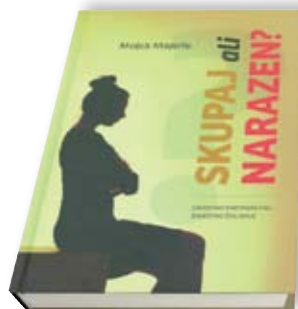
Skupaj ali narazen?

Zavestno partnerstvo –

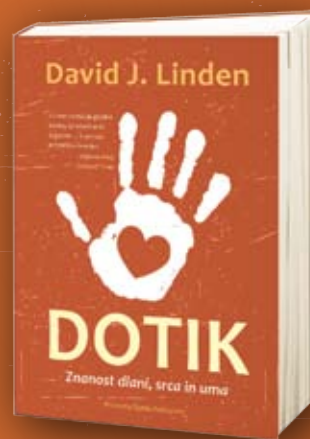
zavestno življenje

Mojca Majerle

Buča, 2016, t. v., 125 str., 17 €

Psihologinja in specialistka integrativne psihoterapije Mojca Majerle je tudi avtorica knjige *Zakaj diete ne delujejo?*. Tokrat se iz zavestnega prehranjevanja seli na področje zavestnega partnerstva, s knjigo, v kateri pretehta temeljno dilemo, ki vsaj občasno spremlja vsak partnerski odnos: naj ostaneva skupaj ali greva narazen? Dilema se pojavi kot posledica različnih težav in avtorica začne hitro obravnavati najbolj grobe primere: prepiranje, varanje, psihično, fizično in spolno nasilje, neujemanje v postelji, napačne predstave o partnerju, različnost, sprejemanje pri sorodnikih, različne želje itd. Odgovore ponuja v drugem delu, kjer se nasloni na teorijo zavestnega partnerstva, ta pa temelji na vzajemnem trudu ter sočutju. Če se to ne obnese in je potreben razhod, naj bo kakovosten vsaj ta. Še ena knjiga, ki izhaja iz popularne psihologije »čuječnosti«. > ŽIGA VALETIČ

David J. Linden

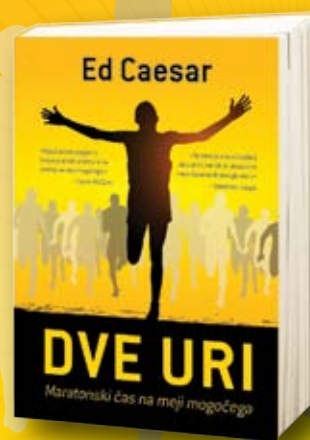
DOTIK

Znanost dlani,
srca in uma

»Linden raziskuje globino dotika, od srbečice do orgazma ... in ponuja prepričljivo branje.«

– Orlando Bird, Financial Times

318 strani, 24,90 €

Ed Caesar

DVE URI

Maratonski čas
na meji mogočega

»Ta tema je ena od najbolj aktualnih, kar jih je: absolutne meje človekovih zmogljivosti.«

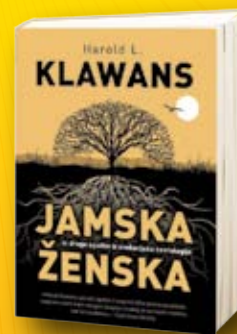
– Sebastian Junger

256 strani, 21,90 €

PRIPOROČAMO TUDI OSTALE KNJIGE IZ ZBIRKE:

560 strani

316 strani

323 strani

420 strani

Preden zaspim; Ko se zbudim

Osho

prevod: Jernej Zoran

Primus, zbirka Primula,

2016, t. v., 239/247 str., 19,90 €

»Odsotnost strahu je najpomembnejša lastnost, ki jo potrebujemo, da bi spoznali božanskost, blaženost in resnico.« Takole v svojem prepoznavnem slogu Osho, ta priznani in priljubljeni sodobni mistik, z eno od misli, zbranih v knjigi za lepši začetek dneva, nagovarja sodobnega človeka in mu v nadaljevanju nežno polaga na srce, da v življenju lahko napravimo korak naprej le tako, če si dovolimo izkusiti tudi nevarnost in negotovost. Prav zaradi tega, poudarja, je življenje lepo, in če se bomo naučili uživati v vseh njegovih pustolovščinah, tukaj in zdaj, v tem trenutku, bomo končno postali živi, okusili bomo božanskost pa tudi večnost. V tem duhu Osho skozi obe knjigi – prvo, ki nam ob prebiranju misli pomaga lepše začeti dan, in drugo, ki nas ob zbranih preprostih, a zelo globokih modrostih zaziba v blagodejni spanec – prepleta svoje zbrane misli. Njegova razmišljanja lahko prebiramo posamezno, drugo za drugim, ali pa nanizane misli, zbrane za vsak dan v koledarskem letu, vsrkavamo z uporabo obeh knjig hkrati. Tako bo naše potovanje skozi življenje veliko lahkotnejše. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Moč miselnosti

Kako uresničiti svoje zmožnosti

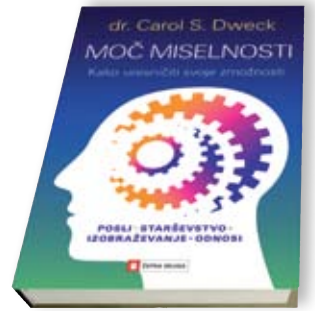
Carol S. Dweck

prevod: Niki Neubauer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 334 str., 10,90 €

Carol S. Dweck (1946) je ameriška socialna psihologinja in profesorica na Stanfordu, ki se je leta 2006 prebila z uspešno in odmevno knjigo *Moč miselnosti*, v kateri analizira pomen miselne naravnosti pri reševanju vsakodnevnih izzivov. Po njenem prepričanju človekovo sposobnost za premagovanje problemov ne prinašata samo inteligenca ter splošna človekova nadarjenost, temveč (predvsem) tudi to, kakšne vrste miselnost premore. Pri tem Dweckova razlikuje dve osnovni vrsti, togo in prožno; prva se pri posameznih problemih in življenjskih spodrseljajih zatakne, zasidra in zacikla ter onemogoča nadaljnji razvoj in napredovanje, druga pa se iz tega, kar človek izkusi, nekaj nauči ter to uporabi pri nadaljnjem bivanju in (raz)reševanju prihodnjih dogodkov in preizkušenj. Avtorica svoj koncept človekove miselnosti naravnosti ponazarja z mnogimi primeri iz konkretnih življenjskih usod, svojo »metodo« pa aplicira na različna področja človekovega bivanja, od zasebnega do publicnega življenja. > SAMO RUGELJ

Duša brez spon

Potovanje onkraj samega sebe

Michael A. Singer

prevod: Jure Šešet

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 230 str., 10,90 €

Leto 2016 je Shakespearjevo leto in glede na to, da knjiga pretežno govori o zvestobi sebi, bom izpisala kar verz iz uvoda, ki dobro povzema duha knjige – »Nad vsem pa to, da bodi sebi zvest – temu sledi kot noči dan, da potlej ne boš nikogar nikdar varal.« Avtor knjige Michael A. Singer je že leta 1975 ustanovil središče za jogo in meditacijo, kjer se shajajo ljudje vsakršne vere ali nazora, ki želijo doživeti notranji mir. Kdo sem? Kako utišam škodljive misli? Kaj moram narediti, da se bom umiril in mi tovrstne misli ne bodo krojile življenja? Kako ustvariti pretok srčne energije? Avtor pravi, da se vse začne z opazovanjem in zavedanjem, kaj se dogaja v tebi, in z odprtostjo (pretočnostjo) srca in uma. > SABINA BURKELJCA

Trdno stoj

Lahko premagaš nasilje (in druge stvari, ki te vlečejo na dno)

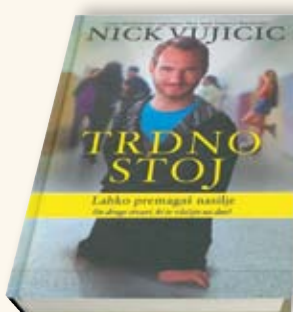
Nick Vujicic

prevod: Nina Petelinšek Munoz

Društvo Zaživi življenje,

2016, t. v., 218 str., 19,90 €

Kako premagati nasilje in se postaviti zase? Kje poiskati uteho in kako pozdraviti ranjeno dušo? To je le nekaj osnovnih vprašanj, na katera avtor knjige, ta neverjetni človek, ki neustavljivo moč črpa iz svoje drugačnosti, ponuja številne odgovore

Deček s tatujem na srcu

Resnična zgodba

Simon Mičić

Vsemu si kos, 2016, m. v., 208 str., 34 €

Govorjenje o spolni zlorabi mladih fantov v najbolj občutljivih letih je (ne samo) v naši družbi še vedno tabu, zato gre občudovati pogum vsakega, ki je to sposoben priznati, še posebej, če to stori javno. Simon Mičić to stori v neprizanesljivi osebni knjižni izpovedi, v kateri pred nas položi svoje življenje, polno polomov in stranpoti, od alkoholiziranosti in izletov v psihiatrične ustanove do finančnih zlomov in socialnega neravnovesja, potem pa tako sebi in drugim razkrije, da pomemben vzrok za to korenini v dejstvu, da ga je očim v otroštvu spolno zlorabil. Bolečo spoznanje, ki ga je desetletja odrival v nezavedno, in brezplodno razčiščevanje s storilcem pa pri njem ne povzroči prijaznjenosti z obstoječim stanjem in vdanosti v življenjsko usodo, temveč ga spodbudi, da zakoplje po sebi in dosedanjem življenju ter v tem, skupaj z branjem knjig za samopomoč, najde moč za spreminjanje samega sebe ter kreativno destrukcijo preteklih slabih navad in uničujočega načina življenja. Iskreno. > SAMO RUGELJ

pa tudi nasvete. Teme nasilja se ni lotil naključno. Nasprotno, »brez rok, brez nog, brez obrambe, rojen brez okončin, sem bil uresničitev sanj vsakega nasilneža«, odkrito zapiše in doda, da se je zato pogosto počutil osamljenega, pa vendar ni bil nikdar sam. Znal je poiskati pomoč v domačih in prijateljih, h katerim se je zatekal ob trenutkih, kadar je bilo prehudo. In podobno zatočišče si naj napravi, svetuje ta priljubljeni motivator, prav vsak od nas. Najprej moramo zgraditi varno območje znotraj sebe, se naučiti zaupati, da smo takšni, kot smo, popolnoma v redu. Trdni notranji temelji, okrepljeni tudi z duhovnimi vrednotami, ter pomoč ljudi, na katere se lahko zanesemo, nam bodo v oporo pri zoperstavljanju vsemu, kar nam pride na pot v življenje. Nick, ki na vse, kar mu je prineslo življenje, gleda kot na izziv in priložnost za rast, je najboljši vzgled za to, da zmoremo trdno stati in ohraniti upanje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

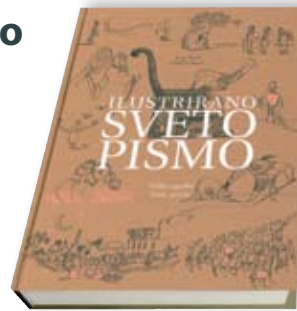
Šola Luči; Pot do Resnice
Petra Dobnikar, Uroš Dobnikar
Skrivnost, 2016, m. v., 260 str., 27 €

Če se nauki za lepše in polnejše življenje do zdaj nikakor niso usidrali v vaše bistvo, bo po branju te knjige vse precej drugače, saj je napisana zelo dovršeno in sistematično, obenem pa tudi zelo občuteno. Avtorja nas najprej soočita z dobro poznanimi zakoni vzroka in posledic ter nas streznita s spoznanjem, da si prav vse tegobe tega sveta nakoplujemo sami. Zunanji svet je le odsev naših notranjih prepričanj, zavor in blokad, zato nam predstavi številne vzorce, ki so posejali seme negativnega delovanja, nato pa nas v nadaljevanju spodbudita, kako naj razmišljamo in ravnamo po novem. Ponudita nam razlage o moči svobodne volje, delovanju našega uma in duhovnih sil ter nas na koncu bodrita z ogromno praktičnimi nasveti za osebno prebujenje. Vsebinsko vsestransko uporabne knjige z vsako stranjo dokazuje, da sta avtorja – Petra je akademska pianistka in profesorica klavirja, Uroš pa kirurg travmatolog v UKC Maribor – vajo vključila ogromno znanja in osebnih izkušenj, predvsem pa obilo empatičnosti, zaradi katere napisano (še) laže nagovori in osvoji vse iskalce temeljnih življenjskih resnic. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Ilustrirano sveto pismo

Velike zgodbe Stare zaveze
Frédéric Boyer; ilustracije: Serge Bloch
prevod: Aleš Berger, Jasmina Rihar
Družina, 2016, t. v., 528 str., 44 €

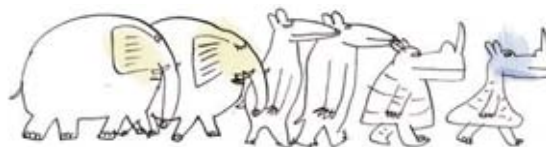
Najbolj brano knjigo v zgodovini človeštva smo do zdaj lahko brali in gledali v že res mnogih izdajah in različicah, vsekakor pa je še nismo imeli priložnost videti in brati v taki izvedbi, kot nam je na voljo tokrat. Tega projekta (prevod je izšel v istem letu kot izvirnik), ki na knjigarniške police prihaja ob pravem času, malo pred božično sezono, sta se lotila dva Francoza. Prvi je Serge Bloch, ki deluje kot oblikovalec vidnih sporočil za otroške tiskovine ter ilustrator, prepoznaven pa je po svojevrstnem preprostem slogu, pri katerem že z nekaj potezami razkrije svoje ideje. Drugi je Frédéric Boyer, pisatelj, prevajalec in strokovnjak za svetopisemska besedila. V lepo oblikovani knjigi velikega formata sta skupaj ustvarila in interpretirala 35 zgodb Stare zaveze, od Stvarjenja prek Noetove barke do Danielove knjige, pri čemer po eni strani sledita klasičnemu besedilu, po drugi strani pa sta ga s svojim besednim in slikovnim postopkom tudi (re)interpretirala ter tu in tam tudi postavila v sodobni kontekst (ko, denimo, Bloch zida »Babilonski stolp«, pri tem pa kot enega od zidakov uporablja tudi Eifflovo stolp). Čeprav so uporabljene svetopisemske zgodbe že davno kanonizirane, jim avtorja uspeta vdih-

Moj sveti krst

Spominski album
Mojca Purger
ilustracije: Daša Simčič
Družina, 2016, t. v., 28 str., 7,50 €

Spominski album *Moj sveti krst* bo trajen spomin na opravljeni zakrament, posebej še ko ga boste po več letih skupaj listali in obujali spomine. Slovenski katehetski urad je vsebino strokovno pregledal, tako da so zapisi o zakramentu in znamenjih pri krstu verodostojni. V album je moč shraniti fotografije ali risbe krščenca, botra, zavetnika ter lastne zapise o družini, imenu krščenca, o sodelujočih pri obredu, darilih, slavlju. Knjižica vsebuje tudi pesmi in molitve ter opise drugih svetih zakramentov. Še posebej sta ganljiva molitev staršev za otroka in blagoslov za novorojenčka. > SONJA JUVAN

In s sabo vzemi par vsake živali, vseh živalskih vrst na zemlji in na nebu.

niti vsak svoj pečat, saj so ilustracije sveže in tekoče, besedilo pa izčiščeno ter v lepi rimi s podobami. Nekatere zgodbe so, če je to mogoče, med seboj povezane tekoče, skoraj v obliki poglavij, spet druge so v vsebino umeščene spretno, da bralca ne vržejo iz tira. *Ilustrirano Sveto pismo* je monografija, ki jo bodo v roke radi vzeli različni bralci: od mladih, ki jim je to lahko most do pravega *Svetega pisma*, prek ljubiteljev stripov, ki bodo to knjigo postavili na polico k drugim stripovskim izdajam, do starejših bralcev, ki jih bo zanimalo, kako je videti sodobna stripovska preobleka svete knjige. Izvirno! > SAMO RUGELJ

MAYITA - ESENCA ŽIVLJENJA NA POTI

“Moja velika želja je v svetu širiti strast, harmonijo in ravnovesje ter izobraževati ljudi o zdravju in potovanjih. Ljudi želim naučiti, kako slediti in poslušati SEBE, in kako najti svojo strast in srečo. Zmanjšati želim prepad med ljudmi, ki smo si ga ustvarili sami in ponovno povezovati ljudi med seboj. Stremim k nenehnemu izobraževanju in učenju od ljudi, s katerimi se mi križajo poti, in se ob vsem tem tudi dobro zabavati.”

Ko je večina njenih sovrstnikov še sanjarila v nedrju domačega udobja, je **19-letna Mayita** iz varnega gnezda odjezdila v deželo zahajajočega sonca. Pri enaindvajsetih je raziskovala **skrite koticke Tihega, Atlantskega in Indijskega oceana** ter še pred petindvajsetim plula na prestižnih barkah Mediterana. Popotovanje po 37 deželah sveta je dekle nemirnega srca spremenilo v iznajdljivo popotnico, nadobudno kuharico, strastno pisateljico in močno, čutno mlado žensko. Mayita danes svojo popotniško strast in vse, kar jo je naučilo življenje na poti, **predano in srčno preliva na papir**.

Esenca o življenju na poti bralca prelevi v pogumnega inkovskega borca, ki brezpogojno ljubi sebe in sočloveka ter neustrašno sledi lastnemu klicu svobode. Mayita z **zdravimi in preprostimi recepti** hrani našo dušo in nam skozi **simpatične pripovedi** pomaga najti lastno formulo sreče in uspeha.

Na voljo v vseh
bolje založenih
knjigarnah, ter na
spletni strani:
www.mayita.si

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in v letošnjem letu s Prirodoslovnim muzejem Slovenije. Pri pripravi kviza sodelujeta tudi ustvarjalca Žiga X Gombač in Ivan Mitrevski.

Slovenski knjižnično-muzejski Mega kviz 2016/2017

11. cikel; Naše malo veliko morje

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

Glavna cilja kviza sta spoznavanje naravne in kulturne dediščine ter spodbujanje sodobnih pismenosti. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

Predstavitve kviza pripravljamo v sklopu Strokovne srede, 26. oktobra 2016, ob 10. uri, v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, Prešernova 20, Ljubljana.

MEGA kviz lahko od 26. oktobra 2016 rešujete v celoti (vseh 5 sklopov) na www.megakviz.si.

Letošnji cikel smo posvetili naši naravni dediščini, slovenskemu morju, ki mu je posvečena nova, interaktivno zasnovana razstava v Prirodoslovnem muzeju Slovenije.

V šolskem letu 2016/2017 so v MEGA kviz uvrščeni naslednji vsebinski sklopi:

Morja in oceani

Ali ste vedeli, da več kot 70 % našega modrega planeta – Zemlje pokriva pet oceanov ter številna morja. Več kot 97 % razpoložljive vode na planetu je morske. Slovensko morje predstavlja le majhen delček tega ogromnega ekosistema, a zato ni nič manj pomembno za biotsko raznovrstnost in tudi za ljudi. Globalni morski tokovi kot reke tople ali hladne vode s seboj nosijo hranila in kisik ter pomembno vplivajo na podnebje. Morske globine, ki ponekod segajo celo več kot 11 km pod površino, skrivajo številne zanimivosti. Zakaj jih ne bi skupaj raziskovali?

Morje ni le slana voda

Da je morska voda slana, ve vsakdo, a le težko si predstavljamo, da je v največjih globinah tlak tolikšen, kot bi bil pritisk slona na površino ene poštne znamke; temperatura je blizu ledišča in tam vlada popolna tema. A življenje je našlo pot tudi v te najbolj skrite dele našega planeta. Tu je življenja malo, ob plitvih obalah, kamor reke prinašajo hranila in je dovolj svetlobe, pa kar vrvi od raznolikih organizmov. Vsak je drugačen in prilagojen na specifične življenjske razmere okolja, v katerem živi.

Velika riba majhno žre

V naravi je pač tako, da so si nekateri organizmi s fotosintezo in kemiosintezo sami sposobni izdelovati hrano iz anorganskih snovi in jih imenujemo proizvajalci, drugi pa so potrošniki in se hranijo z drugimi organizmi. V morju so glavni proizvajalci modrozeleno cepljivke in enocelične alge. Z njimi se hranijo drobne živali, imenovane zooplankton, te pa so hrana večjim organizmom. Nenavadno je, da se največja žival na svetu, sinji kit, hrani z najmanjšimi organizmi, planktonskimi rakci. Le kam bi v ta prehranjevalni splet uvrstili človeka?

Na pogrnjeni mizi

Ribe in drugi morski organizmi so za človeka že od nekdaj pomemben vir beljakovin, vitaminov in mineralov. Tudi danes je velik del prebi-

valstva, predvsem v revnejših in manj razvitih državah, odvisen od ribolova, v razvitem svetu pa se vse bolj zavedamo, kako zdrava hrana so ribe, zato potrebe po »plodovih morja« hitro naraščajo. A ker jih jemljemo več, kot potrebujemo, in hitreje, kot jih lahko narava nadomesti, so morja vse bolj izpropana. Kako naj ravnamo, da bo morje za nas še naprej »pogrnjena miza«?

Morska potovanja

Nekatere morske živali vse svoje življenje preživijo na istem mestu, druge se lahko selijo zelo daleč. Na pot se podajo, da bi poiskale hrano ali prostor za razmnoževanje, nekatere pa se preprosto prepustijo vodnemu toku. Selitvene poti mnogih vrst so se utrjevale milijone let. V zadnjem času je človek s prekopi odprl nove poti »morskim migrantom«, z ladjami pa po svetu potujejo tudi »slepi potniki«. Tudi v našem morju vse pogosteje opazimo prišleke iz drugih morij in oceanov. Nekateri med njimi so nenavadni in zanimivi, drugi lahko tudi nevarni ...

Jezičnica

Helene Uri

prevod in priredba: Darko Čuden
ilustracije: Lan Seušek

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2016, t. v., 156 str., 21,90 €

Humorno ilustrirana knjiga norveške avtorice govori seveda o jeziku, pravzaprav o zelo velikem številu različnih jezikov. To počne nadvse domiselno in duhovito in je kot taka primerena za vse, ki imajo radi jezike, še posebej pa bo koristila tistim, ki niso nikoli razumeli, v čem je smisel razčlenjevanja stavkov, spreganja glagolov in ustvarjanja jezikovnih podob. Jezik uporabljamo za komunikacijo, ampak ali veste, s katero črko se začne največ slovenskih besed in katera je najdaljša beseda, ki je našla svoje mesto v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika*? Vsi ljudje govorimo kak jezik in avtorji knjige razmišljajo o tem, kako pridejo nove besede v nek besednjak in kakšne so razlike med govornim in pisanim jezikom, zakaj si tako radi sposojamo besede iz tujih jezikov in kako je z učenjem novih jezikov.

Privlačno so zarisani tudi razdelki o zgodovinskem razvoju jezika in besed, povezavi z možgani in o tem, kako govorijo otroci ter kdo sploh odloča o tem, kaj je slovnično pravilno in kaj narobe. Vsekakor zelo zahteven prevod, ki je v veliki meri povsem drugačen od izvirnika in odlično prirejen za potrebe slovenskih bralcev in jezikalcev ☺.

zbirka Kaj in kako

Človeško telo, Roboti;
Stari Rim; Vreme
Sabrina Rachlé; Bernd Flessner;
Anne Funck, Sabine Hojer;
Karsten Schwanke
prevod: Breda Rajar
Mladinska knjiga,
2016, t. v., 48 str., 16,95 €

Za male in velike radovedneže so pravkar izšli štirje novi priročniki, ki vas nadvse slikovito lahko popeljejo skozi *stari Rim*, ki je bil v antičnih časih gospodarska in politična velesila, svetovni imperij, ki je (večinoma) slavil svoje slavne cesarje in njihova dela, slovel pa je tudi po dirkah s konjskimi vpregami in gladiatorskih bitkah v Koloseju. Če vas bolj kot zgodovina zanimajo najnovejši, tehnično dovršeni pomočniki za delo v vesolju, v gozdu ali hlevu, boste v knjigi *Roboti* našli veliko odgovorov. *Vreme*, ki je naš vsakdanji spremljevalec pri gibanju v naravi, velja za dokaj nepredvidljivo, pa vendar si vremenoslovci prizadevajo priti mu čim bolj do dna. Niti najbolj genialen izumitelj pa si ne bi mogel izmisliti česa tako popolnega, kot je *človeško telo*, največji čudež narave s popolno usklajenostjo vseh delov telesa. Poučno in priročno branje.

Osnove programiranja

Max Wainwright

prevod: Marko Bogataj
Učila International,
2016, t. v., 127 str., 12,99 €

Če bi se radi naučili uporabljati Logo, ustvarjati igre v Scratchu, programirati v Pythonu ali delati poskuse s HTML-jem in z JavaScriptom izdelovati interaktivne spletne strani, potem vas bo ta sodobno ilustrirani vodnik korak za korakom pripeljal do zelenega cilja. Programske veščine bodo prišle prav tako začetnikom in tistim, ki šele vstopajo v svet kodiranja, kot tistim, ki bi radi osvežili svoje znanje.

Neuradni Pokemon Go vodnik po terenu

Ivy St. Ive

prevod: Marko Bogataj
Učila International,
2016, m. v., 208 str., 12,99 €

Avtorica, vrhunska profesionalna trenerka pokemonov, vam bo v tem neuradnem vodniku po terenu izdala nekaj ekskluzivnih nasvetov, trikov,

zvijač, strategij in bližnjic, s katerimi boste polovili vse, kar si želite. Toda preden začnete loviti in trenirati svoje pokemone, svetuje, da poskrbite za varnost tako na spletu (ustvarite si poseben »slamnat« Googlov račun) kot v naravi, na cesti ali na igrišču. Vedno hodite v skupinah, bodite pozorni na okolico in oblecite se vremenu primerno, potem pa poiščite tiste najredkejše in razvijte močno zbirko. Go!

Invazivne tujerodne rastlinske in živalske vrste

Barbara Bajd

Hart, 2016, m. v., 32 str., 12,90 €

Pod resnim naslovom te knjige se skrivajo tiste rastline in živali, ki so bile tako ali drugače, pogosto s človekovo pomočjo, prenesene iz svojega naravnega okolja v neko drugo, kjer so se ustalile in se začele širiti. Ker pa v novem okolju (travniki, gozdi, reka ...) nimajo naravnih sovražnikov, povzročajo škodo ekosistemu ali škodljivo vplivajo nanj. V priročni knjižici je podrobno predstavljeno nekaj vrst.

Sem spada nekaj dreves (robinija, ameriški javor ...) in grmovnic (japonska medvejka, metuljnik), veliko zeli (ambrozija, orjaški dežen, kanadska in orjaška zlata rozga, sirska svilnica ...) pa tudi nekaj vodnih rastlin (račja zel, vodna solata.) Če se nam zdi, da lahko rastline še nekako obvladamo, pa je več težav z živalskimi vrstami, predvsem žuželkami (tigrasti komar in harlekinska pikapolonica), pa plazilci (rdečevratka) in sesalci (nutrija, pižmovka). Poučno!

Otok nenavadnih otrok

Ransom Riggs

prevod: Jedrt Maležič

Sanje, zbirka Luna, 2016, m. v., 352 str., 15,95 €

Jacob je rad poslušal zgodbe, ki mu jih je pripovedoval stari oče. Vznemirljive dogodivščine o fantastičnih krajih, pošastih in otrocih z nenavadnimi lastnostmi, kot sta na primer lebdenje ali nevidnost. Čeprav mu je dedek zatrjeval, da je vse res, je Jacob med odraščanjem te pripovedi pripisal dedkovi bujni domišljiji. Toda nekaj let kasneje ga najde umorjenega, poleg pa grotesknega človečnjaka z jeguljastimi lovkami v ustih namesto jezika – pošastjo

iz dedkovih zgodb. Razvzlavljanje uganke ga pripelje do sirotišnice ob valižanski obali. Tam otroci z neobičajnimi sposobnostmi živijo v časovni zanki, kjer se vsak dan odvrti isti datum iz leta 1940, ko je svet že spoznal grozote druge svetovne vojne ... Roman prekinjajo enostranske, črno-bele starinske fotografije (z gotskimi) motivi čudaških otrok. Te dopolnjujejo besedilo in skupaj s skrivnostno in nadnaravno zgodbo tvorijo samosvojo bralno izkušnjo. Vzdušje pri branju je odlično in ne preseneča, da je knjiga postala velika uspešnica (med drugim je več kot 70 tednov vztrajala na prodajni lestvici New York Timesa). V izvorniku sta izšli že dve nadaljevanji in predelava v grafični roman, te dni pa lahko v kinematografiji ujamete tudi filmsko različico z naslovom *Dom gospodične Peregrine za nenavadne otroke*, ki je ni režiral nihče drug kot mojster čudaškega, Tim Burton. > ALEŠ CIMPRIČ

Pesem o razbitem nosu

Arne Svingen; prevod: Darko Čuden

Zala, 2016, t. v., 160 str., 24,95 €

Suhljati trinajstletnik Bart v šoli uspešno prikriva svoje revno poreklo, pa tudi svojo mamo in neuspešne treninge boksa. Bolj kot boksarski ring ga zanima operno petje, zato je vesel, ker ga nasilni sošolci po nekem čudežu bolj ali manj pustijo pri miru. Dokler se nekega dne ne začne zblíževati s privlačno sošolko Ajdo, ki pa žal ne zna držati jezika za zobmi. Njegov navidezno mirni svet se nepričakovano začne rušiti, sošolci ga žalijo, norčujejo se tudi iz njegove mame, za nameček pa razrednik izve tudi za njegov pevski talent in ga poskuša prisiliti, da bi javno zapel na zaključnem šolskem tekmovanju. Bart si domišlja, da bi se njegovo življenje, polno težkih in grobih udarcev, spet postavilo v svoje mirne tirnice, če bi našel očeta, ki ga že tako dolgo išče. Ali res? Morda pa je rešitev za njegove težave bliže, kot si misli ... morda je v njem samem. Pogumno delo priljubljenega norveškega mladinskega pisatelja je prejelo več priznanj in nagrad v kategoriji mladinske književnosti in veseli smo, da ga lahko beremo tudi v slovenščini. > RENATE RUGELJ

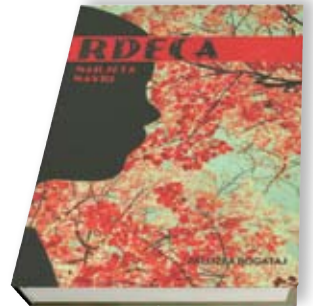

Rdeča

Marjeta Mavri

Bogataj, 2016, m. v., 251 str., 15 €

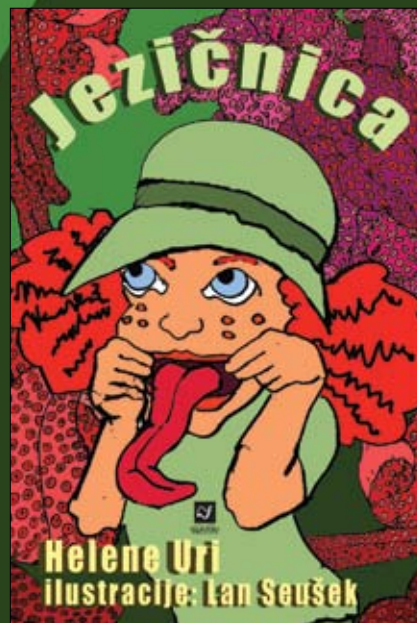
Princesa Suzana si je bolj kot kar koli na svetu želela, da bi postala bojevnica, zato je nekega dne na vrat na nos zapustila svoje udobno življenje in se podala do mojstra Ugvaaja, da bi se vključila v njegovo kraljevo vojsko. Že v prvem boju z eno od kraljevih bojevnic je dokazala, da je narejena iz testa za zmagovalke; bila je pogumna in neustrašna, in ker je zlahka premagala izkušeno bojevnico, jo je mojster Ugvaj uvrstil med najboljše bojevnike z rdečim trakom ter ji zato nadel vzdevek Rdeča. Za nekdanjo princeso se je takrat začelo bojevniško življenje z vsemi izzivi, med katere je spadalo tudi iskanje pogrešanega prijatelja Ezava, srečanje z nenavadnimi vilinci in z zlobnimi škrti ter še marsičim ... Zgodba o pogumu, neustrašnosti in čudežni moči volje bo očarala vse ljubitelje tovrstnega, v zadnjih letih tako priljubljenega domišljjskega čtiva. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Jezičnica govori o jeziku, pravzaprav o veliko različnih jezikih. Na zelo zelo resna in na prvi pogled dolgočasna vprašanja o jeziku odgovarja duhovito in tako, da jo lahko vsi čim lažje razumemo!

Jezičnica

trda vezava,
156 str.,
21,90 EUR

Čoharije

Zgodbe, pesmi in uganke s podobami Zvonka Čoha
Hans Christian Andersen et al.
izbor in urejanje: Zvonko Čoh et al.
ilustracije: Zvonko Čoh
prevod: Kristina Brenkova et al.
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2016, t. v., 384 str., 39,90 €

V skoraj štiristostranski veliki slikanici so zbrane zgodbe, pesmi, uganke in pravljice priljubljenih domačih (in tujih) avtorjev, ki jih vse družijo ilustracije Zvonka Čoha, dobitnika številnih nagrad in ustvarjalca, ki s prepoznavnim humorom naturalizmom bogati domači umetniški prostor. »Zvonko Čoh. Tako zvočno zveni ime človeka, ki že več kot pol stoletja čoha po papirju z vsemi mogočimi čopiči, barvicami, svinčniki, pasteli, kredami in bogsigavedi še s čim,« se začne spremna beseda te velike barvne monografije, ki je lepo zaokrožila pravkar obeleženo avtorjevo šestdesetletnico. Čoh je zagotovo med bralci, malimi in velikimi, najbolj znan po desetinah knjig, ki jim je vdahnil svoje značilne barvne mojstrovine in poleg klasičnih in sodobnih domačih junakov (Teta Magda, Kekec in Bedanec, Urška, Grdaviši, Cefizelj, Čofli, Kuzma ...) upodobil in oživil tudi Andersenove (Bedak Jurček) in Grimmove (Obuti maček). Vendar njegova ustvarjalnost sega še onkraj meja knjižnih platnic, saj vzporedno ustvarja tudi kratke risane filme (*Poskušaj migati dvakrat*, *Poljubi mehka me radirka*), je soavtor prvega celovečernega risanega filma (*Socializacija bika*), dela stripe in sodeluje pri različnih oblikah vizualnih komunikacij. Milan Erič je zanj zapisal, da »v vsakem bitju, v vsakem predmetu, stvari in pojavu vidi dušo. Vsem nariše oči, nos in usta, zato so v njegovih ilustracijah posebej celotni kamni, planeti, špageti, oblaki, veter ... in celo prazen nič.« Veseli smo, da je vsaj del njegovega pisane domišljijskega sveta na voljo tudi bralcem. > RENATE RUGELJ

Šnofijeva družina 2

Boštjan Gorenc, Matej de Cecco
Mladinska knjiga,
2016, t. v., 80 str., 19,95 €

Veseli smo, da se tradicija mladinskih stripov priljubljenega avtorskega dvojca (vsestranskega Boštjana Gorenc in ilustratorja Meteja de Cecca) iz *Pila* nadaljuje tudi v knjižni obliki. Šnofi, najbolj carski pes na svetu in njegova

lepša polovica Kodrlajsasta Pepca skupaj s Čopkom in Pilkom skačejo iz gusarske pustolovščine, preko super zagate do kiparskega špetira in mladim bralcem obljublajo, da jim ne bo dolgčas in jih bo strip zagrabil huje kot sladkovodni lovkači. Preverite. > BETI HLEBEC

Bobri; Sam; Rod; Vrh

Janez Jalen; ilustracije: Tamara Korošec
Celjska Mohorjeva družba,
2016, m. v., 780 str., 29 €

Klasična pustolovsko-zgodovinsko-arheološka knjižna trilogija, slovenski *Gospodar prstanov*, *Igre lakote* in *Boter* v enem, ki je v celoti izšla v letih 1942 in 1943, je bila, kot lahko vidimo zdaj, v času knjižnih trilogij, v svojem konceptualnem smislu daleč pred svojim časom, zaradi tega pa je izjemno vplivna še danes. Spodaj podpisani ima taborniško ime Molčecji bober, ki si ga je pridobil kot veliki ljubitelj *Bobrov* na eni strani in zaradi tega, ker je uspešno izvedel večščino molčecnika (biti tiho od sončnega vzhoda do zahoda) na drugi, kar samo priča o tem, da je včasih biti mlad in brati *Bobre* skoraj pomenilo eno in isto. Prigode Ostrorogega jelena, njegovega osamosvajanja, postavljanja lastnega kolišča, njegovega vzpona in oblikovanja lastnega rodu, ki pa kot minljiva oseba ob koncu tretjega dela doživi svoj bivanjski zaton, pa so v zadnjem času dobile dve novi preobleki: animirano, v kateri so ustvarjalci z znanimi koliščarji povezali tudi barjansko kolo, in z na novo ilustrirano izdajo, ki bo to zimzeleno delo, povrh vsega tako, ki ga lahko berejo tako mladi kot odrasli (torej tudi *crossover* literatura pred svojim časom), skušala približati mladim, sodobnim bralcem. > SAMO RUGELJ

Tiranska teta

David Walliams
ilustracije: Tony Ross; prevod: Milan Dekleva
Mladinska knjiga, 2016, t. v., 408 str., 22,95 €

Tiranska teta je že četrta knjiga Davida Walliamsa, prevedena v slovenščino, v seriji, v kateri se naslovi začnejo na iste črke (*Babica barabica*, *Zlobna zobarka*, *Mihec milijarder*). V njej nastopa skoraj trinajstletna deklica Zvezdana, ki s svojimi starši živi v dvorcu Saksida. A ne prav dolgo in ne prav srečno, saj ji starši umrejo v prometni nesreči. Zvezdana nesrečo preživi, a je več mesecev v komi, zanjo in za njen dvorec, ki ga je podedovala, pa bi morala skrbeti teta. Deklica je trdno odločena, da ne bo verjela vsega, kar ji napeleta zlobna teta, zato se odloči pobegniti, a jo na žalost ujame tetina sova Wagner. Zvezdana pristane v temni in strašljivi kleti, kjer spozna duhca, ki že več let straši v njihovem dvorcu. Ta jo reši in skupaj se podata na nevarno potovanje, polno nepričakovanih obratov. Bosta uspela premagati zlobno teto? Preberite zgodbo in se potopite v pisateljev domišljijski svet. > ZOJA RUGELJ, 11 LET

leo, leo v letošnjem šolskem letu
začenjamo z obiskom

KRISTIN STEINSDÓTTIR,

ki bo med 7. in 11. novembrom obiskala Slovenijo.

Malinc

V ponedeljek, 7. novembra 2016,
ob 19. uri,

vas vabimo

v Trubarjevo hišo literature

(Stritarjeva ul. 7, Ljubljana)

na pogovor s

Kristin Steinsdóttir.

Pogovor ob knjigi **ANGEL V SOSESKI**
bo moderirala **Breda Biščak**,
v njem pa bosta sodelovali še prevajalki
Kristina Jurkovič in **Tadeja Habicht.**

www.malinc.si @ info@malinc.si

Kristin Steinsdóttir

je ena najbolj priznanih islandskih pisateljic za otroke, proslavila se je tudi kot avtorica za odrasle. Prejemnica različnih nagrad in nominacij, med drugim tudi Nordijske in Islandske nagrade za otroško književnost, je bila nominirana tudi za nagrado Nordijskega sveta za književnost. Za zasluge na področju islandske književnosti je bila odlikovana z najvišjim odlikovanjem Republike Islandije, z redom Sokola.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Malinc

Pletene pošasti za male pošastneže

20 ljubkih pletenih kompletov živalskih kap, rokavic in copatkov

Nuriya Kheday

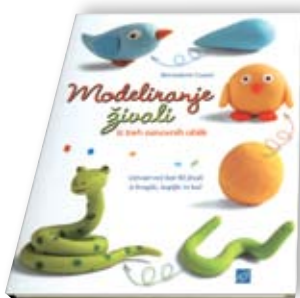
fotografije: Alexandra Vainshtein

prevod: Ana Inkret

Kmečki glas, 2016, m. v., 144 str., 19 €

Prihaja zimski čas in če si večere radi krajšate s premikanjem pletilk med mehкими volnenimi nitmi, potem bodo ti ljubki kompleti živalskih kapic, rokavic in copatkov pravi izziv za vaše spretne prste. Puhači zajčki, medvedji mladiči, ljubke pande in živahne žabe bodo gotovo razveselile vašega ali sosedovega malčka, ogrele bodo njihova ušesa in prstke, pogled nanje pa bo ogrel tudi marsikatero srce mimoidočega.

Modeliranje živali iz treh osnovnih oblik

Ustvari več kot 40 živali iz kroglic, kapljic in kač

Bernadette Cuxart

prevod: Niki Neubauer

Celjska Mohorjeva družba, 2016, t. v., 96 str., 19,50 €

Zakaj ne bi kakega deževnega popoldneva preživeli v družbi svojega malčka in poskrbeli za svojo in njegovo zabavo. Vse kar potrebujete je navaden plastelin ali podobna druga modelirna masa, valjar in kak zobotrebec, morda plastični zamašek ali košček vrvice in seveda nekaj domišljije. Avtorica vas bo v preprostih korakih naučila preko treh osnovnih oblik plastelina (kroglice, kapljice in kače) izdelati več kot 40 različnih živalskih likov, ki bodo razveselili marsikoga.

Moj prvi zabavni origami

prevod: Eva Žerjav

Učila International, 2016, m. v., 80 str., 6,99 €

Tradicionalna japonska umetnost zgibanja papirja je stara že več kot dva tisoč let in legenda pravi, da če želite, da se vam izpolni želja, morate zgibati tisoč žerjavov. Ampak začne se z enim, in ne žerjav ni najenostavnejši, začnite raje s kitom ali raco, nadaljujete z metuljem, žabo in kraljevsko kobro, končajte pa s kakšnim od dinozavrov, vesoljskim plovilom ali gasilskim avtomobilom. Zabavno in ustvarjalno.

Založba Zala Zakladnica zgodb za vse generacije!

Poiščite Zaline jesenske novosti na www.zalozba-zala.si in na [facebook.com/zalozba.zala](https://www.facebook.com/zalozba.zala)

Brcanje lune

Roy Berocay

prevod: Jurij Kunaver

Zala, 2016, t. v., 93 str., 19,95 €

Kljub fantovskemu naslovu v knjigi nastopa deklica Sara, ki želi postati nogometašica, a ji starši to na vse načine preprečujejo. Ne dovolijo ji igrati nogometa in se zabavati s fanti na igrišču, in če ji to občasno uspe, mora za kazen sama pospraviti sobo, kar je prav gotovo grozljivo. Nekega dne pa odkrije, da ima njena mama tudi »šibko točko«. Ko je bila mama deklica, je želela postati baletka, a ji starši tega niso dovolili, zato je to misel raje opustila. Ni bila tako pogumna in vztrajna kot Sara. Ta je mamu dokončno prepričala in pogovorila se je z očkom. Potem Sara sprejme strašno stavo z debelim sovražnikom. Da bi preprečil katastrofo, jo očka začne učiti nogometa. Se bo to obrestovalo? Bo Sari- na ekipa zmagala? > ZOJA RUGELJ, 11 LET

Moj prijatelj je drugačen

Nina Novak Kerbler

ilustracije: Mojca Fo

Celjska Mohorjeva družba, zbirka Prijazna družba, 2016, t. v., 40 str., 15 €

Čeprav sta Filip in Jetmir skupaj hodila v vrtec, postaneta prava prijatelja šele v šoli. Takrat Filip opazi, da so se na Jetmirja, ki prihaja s Kosova, zaradi njegovega porekla (vera, drugačni običaji) spravili sošolci in celo nasilneži. Odloči se, da mu bo pomagal. Zgodbo spremlja nekaj podatkov o tujcih pri nas in vprašanj, ki pomagajo pri pogovoru z otroki. Slikanica o priseljevanju in integraciji tujcev, predvsem pa njihovi diskriminaciji v novem okolju, prihaja med mlade bralce v pravem času. Predšolske otroke in šolarje prvega triletja, ki jim je namenjena, uči razumevanja in sprejemanja drugačnosti, predvsem pa strpnosti. Spoznavanje in razumevanje drugih kultur namreč vedno obogati naše življenje, predvsem pa prinese nova spoznanja. > KRISTINA SLUGA

Škratovile najdejo mamo

Desa Muck

ilustracije: Tanja Semion

BP, 2016, t. v., 40 str., 19,95 €

Lani smo prvič spoznali škratovile, ljubka drobna leteča bitja, ki se rodijo, kadar se zaljubita škrt in vila. Njihov miren vsakdan je takrat v gozdu na glavo postavil prikupen novofundlanec, tokrat pa se leteče deklice ne morejo dovolj načuditi zaposleni mami, ki je še nikoli niso srečale v svojem gozdu. Utrujena mama se je tja zatekla, da bi našla vsaj malo miru pred svojimi štirimi

kričači, ki so razgrajali doma, potem pa je poskusila v red spraviti še nagajive škratovile. Pri slednjih ji sicer ni uspelo, a po vrnitvi iz gozda je doma ubrala kar dobro taktiko. > RENATE RUGELJ

Medved velikan

Kristien Dieltiens

ilustracije: Seppe Van den Bergh

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Narava, 2016, t. v., 141 str., 19,90 €

Mali Medo je še majhen, a pogumen za tri! Nekega dne se odloči, da ima Maminih nasvetov dovolj, in se odloči sam podati v svet.

No, tako pogumen vendarle ni, do bližnje kmetije, kjer bi se lahko posladkal z medom, pa ga kljub Maminim opozorilom vseeno zanese. In zgodi se nesreča! Vmes se seznanimo še z gozdno družino (Lisjak, Sinička, Miška itd.), živalmi na kmetiji in ljudmi, ki so čisto posebni, a vseeno prijazni. Knjiga, ki uči razumevanja med živalmi in ljudmi, odkriva naše skupne lastnosti (vsi se česa bojimo) in razlike, ki pa ne smejo biti ovira za naše sožitje. > KRISTINA SLUGA

Moj dedek

Marta Altés

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga, zbirka Čebelica, 2016, t. v., 28 str., 12,95 €

Španska ilustratorica, ki živi in dela v Londonu, je za dober ducat knjig prejela vsaj pol toliko nagrad. Njen prepoznaven likovni stil pride lepo do izraza tudi v tej preprosti, a globoko izpovedni medgeneracijski slikanici. Mali medo, kadar le utegne, preživlja čas s svojim ostrelim dedkom medvedom. Dedek je včasih ves živahen in zabaven, spet drugič ga mučijo starostne težave, a vnuček ga ima rad prav takšnega, kot je. Lepa klasična čebelica. > RENATE RUGELJ

Čarobna školjka

Manica K. Musil

Pivec, 2016, t. v., 28 str., 14,90 €

Nova slikanica Manice K. Musil, ki je bila s svojo unikatno tehniko tekstilnih ilustracij večkratno nagrajena za svojo knjigo Pobalinska Pujsa, v Čarobni Školjki predstavi šestletno Marjetko in njene dogodivščine. Deklica ne more hoditi, kar jo seveda žalosti, to pa se spremeni, ko jo živali v ribniku pripeljejo do čarobne školjke, ki zna čudovito pripovedovati zgodbe. Pripovedovanje in poslušanje zgodb kot pot do notranjega prebujenja. > RENATE RUGELJ

Na kmetiji; V savani

Federica Iossa

prevod: Irma Toman

Okaši, 2016, t. v., 24 str., 12,99 €/knjigo

Dve prikupni »knjigi razprostranki«, ki se ne listata, kot običajne kartonke od desne proti levi, ampak se odpirata tudi navzgor in navzdol, kot stranice škatle iz katerih na koncu sestavite sliko bosta vašim malčkom prinesli veliko veselja. Ob prebiranju kratkih zgodbic in ugank, oponašanju živali, mukanju in kikirikanju na kmetiji, ali zavijanju hijene v savani, se bo pred otrokom razprostrla velika bralna površina, zato je najbolje, da si pred branjem zagotovite dovolj prostora na mizi. > BETI HLEBEC

zbirka Kdo sem jaz?

Tok, tok ... Kdo živi tukaj?;

Kikiriki, jaz živim tukaj!;

Čigave so te oči?

Maria Loretta Giraldo

prevod: Matic Lombar

Narava, 2016, t. v., 26 str., 6,90 €/knjigo

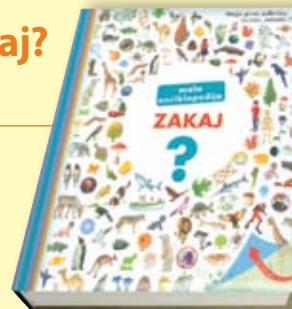
V Zbirki *Kdo sem jaz?* so zbrane tri kartonke za najmlajše ljubitelje knjig, ki skozi pisane ilustracije in vesele rime otroku pomagajo vzdrževati pozornost, prepoznati živali in sodelovati pri branju.

Kdo se skriva za očkami na sosednji strani, kdo živi v rumenem kokošnjaku in kakšen domek imajo mravlje? > BETI HLEBEC

Mala enciklopedija Zakaj?

prevod: Ludvik Jevšenak

Narava, 2016, t. v., 68 str., 14,90 €

Prva raziskovanja narave se pogosto končajo z vprašanjem ZAKAJ? Vežana so lahko na podeželsko življenje, na morje, gorovje, živali, telo, zemljo in nebo. Zakaj je trava zelena? Zakaj nastanejo valovi? Zakaj netopir spi z glavom navzdol? Zakaj imamo kosti? Zakaj piha veter? Poznate vse odgovore, če ne, poiščite pomoč v slikovitem priročniku in za utrjevanje znanja rešite še kviz na koncu. > BETI HLEBEC

leo, leo

je projekt motiviranja za branje, ki spodbuja pridobivanje medkulturne zmožnosti in igranje usmerja v poglobljeno razumevanje literarnega besedila.

Letos prebiramo:

Juan Kruz Igerabide: *Jona v stiski = Jonás en apuros, Jona ima veliko težavo = Jonás tiene un problema muy gordo,*

Agustín Fernández Paz: *Ime mi je Skywalker,*

Care Santos: *Prodám očeta,*

Mariasun Landa: *Moja roka v tvoji.*

K sodelovanju vabimo vrtce, osnovne šole, knjižnice, ter vse, ki uživajo v dobri mladinski književnosti in si prizadevajo za dvig bralne pismenosti.

V okviru projekta ponujamo:

- brezplačno izvedbo **bralnomotivacijskih delavnic**,
- v Sloveniji že preizkušene **strategije motiviranja za branje literarnih besedil**,
- delo z **dvojezičnimi** literarnimi besedili v slovenščini in uvodoma španščini (za sodelovanje znanje španščine ni potrebno),
- že izdelana **didaktična gradiva** (priročnik, gradiva, spletna stran) ter **praktična usposabljanja** za mentorice in mentorje branja.

PRIJAVE za sodelovanje v projektu sprejemamo do 15. novembra 2016.

Več informacij in prijavnih obrazci so dostopni na www.malinc.si, info@malinc.si, telefonu 01 361 66 99 ter 040 170 492.

Slovenski knjižničarji so se v ponedeljek, 19., in torek, 20. septembra, zbrali v Mariboru ter v središče strokovnega pogovora postavili znanje kot vrednoto, kompetenco in izhodišče za napredek. Osrednja tema srečanja je bila tako namenjena upravljanju znanja v knjižnicah, še posebej v času, ko je »informacija vrednota enega klika« in je vse pomembnejše vrednotenje pridobljene informacije, ki vodi do znanja. Srečanja se je udeležilo 243 knjižničarjev, ki je z zanimanjem sledilo 53 predavateljem.

Knjižnice so nujne za razvoj posameznega lokalnega okolja in družbe kot celote!

Dogodek so pripravili knjižničarji, ki so povezani v Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije, ki že pet let deluje pod sloganom **ZBuDiSe!** Prebujanje je vezano na prebujanje lastne strokovne samopodobe, ki gradi na prispevku izjemnih posameznikov ter opravljanju pomembne javne službe, hkrati pa to prebujanje usmerja v širšo družbeno atmosfero.

ZBuDiSe!

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je krovna organizacija slovenskih knjižničarjev, sedež ima v Narodni in univerzitetni knjižnici, povezuje pa več kot 1400 članov in 8 bibliotekarskih društev. Prav predstavitev društev je obsegal osrednji del začetnega dela strokovnega posvetovanja. Glavni namen osmih društev, ki so povezana v Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije, je krepitev strokovnega okolja. Podobno kot za druga društva lahko tudi pri bibliotekarskih društvih ugotovimo, da se za prostovoljno in individualno članstvo odločijo posamezniki, ki verjamejo v knjižničarstvo.

Knjižničarji so srečanje ponovno pripravili v Mariboru, saj so tako želeli dati podporo stanovskim kolegom pri prizadevanjih za sodobno, varno, prijazno in potrebam okolja ustrezno osrednjo knjižnico v centru mesta ob Dravi. **Mariborska knjižnica** je v vseh letih delovanja pomemben generator strokovnih idej, v knjižnici ima sedež tudi **Društvo bibliotekarjev Maribor**. S strokovnim delom Mariborska knjižnica sodi v sam vrh slovenskega knjižničarstva, s posameznim segmentom ponudbe pa jo najdemo v evropskem vrhu. Prostorsko vprašanje osrednje Mariborske knjižnice tako ni le vprašanje ustreznih prostorov, temveč tudi razvoja širšega okolja. Na dogodku so udeleženci podpisali tudi pismo podpore Mariborski knjižnici pri prizadevanju za preživetje.

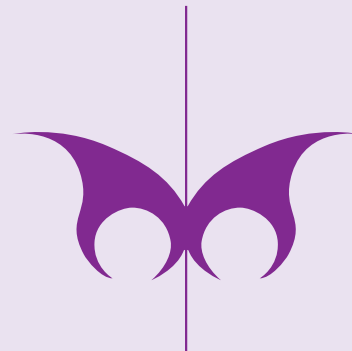
Drugi razlog, zakaj so se knjižničarji ponovno zbrali v Mariboru, pa je **prva podelitev štipendije Spominskega sklada dr. Bruna Hartmana**. Sklad so v Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije ustanovili v spomin izjemnega strokovnjaka, človeka in Mariborčana **dr. Bruna Hartmana**, nekdanjega ravnatelja Univerzitetne knjižnice Maribor in kreatorja zgodovinske zgodbe Slovenskega narodnega gledališča Maribor. Dr. Bruno Hartman je bil prvi predsednik Društva bibliotekarjev Maribor ter častni član Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Spominski sklad dr. Bruna Hartmana je štipendijski sklad, ki v spomin na osrednjo osebnost knjižničarstva in sopobudnika študija bibliotekarstva dr. Bruna Hartmana spodbuja doktorski študij. **Prvo štipendijo je prejela asis. mag. Petruša Miholič, ravnateljica Univerzitetne knjižnice Univerze na Primorskem**, ki ima potrjeno temo za doktorsko disertacijo z naslovom: »Znanstveno publiciranje in uporaba znanstvene literature na manjših univerzah«. Naloga nastaja pod mentorstvom red. prof. dr. Primoža Južniča.

Na strokovnem srečanju so spregovorili tudi o vplivu novele Zakona o knjižničarstvu na knjižničarsko dejavnost, ki je bila sprejeta lansko leto, o spremembah pri strokovnih nazivih v knjižničarski dejavnosti, predstavili so prevod mednarodnega standarda *ISO 16439 Metode in postopki za ocenjevanje vpliva knjižnic*, spregovorili o odprtem dostopu, vlogi knjižničarjev v življenjskem krogu podatkov, povezovanju knjižničarske in raziskovalne dejavnosti, ocenjevanju usposobljenosti knjižničnega osebja ter tudi o vedno aktualnem razmišljanju o pomenu vseživljenjskega učenja.

Dr. Melita Ambrožič, predsednica Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost in pomočnica ravnateljice Narodne in univerzitetne knjižnice, je predstavila rezultate prve raziskave pri nas, s katero smo ugotavljali javno mnenje med celotnim prebivalstvom Slovenije med 14. in 75 letom starosti in za vse tipe knjižnic v knjižničnem sistemu. Tako smo dobili vpogled v odnos javnosti do knjižnične javne službe. Raziskava je dvoletni projekt Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, finančno pa jo je podprlo tudi Ministrstvo za kulturo.

Po mnenju sodelujočih v raziskavi naj knjižničarji v prihodnosti usmerijo več pozornosti uporabnikom s posebnimi potrebami, boljšemu obveščanju javnosti o knjižničnih storitvah, oblikovanju spletnih storitev ter posvečajo več pozornosti neuporabnikom. Knjižnice so nujne za razvoj posameznika, lokalnega okolja in družbe (4,14) menijo anketiranci. Knjižnice prepoznajo kot informacijska središča (4,06) in središča kulture (4,01). Knjižnice so pomembne za dvig pismenosti in bralne kulture (4,27), razvoj znanosti in izobraževanja (4,25) ter razvoj kulture (4,16). Knjižnica je primerna za vse, ki iščejo nova znanja, pri iskanju gradiva in informacij uporabnikom pomagajo zaposleni in knjižnica prispeva k osebni rasti uporabnikov. To so trditve, ki jih splošna javnost v največji meri povezuje s slovenskimi knjižnicami in so kazalnik, kako pomembno vlogo imajo knjižnice. (Več o raziskavi na http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2013/predstavitev_ambrozic2016.pdf.)

Torej odločitev, podpreti ali ne podpreti razvoj knjižnične dejavnosti in knjižne produkcije v lokalnem ali državnem okolju, ni več le vprašanje, ali radi beremo in itak je vse že na internetu. Gre za izjemno razvojno odločitev, ki mora biti tudi ustrezno finančno podprta. Gre za odločitev za razvoj in usodo generacije otrok, ki prav s pomočjo knjižnice naredijo pomembne prve korake k prevzemanju odgovornosti (lastna članska izkaznica), spoznavajo pomen sodelovanja (obisk knjižničarke v šoli ali obisk razreda v knjižnici) in se potaplja v svet neskončnih besed, branja in pisanja. Iz tega pa raste znanje, ugotavljajo knjižničarji vedno znova, ponovno so to ugotovili tudi na strokovnem srečanju v Mariboru, ko se seznanili tudi z nesprijemljivimi rezultati glede bralni pismenosti otrok in odraslih. Ob državi športnikov potrebujemo hkrati državo bralcev. Tako bomo dosegli razvojni preboj. In k temu so se vezali tudi knjižničarji na strokovnem srečanju v Mariboru.

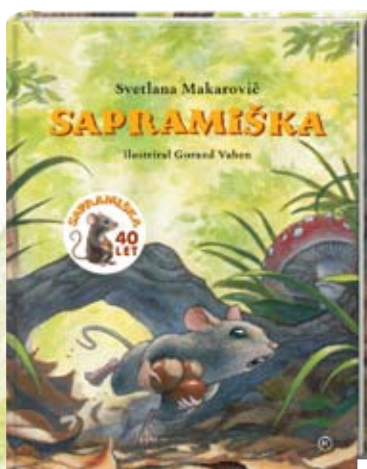

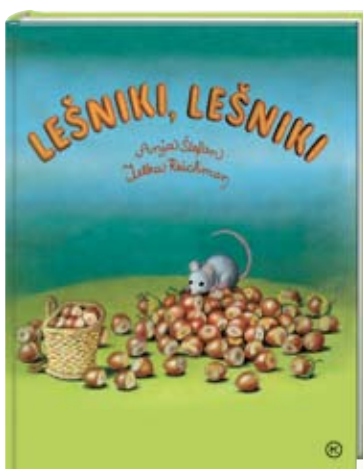
TJA, KJER SO PRAVLJICE DOMA

Sapramiška praznuje 40. rojstni dan. Ob tej priložnosti vas v knjigarnah Mladinske knjige čaka **bogat izbor najboljših otroških knjig**.

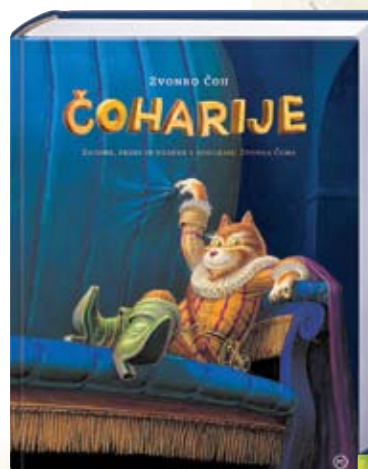
Med njimi:

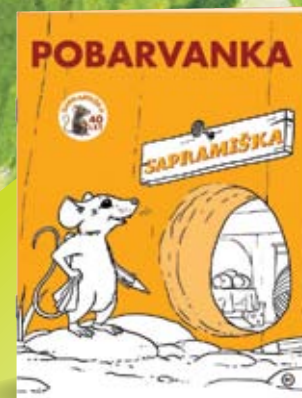
Legendarna pravljica Svetlane Makarovič

Slikanica s slikopisi Anje Štefan in Jelke Reichman

Knjiga pravljic, pesmic in ugank z ilustracijami Zvonka Čoha

DARILO

Pobarvanko *Sapramiška* prejmete **BREZPLAČNO** v knjigarnah Mladinske knjige ob nakupu otroških knjig v vrednosti nad 20 €.

Akcija traja do 14. 11. 2016 in velja do prodaje zalog oz. razdelitve daril.

Slovenski knjižni sejem

Pisateljski oder
Založniška akademija
Debatna kavarna
Forum
KulinArtFest
Cicifest
Sejem v gosteh

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica knjižnih založnikov
in knjigotržcev

 23.–27. II. 2016

Država v fokusu: Italija

cankarjev dom

WWW.KNJIZNISEJEM.SI